

Täiskasvanute
hingamispäevakooli õppetükid
jaanuar • veebruar • märts 2022

Neil viimseil päevil:
SÕNUM HEEBREALASTELE

Originaali pealkiri:
The Message of Hebrews
Félix Cortez

© Seitsmenda Päeva Adventistide Peakonverents. Kõik õigused kaitstud.

Ühtki osa Täiskasvanute hingamispäevakooli õppetükist ei või üksikisik ega üksus toimetada, ümber teha, muuta, kohendada, tõlkida, paljundada või kirjastada ilma SPA Peakonverentsi eelneva kirjaliku loata. SPA PK volitab divisjonide ametnikke korraldama Täiskasvanute hingamispäevakooli õppetükkide tõlkimist vastavate juhtnööride kohaselt. Tõlgete ja nende publikatsioonide autoriõigus jääb Peakonverentsile. „Seitsmenda päeva adventistid“ ja „adventistid“ ning leegiga logo on SPA PK registreeritud kaubamärgid ja neid ei või kasutada ilma Peakonverentsi eelneva loata.

Täiskasvanute hingamispäevakooli õppetükid valmistab ette Seitsmenda Päeva Adventistide Peakonverentsi alluvuses olev täiskasvanute hingamispäevakooli õppetükkide osakond. Õppetükkide ettevalmistamist suunab otseselt hingamispäevakooli väljaannete nõukogu, mis on hingamispäevakooli õppetükkide kirjastaja – Peakonverentsi Administratiivkomitee (ADCOM) – alakomitee. Trükitud õppetükid kajastavad ülemaailmse hindamiskomitee poolset osa ja hingamispäevakooli kirjastusnõukogu heakskiitu ega esinda seega ainuliselt või tingimata autori(te) kavatsust.

Tõlge: AKEL 2021

Tõlkija: Mall Kaaver

Toimetaja: Ly Kaasik

Küljendus: Kaile Tuvi

Kaaned: Justinen Greative Group

Trükitud Euroopa Liidus

Neil viimseil päevil: sõnum heebrealastele

Mees nägi tüdrukut esimest korda kirikus. Ta ajas oma asju, mõtted mujal, kui nähtu teda rabas. Maal oli veidi alla kahe meetri kõrge ja kolme meetri lai, kuid sellel kujutatud tüdruk haaras noormeest kummalise kütkestava jõuga. Miks ta tüdrukult silmi ära ei saanud? Milles põhjus oli? Mõne hetke pärast taipas mees, et teda kütkestasid tüdruku silmad. Maalil oli näha ainult tüdruku nägu, kes vaatas midagi tähelepanelikult. Aga mis see oli ja miks see tüdrukut niimoodi haaras? Maal jäi päris pikaks ajaks noormehe vaimusilma ette.

Mitu aastat hiljem paotas maalikunstnik Arnold Jiménez talle pisut oma saladust. Maal oli tehtud selleks, et vaatajaid tüdruku silmadega veedelda, kuid tegelik saladus peitus tüdruku silmaterades. Lähemal vaatlusel võis seal peegelpildis näha seda, mida tüdruk vaatas. Tema silmad olid kinnitunud ristil rippuvale Jeesusele.

Jeesuse kujutamine kirjas heebrealastele võib meid haarata sama kütkestava jõuga. Jeesust kirjeldatakse ennekõike universumi Valitsejana, kes istub troonil Jumala paremal käel. Loendamatu hulk ingleid ülistab Teda, kummardab Teda ja teenib Teda (Hb 1:5–14; Hb 12:22–24). Ta on võitnud õiguse valitseda, sest Tema surm kindlustas kuradi hävitamise (Hb 2:14–16). Ühtlasi on Jeesus kõrge Ülempreester. Ta on patuta ja täiuslikult püha ning elab igavesti, et toimetada taevases pühamus teenistust meie heaks (Hb 7:26–8:5). Ta on võitnud õiguse seda teha, sest on andnud ennast täiuslikuks, ühekordseks ja alatiseks ohvriks, mis kehtib igaühe jaoks ja igavesti (Hb 10:1–14). Samuti on Jeesus Jumala ja Tema rahva vahelise igavesti püsiva uue lepingu Vahendaja (Hb 8:6–13).

Jeesuse kujutamine kirjas heebrealastele ei kütkesta lugejaid aga mitte ainult selle tõttu, mida Ta on teinud, vaid ka selle tõttu, kes Ta on. Ta sündis naisest, nagu meiegi, ning Teda on kiusatud ja naeruvääristatud nagu meidki. Ja siiski istub Ta kogu universumi võimu keskmes. Kui silmitseme seda taevast vaatepilti ning mitmesuguseid imepäraseid olevusi, püüab meie pilku Tema, kes on kõige keskel ja näeb hämmastaval kombel välja meie moodi, sest Ta on saanud üheks meist. Meie Vend Jeesus esindab taevas meid, olenemata meie patu ja languse häbist.

Jeesuse isikus saavad kokku lunastusloo kolm mõõdet. Esimene on isiklik mõõde. Kristlikus elus ette tulevast halvakspanust ja raskustest väsinud lugejate jaoks (Hb 10:32–34) on Jeesus usu Alustaja ja Täidesaatja. Neil on vaja vaadata Temale, kes samuti kannatas patuste eest (Hb 12:1–4). Teine on kollektiivne, rahvuslik mõõde. Jumala rahva jaoks, kes rändab Jumala töötatud maa poole, on

Jeesus teine Joosua. Neil on vaja järgneda Tema juhtimisele (peatükid 3, 4, 11, 12). Kolmas on universaalne, üleüldine mõõde. Jeesus on teine Aadam, Inimese Poeg, kelles täitub Jumala eesmärk inimsoo jaoks (Hb 2:5–10; Hb 12:22–28).

Selle veerandaasta teemaks on Jeesuse portree, kelles on koos kõik meile suunatud Jumala armastuse laius ja pikkus, kõrgus ja sügavus. Ja just nagu Jeesuse kuju tolle maali silmades köitis noormehe tähelepanu, köitku Jeesuse kuju kirjas heebrealastele meie tähelepanu. Veel enam – ärgaku meis armastus ja imetus Jeesuse, meie taevase Venna vastu.

Félix H. Cortez on Andrews'i Ülikooli juures asuva Seitsmenda Päeva Adventistide Teoloogilise Seminari Uue Testamendi kirjanduse õppetooli dotsent.

Kiri heebrealastele ja meile

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Hb 2:3, 4; 1Pt 4:14, 16; Hb 13:1–9, 13; 1Kn 19:1–18; Hb 3:12–14; 4Ms 13. ptk.

Juhtsalm: „Teile läheb vaja kannatlikkust, et te Jumala tahtmist täites saaksite kätte töötuse“ (Hb 10:36).

Oled sa kunagi mõelnud, kuidas oleks kuulata kõnelemas Jeesust või üht apostlitest? Meie käes on küll veidi jutluste väljakirjutusi ja kokkuvõtteid, kuid need annavad vaid osaliselt aimu sellest, mis tunne oleks kõnelejat päriselt kuulata. Ometi talletas Jumal Pühakirja meie jaoks vähemalt ühe täismahus jutluse: Pauluse kirja heebrealastele.

Heebrealastele mõeldud kirja autor Paulus nimetas oma kirjatööd „julgustussõnaks“ (Hb 13:22). Seda sõna kasutati nii sünagoogis (Ap 13:15) kui ka kristlikul jumalateenistusel (1Tm 4:13) siis, kui räägiti jutlusest. Siit tuleb väide, et kiri heebrealastele on meie käes olev varaseim „täismahus kristlik jutlus“. Kiri heebrealastele oli suunatud usklikele, kes võtsid Jeesuse vastu, kuid kogesid seejärel raskusi. Mõnda häbistati avalikult ja kiusati taga (Hb 10:32–34). Teised olid rahalistes raskustes (Hb 13:5, 6). Paljud olid väsinud ja hakanud oma uss kahtlema (Hb 3:12, 13). Eks tunne igaüks meist tänapäeval siit ennastki ära?

Selles kaasahaaravas jutluses kutsub apostel neid (ja tema kutset saab meilegi laiendada) jääma uss kindlalt Jeesusesse ning hoidma pilku Jeesusel, kes on nüüd taevases pühamus.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 1. jaanuariks.

Siinsest jutlusest aru saamiseks ja selle sõnumi rakendamiseks enda ellu on meil vaja mõista ristikoguduse ajalugu ning olukorda siis, kui kogudus sai apostlilt kirja.

Loe Hb 2:3, 4. Milline oli heebrealastele saadetud kirja kuulajaskonna kogemus alguses, kui nad usku tulid?

See kirjakoht annab mõista, et heebrealastele saadetud kirja adressaadid ei olnud isiklikult kuulnud Jeesust jutlustamas, vaid evangeelium oli nendeni jõudnud teiste evangelistide kaudu, kes olid neile kuulutanud „päästest“.

Paulus ütleb sedagi, et evangelistid olid kuulutust „kinnitanud“ ja Jumal ise oli „kinnitanud nende tunnistust tunnustähtede ja imedega“. See tähendab, et Jumal oli andnud evangeeliumi kohta kogemusliku kinnituse imede ja muude vägevate tegude näol, mille hulka kuulus „Püha Vaimu andide“ jagamine. Uues Testamendis kaasnevad evangeeliumi jutlustamisega uutes paikades tihtilugu sellised tunnustähed nagu imelised tervistamised, kurjade vaimude väljaajamine ja vaimuannete väljavalamine.

Kristliku koguduse alguspäevil valas Jumal oma Vaimu apostlite peale Jeruusalemmas nii, et nad suutsid kuulutada evangeeliumi keeltes, mida nad enne ei osanud, ning teha imesid (Ap 2. ja 3. ptk). Filippus tegi sarnaseid tunnustähti Samaarias (Ap 8. ptk), Peetrus Joppes ja Kaisareas (Ap 9. ja 10. ptk) ning Paulus oma teenistusajal Väike-Aasias ja Euroopas (Ap 13.–28. ptk). Sellised vägevad teod olid kogemuslikud tõendid, mis kinnitasid „päästesõnumit“ – Jumala riigi rajamist ja päästet hukkamõistust ning vabanemist kurjusejõududest (Hb 12:25–29).

Vaim andis esimestele kristlastele veendumuse, et nende patud olid andeks antud, niisiis ei pidanud nad enam kohtupäeva ees hirmu tundma. Selle tulemusena olid nende palved südid ja usaldavad ning nende vaimulik kogemus rõõmus (Ap 2:37–47). Vaim tegi vabaks ka need, keda kurjad jõud orjastasid. See tõestas mõjusalt, et Jumala vägi on kurjuse jõududest üle, ning tegi avalikuks Jumala riigi kristlaste elus.

Missugune on sinu uskutuleku lugu? Kuidas on saanud kinnitust sinu usk ning veendumus, et Jeesus Kristus on su Päästja ja Issand? Miks on hea aeg-ajalt meenutada, kuidas Jumal su elus alguses tegutses, et sind Tema juurde tuua?

Kui usklikud tunnistasid oma usku Kristusesse ja ühinesid kogudusega, panid nad maha märgi, mis eristas neid ülejäänud ühiskonnast. Kahjuks sai sellest vastuolu allikas, sest paraku mõistis see kaudselt hukka kogukonna koos tema väärtustega.

Loe Hb 10:32–34 ja Hb 13:3. Missugune oli heebrealaste kirja kuulajate uskutulekujärgne kogemus?

On vägagi tõenäoline, et kirja lugejate vastased ärritasid üles rahvamasse, kes kristlasi solvasid ja neile füüsilisi kannatusi põhjustasid (nt Ap 16:19–22; Ap 17:1–9). Neid ka vangistati ja tõenäoliselt piitsutati, sest valitsusametnikel oli voli – sageli asjakohaseid kohtunorme järgimata – karistada ja vahistada samal ajal, kui nad tõendeid kogusid (nt Ap 16:22, 23).

Loe Hb 11:24–26 ja 1Pt 4:14, 16. Kuidas aitavad Moosese kogemused ja Peetruse esimese kirja lugejate läbielud meil mõista, miks kristlasi taga kiusati?

Olla „teotatud Kristuse nime pärast“ tähendas lihtsalt enda samastamist Kristusega ning sellega kaasneva häbi ja väärkohtlemise talumist. Avalik vaen kristlaste vastu tulenes nende silmatorkavast usulisest pühendumisest. Inimesed võivad solvuda usukommete pärast, millest nad aru ei saa, või teiste inimeste pärast, kelle eluviis ja kõlblusnormid tekitavad neis süü- või häbitunde. Meie ajaarvamise esimese sajandi keskel pidas Tacitus kristlasi süüdlasteks „inimkonna vihkamises“. – Alfred J. Church ja William J. Brodribb, tõlkijad, „The Complete Works of Tacitus“ (New York: The Modern Library, 1942) Annals 15.44.1. Mis iganes oli selle valesüüdistuse täpne põhjus, kannatasid paljud varakristlased (nagu need, kellele Paulus selle kirja saatis) oma usu pärast.

Iga inimene, olgu ta kristlane või mitte, kannatab. Mida aga tähendab kannatada Kristuse pärast? Kui palju kannatame Kristuse pärast ja kui palju kannatusi oleme oma valikutega endale kaela tõmmanud?

Heebrealastele mõeldud kirja lugejad hoidsid põlgamisest ja tagakiusamisest hoolimata oma usust edukalt kinni ning pühendusid Kristusele. Vastuolud nõudsid aja jooksul aga siiski lõivu. Kristlased võitlesid head võitlust ja tulid võidukalt välja, kuid olid ühtlasi väsinud.

Loe Hb 2:18; Hb 3:12, 13; Hb 4:15; Hb 10:25; Hb 12:3, 12, 13 ja Hb 13:1–9, 13. Milliste väljakutsetega usklikud silmitsi seisid?

Kiri heebrealastele räägib, et lugejad kogesid jätkuvalt raskusi. Nende mainet rünnati verbaalselt ja tõenäoliselt ka muul viisil (Hb 13:13). Osa usklikke oli ikka veel vangis (Hb 13:3) ning see kurnas kogudust majanduslikult ja psühholoogiliselt. Inimesed olid väsinud (Hb 12:12, 13) ja kergesti võis nende „hing nõrkeda“ (Hb 12:3).

Üksikisikuti ja kogukonniti on tavaline, et pärast seda, kui võidu erutus möödub, lõdvenevad psühholoogilised ja muud kaitsemehhanismid ning inimesed muutuvad vaenlase rünnakule haavatavamaks. Jõudu, mida isik või kollektiiv ähvardava ohu ees koondas, on teist korda raskem kokku saada.

Loe 1Kn 19:1–4. Mis Eelijaga juhtus?

„Nüüd avaldas Eelijale survet tagasilööks, mis sageli järgneb tugevale usu ja hiilgava edu kogemusele. Ta kartis, et Karmelil alanud usupuhastus ei ole püsiv, ning teda haaras meeleheide. Ta oli ülendatud Pisgaa tippu, aga nüüd oli ta orupõhjas. Kõikväälisest innustatuna oli ta läbinud raskeimagi usuproovi, kuid sel meeleheitetunnil, mil kõrvus kõlas lisebeli ähvardus ja Saatan näis ikka veel võimutsevat öela naise läbi, lõdvendas ta klammerdumist Jumalasse. Teda oli ülendatud suurimal määral ja tagasilööks oli vapustav. Unustanud Jumala, põgenes Eelija järjest edasi, kuni leidis end tühjas kõrbes.“ – Ellen G. White, „Prohvetid ja kuningad“, lk 161, 162.

Mõttele nurjumistele oma kristlikus elus ning püüa mõista olukordi ja põhjuseid, mis töid kaasa kokkuvarisemise. Mida saanuks teisiti teha?

Rühkige koos edasi

Mida soovitas apostel lugejatele nende olukorda silmas pidades? Mida õppida kirjast heebrealastele enda jaoks? Analüüsigem, kuidas aitas Jumal Eelijal meeleehteist taastuda.

Loe 1Kn 19:5–18. Mida tegi Jumal oma sulase Eelija usu uuendamiseks?

Lugu sellest, kuidas Jumal käitus Eelijaga pärast Karmelit, on paeluv, sest siin on näha Jumala õrna hoolt ja tarkust, kui Ta aitab hädasolijatel ja võitlejatel usku taastada. Jumal tegi Eelijale mitu heategu. Esmalt kandis Ta hoolt prohveti füüsiliste vajaduste eest. Jumal varustas teda toiduga ja laskis tal puhata. Siis, koostas, noomis Ta Eelijat lahkelt – „Mis sa siin teed, Eelija?“ – ning aitas prohvetil sügavamalt aru saada, kuidas Tema töötab ja oma eesmärgi täidab. Jumal ei olnud tormituules, maavärinas ega tules, vaid tasases vaikses hääles. Lõpuks andis Jumal Eelijale töö ja julgustas teda.

Loe Hb 2:1, Hb 3:12–14, Hb 5:11–6:3 ja Hb 10:19–25. Mida soovitas Paulus usklikel teha?

Kirjast heebrealastele leiame mitmesuguseid juhiseid, mida apostel andis lugejatele selleks, et nende algne jõud ja usk taastuks. Paulus rõhutab ühe teona hoolekandmist kaasuslike füüsiliste vajaduste eest. Ta soovitas kristlastel olla külalislahked ja käia vaatamas vangisolijaid, mis hõlmab ühtlasi nende vajaduste rahuldamist. Apostel innustab lugejaid olema helled ja hoidma meeles, et Jumal ei unusta neid (Hb 13:1–6). Paulus manitses kristlasi ja julgustas neid. Ta hoiatas, et neid tasahaaval „ei uhutaks“ kõrvale (Hb 2:1) ja et neil ei oleks „kuri süda, mis uskmatuses ära taganeb“ (Hb 3:12), ning julgustas neid kasvama oma usu mõistmises (Hb 5:11–6:3). Samuti tõstis ta esile koguduse kooskõimistele järjekindla osalemise tähtsuse (Hb 10:25). Lühidalt soovitas Paulus kristlastel koos edasi rühkida, üksteist julgustada ning elavdada armastust ja teha häid tegusid, kuid ühtlasi tõstis ta nende silme ette Jeesuse ja selle töö, mida Tema teeb nende heaks taevases pühamus (Hb 8:1, 2; Hb 12:1–4).

Loe Hb 1:2, Hb 9:26–28; Hb 10:25, 36–38 ja Hb 12:25–28. Millist aja kohta käivat mõtet Paulus siin rõhutab?

Apostel rõhutab üht väga olulist osa, mis lisab tema manitsusele kiireloomulisust: lugejad elavad „päevade lõpul“ (Hb 1:2) ning töötused on peagi täitumas (Hb 10:36–38). On huvitav, nagu näeme, et kogu kirja jooksul kõrvutab Paulus oma kuulajaskonda kõrberännaku-aegse põlvkonnaga, kes seisis otse Kaanani piiril, valmis sisenema töötatud maale. Ta tuletab kristlastele meelde, et „veel ainult pisut, pisut, siis tuleb see, kes peab tulema, ega viivita“ (Hb 10:37). Ja siis ergutab ta neid: „Aga meie ei ole need, kes taganevad hukatuseks, vaid need, kes usuvad ja päästavad hinge“ (Hb 10:39). Viimane manitsus meenutab lugejatele ja ka meile ohte, mida Jumala rahvas on just enne Jumala töötuste täitumist ajaloo käigus läbi elanud.

Neljas Moosese raamat räägib täpselt sellest samast. Piibli ülestähendus ütleb, et kahel korral, just enne töötatud maale astumist, tabas Iisraeli suur kaotus. Esimesest korrast on kirjutatud 4Ms 13. ja 14. peatükis ning seal räägitakse meile kahtlustest, mida palju juhte koguduse keskel levitasid ja mis nurjasid Iisraeli usu. Selle tagajärjel otsustas kogudus määrata ametisse uue juhi ja naasta Egiptusesse – just siis, kui oldi sisenemas Kaanansisse.

Teisel korral mässiti Iisrael Baal-Peoris (4Ms 24. ja 25. ptk) meelelisse ihasse ja ebajumalateenistusse. Kuna Bileam ei saanud Iisraellasi needa, kasutas Saatan seksuaaliha, et suunata Iisrael Jumalale pahameelt tekitavasse ebajumalateenistusse ja pattu.

Paulus hoiatab heebrealastele saadetud kirja lugejaid mõlema ohu eest. Esiteks manitseb ta neid hoidma kindlalt kinni usust, mida nad tunnistavad, ja vaatama üles Jeesusele (Hb 4:14; Hb 10:23; Hb 12:1–4). Teiseks kutsub ta neid üles hoiduma sündsusetusest ja ahnusest (Hb 13:4–6). Lõpuks õhutab ta neid silmas pidama oma juhte ja kuuletuma neile (Hb 13:7, 17).

Mõtle meie arusaamisele surnute olukorrast ja sellest, et järgmine sündmus pärast seda, kui surm meie silmad suleb, on Jeesuse teine tulek. Miks saame eelnevast lähtudes öelda, et kõik inimesed elavad „päevade lõpul“?

Toetav mõte: David A. deSilva selgitab hästi, miks varakristlasi taga kiusati: „Kristlaste eluviisi... võidi pidada antisotsiaalseks ja isegi õõnestavaks. Ustavus jumalatele, mis väljendus hardalt ohverdamas käimises ja muus taolises, oli riigitruuduse sümbol ning ametivõimudele, sõpradele ja perekonnale ustavaks jäämise sümbol. Jumaluste kummardamine oli sümbol inimese pühendumisest suhetele, mis hoidsid ühiskonda stabiilse ja õitsvana. Kristlastesse (nagu juutidessegi), kes sellest hoidusid, suhtuti kahtlustavalt nagu võimalikesse seaduserikkujaisse ja impeeriumi õõnestajaisse.“ – „Perseverance in Gratitude“ (Grand Rapids, MI: Eerdmans Publishing Company, 2000), lk 12.

„Arakslöönuile on olemas kindel arstim – usk, palve ja töö. Usk ja tegutsemine annavad kindlust ja rahulolu, mis kasvab päev-päevalt. Oled sa kiusatud vajuma rahutute eelaimuste või lausa äärmise meeleheite võimusesse? Ehkki süingeimate päevade välised seigad näivad olevat kõige hirmuäratavamad, ära karda. Usu Jumalasse. Tema teab su vajadusi. Temal on kogu võim. Tema ei väsi mitte kunagi olemast lõpmatult armastav ja kaastundlik. Ära karda, et Ta jätab oma töötused täitmata. Ta on igavene Tõde. Ta ei muuda iial lepingut, mille Ta on sõlminud nendega, kes Teda armastavad. Ta annab oma ustavatele sulastele võimeid just sel määral, kui nad vajavad. Apostel Paulus tunnistas: „Kuid tema ütles mulle: „Sulle piisab minu armust, sest nõtruses saab vägi täielikuks!“... Seepärast mul ongi hea meel nõtruses, vägivalda all, hädades, tagakiusamistes ja ahistustes Kristuse pärast, sest kui ma olen nõder, siis ma olen vägev“ (2Kr 12:9, 10).“ – Ellen G. White, „Prohvetid ja kuningad“, lk 164, 165.

Arutelüküsimused:

1. Kas on võimalik, et me „erineme“ oma kristliku pühendumise pärast, kuid samas ei saa meid süüdistada teistest „eraldumises“ ja kaasinimeste eiramises? Kui jah, siis kuidas?
2. Piiblis viitab sõna „manitsema“ nii noomimisele kui ka julgustamisele. Mille eest peaksime hoolt kandma, kui manitseme inimest, kes on muutunud araks?
3. Mida ühist on heebrealastele saadetud kirja lugejate ja Ilm 3:14–22 kirjeldatud Laodikeia koguduse kogemuse vahel? Kuidas sarnaneb meie praegune, kaks tuhat aastat hilisem kogemus nende omaga ja mida neist sarnasustest õpime?

Üllatavad eestkostjad

Loo on kirja pannud Andrew McChesney.

Pulmad on tavaliselt rõõmus aeg, mil perekonnad hõiskavad. Kuid Khomele ja tema mehele Eungile ühes kauges Laose külas oli see kannatus.

Khome, kes kuulub laveni rahvusrühma, oli selgetnägija tütar. Juba lapsepõlvest peale kanti hoolt, et ta saaks oma ema järglaseks. Kuid Khome kohtus Issandaga ning andis südame vastu ema tahtmist Issandale. Lisaks kõigele abiellus ta kristlasest mehega, kes pärines teisest rahvusrühmast. Kõik näisid nende abielule vastu seisvat; ka kurjad vaimud.

Ühel päeval ilmus Khome ette kuri vaim ja irvitas ta üle. Khome laskus kohe põlvili ja palvetas. Kui ta põlvedelt tõusis, püüdis ta astuda Piibli juurde ja seda lugeda. Piibel oli vaid mõne sammu kaugusel, kuid naise jalad tundusid tinarasked ja ta sai neid vaevu liigutada. Jalad olid justkui maa küljes kinni. Püüdes visalt astuma hakata, palvetas Khome: „Jumal, kaitse mind, Jumal, kaitse mind.“ Lõpuks jõudis ta Piiblini ja avas selle. Olles lugenud mõne lõigu, palvetas ta Jeesuse nimel ja kuri vaim lahkus.

Võitlus kurjuse jõududega jätkus aastaid, kuid Khome ja Eung teenisid oma kodus ustavalt Jumalat. Vanemad, õed-vennad ja naabrid ilmutasid nende suhtes avalikku vihavaenu. Aeg-ajalt esitasid nad ametivõimudele valesüüdistusi, justkui oleksid Khome ja Eung pannud toime mõne väärteo. Kui politseiametnikud tulid abielupaari esimest korda vahistama, kohtasid nad maja ees salapäraseid võimsaid isikuid. Ametnikud pagesid hirmunult. Teine katse abielupaari vahistada luhtus, sest politseiohvitseri ehmatas kahe salapärase olendi nägemine majas. Hakkas levima kuuldus, et abielupaaril on mingisugused üleloomulikud eestkostjad, ning inimesed muutusid lugupidavaks.

Samal ajal rääkisid Khome ja Eung oma usust pereliikmetele ja naabritele. Nad aitasid kaasinimesi igal võimalusel ja kuigi nad ise olid üsna vaesed, abistasid nad endast veel vaesemaid. Tasapisi hakkas nende juurde tulema inimesi abi saama. Haiged ja deemonitest vaevatud otsisid paranemist. Üks ja teine inimene võttis Jumala vastu ning abielupaari kodust sai kodukirik. Khome õde pani evangeeliumile veel mõnda aega vastu, kuid ühel ööl nägi ta Khome maja kohal säramas heledat valgust. Järgmisel päeval küsis ta õelt, kuidas neil oli valge, kuigi külas polnud kellelgi elektrit. Khome ei teadnud, mida vastata. Nad mõlemad abikaasaga olid maganud. Õde võttis Jeesuse vastu.

Täna on Eung ja Khome Jumala säravaks valguseks laveni rahva hulgas Laoses. Osa käesoleva kolmeteistkümnenda hingamispäeva annetusest aitab avada nende riigis algkooli. Palun palvetage selle kooliprojekti, Eungi ja Khome ning Laose hinnaliste inimeste pärast.

Heebrealastele saadetud kirja sõnum

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Hb 1:5–14; Lk 1:30–33; Ps 132:1–5; Hb 2:14–16; Hb 5:1–4, 1Pt 2:9; Hb 8:8–12.

Juhtsalm: „*Aga peaaasi selles, millest siin räägitakse, on see: meil on selline ülempreester, kes on istunud Ausuuruse trooni paremale poole taevas*“ (Hb 8:1).

Heebrealastele saadetud kirjast mõni aastakümme hiljem (umbes aastal 100 pKr) on ühte juudi ürikusse talletatud palvesõnad: „Kõike seda olen rääkinud sinu ees, oo Issand, sest sa oled öelnud, et sa löid selle maailma meie jaoks... Ja nüüd, oo Issand, vaata, need rahvad, kes on otsekui mittekeegi, valitsevad meie üle ja õgivad meid. Aga meie, su rahvas, keda sa oled nimetanud esmasündinuks, ainusündinuks, sinu kireks ja kalleimaks, on antud nende kätte.“ – James H. Charlesworth, toim, „The Old Testament Pseudepigrapha“, 1. kd, [New York: Hendrickson Publishers, 1983], lk 536.

Inimesed, kes lugesid kirja heebrealastele, tundsid tõenäoliselt midagi sarnast. Kui nad olid Jumala lapsed, siis miks tuli neil sellistest kannatustest läbi minna?

Seepärast kirjutas Paulus heebrealastele, et kinnitada usklike usku katsumustes. Ta tuletas neile (ja meile) meelde, et Jumala töötused täituvad Jeesuses, kes istub Isa paremal käel ning viib meid varsti koju. Vahepeal annab Jeesus meile edasi Isa õnnistusi. Seega on meil vaja oma usust lõpuni kinni hoida.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 8. jaanuariks.

Heebrea kirja põhirõhk on tõsiasjal, et Jeesus on Valitseja, kes istub Isa paremal käel (Hb 8:1). Jumalana on Jeesus alati universumi valitsenud. Aga siis, kui Aadam ja Eeva patustasid, hakkas selle maailma valitsejaks Saatan (Jh 12:31; Jh 14:30; Jh 16:11). Jeesus tuli ja saavutas ristil Saatanale üle võidu ning taastas õiguse valitseda nende üle, kes võtavad Ta vastu oma Päästjaks (Kl 2:13–15).

Heebrealastele saadetud kirja kaks esimest peatükki pööravad erilist tähelepanu Jeesuse pühitsemisele Kuningaks.

Loe Hb 1:5–14. Mis siin toimub?

Need salmid jagunevad kolmeks alalõiguks. Iga lõik räägib mõnest Poja kroonimistseremoonia tahust. Esmalt seab Jumal Jeesuse kuningliku Poja ettenähtud kohale (Hb 1:5). Teiseks esitleb Jumal Poega taevasele õukonnale, kes Teda kummardab (Hb 1:6, 8), kuna Isa teeb teatavaks, et Poeg on igavene looja ja valitseja (Hb 1:8–12). Kolmandaks paneb Jumal Poja troonile – annab Talle tegeliku võimu maa üle (Hb 1:13, 14).

Uue Testamendi üks tähtsaim uskumus on, et Jeesuses täitis Jumal Taavetile antud töotuse (vaata 2Sm 7:8–16 ja Lk 1:30–33). Jeesus sündis Taaveti soost ja Taaveti linnas (Mt 1:1–16; Lk 2:10, 11). Tema maise tööperioodi jooksul nimetasid inimesed Teda tihtipeale „Taaveti pojaks“. Ta hukati süüdistuse tõttu, et Ta väitis enese olevat „juutide kuninga“ (Mt 27:37). Peetrus ja Paulus kuulutasid, et Jeesus oli Taavetile antud töotust täites surnuist üles tõusnud (Ap 2:22–36, Ap 13:22–37). Ja Johannes nimetab Jeesust „lõviks Juuda suguharust“ (Ilm 5:5).

Kiri heebrealastele on muidugi samal arvamusel. Jumal oli Jeesuses täitnud Taavetile antud töotuse: Jumal andis Talle „üleva nime“ (Hb 1:4), seadis Ta oma kuningliku Poja ettenähtud kohale (Hb 1:5), kinnitas pühalikult igaveseks, et Ta on Looja ja Issand (Hb 1:8–12), ning pani Ta istuma oma „paremale käele“ (Hb 1:13, 14). Lisaks sellele juhib Jeesus (vastavalt Hb 4. peatükile) rahva Jumala hingamisse ning tuletab meile meelde, et Ta on Jumala koja valmistaja (Hb 3:3, 4).

Seega on Jeesus selle maa seaduslik valitseja, kes peab meie truuduse nimel sõda anastajaga, Saatanaga.

Kuidas saada eriti katsumuste keskel lohutust teadmisest, et Jeesus on universumi valitseja?

Vana Testamendi teoloogias on huvitav idee, mille põhjal esindab töötatud Taaveti soost Kuningas Jumala ees rahvast.

Võrdle omavahel 2Ms 4:22, 23 ja 2Sm 7:12–14; 5Ms 12:8–10 ja 2Sm 7:9–11; ning 5Ms 12:13, 14 ja Ps 132:1–5, 11–14. Millised Iisraelile antud töötused Taaveti soost kuningas täidab?

Iisrael oli Jumala poeg ja Jumal pidi rahvale andma koha, kus nad saavad oma vaenlastest puhata. Samuti pidi Jumal valima nende juures asupaiga oma nimele. Need Iisraelile antud lubadused täituvad nüüd töötatud Taaveti soost Kuninga kaudu. Ta tunnistatakse Jumala pojaks, Jumal annab talle puhkamist Ta vaenlastest ning Tema ehitab Siionis Jumalale templi, kus elab Jumala nimi. See tähendab, et töötatud Taaveti soost Kuninga kaudu täidab Jumal Iisraelile antud lubadused. Taaveti soost Kuningas esindab Jumala ees Iisraeli.

Jumala ja Iisraeli vahelisse suhtesse esindaja paigutamine võimaldas lepingulisel suhtel püsida. Mooseslik leping nõudis ustavust kogu Iisraelilt, et olla Jumala kaitse ja õnnistuse all (vaata Jos 7:1–13). Taavetlik leping aga tagas Jumala lepingulised õnnistused Iisraelile ühe isiku – Taaveti soost Kuninga – ustavuse tõttu.

Paraku polnud suurem osa Taaveti soost kuningaid jumalakartlikud ja Jumal ei saanud Iisraeli õnnistada nii, nagu Ta tahtis. Vanas Testamendis on küllaga kirjanekuid sellest, kui uskmatud paljud sellised kuningad päriselt olid.

Hea uudis on aga see, et Jumal saatis oma Poja, kes sündis Taaveti pojana, ning Tema oli täiesti ustav. Järelikult suudab Jumal täita kõik oma rahvale antud töötused. Kui Jumal õnnistab kuningat, saab kogu rahvas sellest kasu. Just seepärast vahendab Jeesus meile Jumala õnnistusi. Ta on Vahendaja, sest Ta on kanal, mille kaudu voolavad Jumala õnnistused. Meie lõplik päästelootus peitub ainult Jeesuses ja selles, mida Tema on meie heaks teinud.

Mõtlev, kui tihti oled sa murdnud lepingu endapoolset osa. Milline õpetus peitub siin selle kohta, kuidas peame päästetud saamiseks toetuma üksnes Jeesusele?

Võrdle omavahel 1Sm 8:19, 20 ja Hb 2:14–16. Mida iisraellased kuningalt ootasid ja kuidas need soovid Jeesuses täitusid?

Iisraellased tahtsid, et kuningas mõistaks neile kohut ja juhiks nad lahingusse, sest nad unustasid, et Jumal oli nende kuningas. Jeesuses sai Jumala valitsemine Tema rahva üle täielikult taastatud. Meie Kuningana juhib Jeesus meid võitluses vaenlase vastu.

Hb 2:14–16 kirjeldatakse Jeesust nõrkade inimeste eestvõitlejana. Kristus seisab kuradiga vastakuti ja võidab ta kahevõitluses ning vabastab meid orjusest. Selline kirjeldus meenutab meile lahingut Taaveti ja Koljati vahel. Pärast kuningaks võidmist (1Sm 16. ptk) päästis Taavet oma vennad orjusest, kui ta võitis Koljati. Võitlustingimuste kohaselt pidi võitja orjastama oma vastase rahva (1Sm 17:8–10). Seega tegutses Taavet Iisraeli eestvõitlejana. Ta esindas neid.

Loe Js 42:13 ja Js 59:15–20. Kuidas kirjeldab Jahve ennast neis salmides?

Hb 2:14–16 viitab mõttele, et Jumal päästab Iisraeli kahevõitluses. Pane tähele kirjakohta Jesaja raamatus: „Tõesti, nõnda ütleb Issand: Küllap võetakse sangari vangid ja pääseb vägeva saak: mina riidlen sellega, kes riidleb sinuga, ja mina päästan su lapsed“ (Js 49:25).

Mõtleme kristlastena sageli, et meie peame Saatanaga kahevõitlust. Kui loeme Ef 6:10–18, siis näeme, et võitleme tõesti kuradiga. Kuid meie eestvõitleja on Jumal ja Tema läheb meie ees lahingusse. Oleme osa Tema armeest; seepärast on meil vaja kasutada Tema sõjavarustust. Ka ei võitle me üksi. Ef 6. peatükis kasutatud asesõna „teie“ on mitmuses. Meil kui kogudusel tuleb võtta sõjavarustus ja võidelda oma eestvõitleja selja taga ning eestvõitlejaks on Jumal ise.

Mida tähendab panna ülle Jumala sõjavarustus? Kuidas saame oma igapäevastes võitlustes oma mina, kiusatuste ja kõige muuga kasutada jõudu, mis aitab meil olla ustavad Jumala väes?

Heebrealaste kirja 5.–7. peatükk esitlevad meile Jeesuse teist ülesannet. Kirjutaja selgitab, et sellega täidetakse töotus, mille Jumal andis Taaveti soost kuningale – Tema on „igavesti preester Melkisedeki korra järgi“ (Ps 110:4, mida tsiteeritakse Hb 5:5, 6).

Loe 3Ms 1:1–9; 3Ms 10:8–11; MI 2:7; 4Ms 6:22–26 ja Hb 5:1–4. Millist ülesannet preester täitis?

Preester määrati ametisse inimeste pärast, et ta esindaks neid ning vahendaks nende suhet Jumalaga ja Tema juurde kuuluvaga. Preester oli vahendaja.

Niimoodi toimis iga preestrisüsteem, olgu juutide, kreeka, rooma või mõni muu süsteem. Preester võimaldab meil Jumalaga suhelda ning kõik, mida ta teeb, aitab kaasa meie ja Jumala vahelisele suhtele.

Preester toob inimeste heaks ohvreid. Inimesed ei või isiklikult Jumalale ohverdada. Preester teab, kuidas saame tuua „meelepärasteid“ ohvreid, mis oleksid Jumalale vastuvõetavad ning tagaksid meile puhastuse ja andestuse.

Preestrid õpetasid rahvale ka Jumala seadust. Nad olid Jumala korralduste asjatundjad ning vastutasid nende korralduste selgitamise ja rakendamise eest.

Lõpuks oli preestri kohuseks õnnistada Jahve nimel. Preestrite kaudu vahendas Jumal inimestele oma head tahet ja õnnetoovat eesmärki.

Kuid 1Pt 2:9 näeme veel midagi. Meid – Jeesusesse uskujaid – nimetatakse „kuninglikuks preesterkonnaks“. See roll tähendab uskumatuid eesõigusi. Preestrid võisid pühamus Jumala ette astuda. Tänapäeval saame Jumala ette tulla usaldava palve kaudu (Hb 4:14–16; Hb 10:19–23). Siin on kohustustel samuti tähtis osa. Meil tuleb teha Jumalaga koostööd maailma päästmisel. Ta tahab, et õpetaksime ja selgitaksime kaasinimestele Jumala käske ning eeskirju. Samuti tahab Ta, et tooksime tänu ja heade tegude ohvreid, mis meeldivad Talle. Milline eesõigus ja vastutus!

Millise muutuse peaks meie ellu tooma teadmine, et oleme „kuninglik preesterkond“? Millist mõju peaks see tõde meie elule avaldama?

Kõnealuse kirja 8.–10. peatükk pööravad tähelepanu Jeesuse kui uue lepingu vahetalitaja tööle. Vana lepingu probleem oli selles, et see andis kõigest ettekujutuse tulevases heast. Selle sätete eesmärk oli ette kuulutada ja illustreerida tööd, mida Jeesus tegema hakkab. Niisiis olid preestrid küll Jeesuse eelkujud, kuid samas surelikud ja patused. Nad ei suutnud pakkuda sellist täiuslikkust, mis oli Jeesusel. Nad teenisid pühamus, mis oli taevase pühamu „kuju ja vari“ (Hb 8:5).

Jeesus teenib tõelises pühamus ja võimaldab meile ligipääsu Jumalale. Loomohvrid olid endes Tema surmast meie heaks, aga nende veri ei saanud südametunnistust puhastada. Ent Jeesuse veri puhastab meie südametunnistuse ning Tema tõttu, Temasse uskudes ja Tema vahendustöö vastu võttes saame julgusega astuda Jumala ette (Hb 10:19–22).

Loe Hb 8:8–12. Mida Jumal meile uue lepinguga töötas?

Jeesust ülempreestriametisse määrates pani Isa paika uue lepingu, et viia ellu see, mida vana leping oskas ainult aimata. Uues lepingus saame kätte selle, mida võib pakkuda ainult täiuslik, igavene, inimlik-jumalik preester. Niisugune Ülempreester mitte ainult ei selgita Jumala seadust, vaid istutab seaduse meie südamesse. Selline Preester toob ohvri, mis pakub andestust. Selline Preester puhastab ja muudab meid. Ta teeb meie kivise südame lihaseks (Hs 36:26). Ta loob meid päriselt uueks (2Kr 5:17). Selline Preester õnnistab meid väga imelisel viisil, võimaldades meile pääsu Isa juurde.

Jumala plaani kohaselt oli vana lepingu ülesandeks suunata meie pilk tulevikku, Jeesuse tööle. See kavatsus ja otstarve oli kaunis. Ent paljud said selle otstarbest valesti aru. Tahtmata lahti lasta sümbolitest ja varjukujudest ning võtta omaks tõdesid, millele sümbolid osutasid, jäid neil märkamata imelised eelised, mida Jeesuse teenistus neile pakkus.

„Kristus oli templi alus ja selle sisu. Seal toimuvad jumalateenistused kujutasid Jumala Poja ohvrit. Preestriseisus oli sisse seatud selleks, et esitada Kristuse vahendustööd. Terve ohvriteenistuse süsteem kõneles maailma lunastamisest Õnnistegija surma kaudu. Ohvrite toomine pidi muutuma mõttetuks niipea, kui tõdeneb see, millele need olid osutanud.“ – Ellen G. White, „Ajastute igatus“, lk 165.

Reede, 7. jaanuar

Toetav mõte: Vaatamata kõikidele headele ja lootusrikastele tõdedele, mida kiri heebrealastele sisaldab, on seal ka rida hoiatusi, mis jõuavad haripunkti 10.–12. peatükis. Sellistel tekstilõikudel on vähemalt kaks ühist tunnusjoont. Esiteks võrdlevad need kõik kõrberännaku põlvkonda heebrealastele saadetud kirja lugejatega. Teiseks manitsevad need meid uskuma.

Körberännaku põlvkond nägi Egiptusest vabanemisel toimunud tunnus-tähtedes ja imedes Jumala hämmastavat väge. Samuti kuulsid nad Jumalat andmas Siinai mäelt kümmet käsku. Nad nägid tulesammast öösel ja kaitsvat pilve päeval. Nad sõid taevast tulnud leiba, mannat. Samuti jõid nad kaljudest voolavat vett, ükskõik kus nad laagris olid. Kuid siis, kui nad jõudsid töötatud maa piirini, ei suutnud nad Jumalat usaldada. Neil jäi vajaka usust, mis on Jumala nõudmise tuum. „Ilma usuta on võimatu olla meelepärane [Jumalale]“ (Hb 11:6).

Paulus ütleb, et me oleme sarnaselt kõrberännaku põlvkonnaga töötatud maa piiril (Hb 10:37–39). Meie eesõigused ja vastutus on aga suuremad. Me ei kuule Jumalat Siinai mäelt rääkimas, kuid oleme Pühakirja kaudu näinud suuremat ilmutust Temast, kui nähti Siinai mäel; oleme näinud lihassetulnud Jumalat, Jeesust Kristust (Hb 12:18–24). Küsimus on selles, kas meil on usku. Kirja kirjutaja innustab meid järgima tervet hulka eeskujusid, kellest suurim on Jeesus ise.

Arutelüküsimused:

1. Oleme õppinud, et Jeesus on meie Eestvõitleja, kes läheb meie ees lahingusse kuradiga. Kuidas võidelda koos, ühiselt kogudusena meie Eestvõitleja taga? Mis takistab selle ühtsuse tekkimist? Millisel viisil saab Saatan meid kui kogudust nõrgestada? Kuidas nõrgestas Saatan minevikus Iisraeli?
2. Usklikena oleme preestrite kogukond Jumala juhtimise all. Mil viisil saab sinu kohalik kogudus tuua Jumalale paremini ohvriks tänu ja häid tegusid? Ole palun konkreetne ja praktiline.
3. Mismoodi sarnaneb meie olukord kõrberännaku põlvkonna olukorraga vahetult enne töötatud maa piiri ületamist? Mida neist sarnasustest õpime?

Imekivi

Loo on kirja pannud Andrew McChesney.

Üks imekivi peatas Bounprany Vannady furgoonveoauto; Vannady töötas Laoses seitsmenda päeva adventistide koguduse esimehena.

Teele oli ette jäänud tavaline oja. Iga auto oleks suutnud selle rahulikust veest vaevata läbi sõita. Ei teatud, et ükski auto oleks seal kunagi kinni jäänud. Kuid furgoonveoauto otsustas seisma jääda just siis, kui see ojja sõitis. Masin lihtsalt peatus.

Bounprany ja kaks temaga koos reisivat noort pastorit leidsid, et nende teed tõkestas üks kivi, kuigi see näis liiga väikesena, et niisugust veokit peatada. Et kindel olla, kõrvaldasid nad kivi ja püüdsid sõidukit taas käivitada. Käivitamine ei õnnestunud. Nad andsid mööduvale autole märku peatuda ja püüdsid enda veokit akult käima saada, kuid furgoonveoauto keeldus käivitumast.

Kuna hakkas pimenema, sammus Bounprany lähima külani. Mitu külaelanikku tuli furgoonauto juurde kaasa, et teda aidata, kuid nad ei saanud autot käima. Külavanem palus Bounpranyl veeta öö enda kodus, noored pastoriga jäid auto juurde.

„Mida te meie kandis teete?“ küsis külavanem.

Bounprany selgitas, et viib naaberkülla spordivarustust. Ta lootis tolle külaga suhteid luua.

Juttu kuulates tajus külavanem, et Bounprany oli kristlane, ning teatas, et temagi oli kristlane. Ta näitas „Prohvetikuulutuse Hääle“ kirjakursuse tunnistust, mille oli mitu aastat tagasi välja andnud seitsmenda päeva adventistide kogudus Laoses. Külavanem ütles, et oli aastaid tagasi pöördunud toetuse saamiseks koguduse endise juhi poole, kuid asi jäi pooleli ning nüüd teenisid tema ja veel 200 külaelanikku Jeesust omal moel. Ta palus, et Bounprany õpetaks temale ja külaelanikele seitsmenda päeva hingamispäevasse puutuvat.

Sel hetkel taipas Bounprany, et ingel peatas tema furgoonveoauto. Justkui Bileami eesel, kes keeldus edasi minemast, sest nägi Issanda ingliti, pidi auto olema näinud Issanda ingliti ojas seismas ja peatunud.

Järgmisel hommikul käivitus furgoonveoauto süütevõtme keeramisel kohe.

Täname sind hingamispäevakooli misjoniannetuste eest, mis aitavad levitada evangeeliumi inimestele Laoses ning Aasia lõunaosa ja Vaikse ookeani divisjoni muudes riikides. Osa selle veerandaasta kolmeteistkümnenda hingamispäeva annetusest aitab avada algkooli Laoses.

Töötatud Poeg

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Js 2:2, 3; Hb 1:1–4; 2Ms 24:16, 17; Js 44:24; Hb 1:10; Lk 1:31, 32; Hb 1:5.

Juhtsalm: „*On nüüd päevade lõpul meile rääkinud Poja kaudu, kelle ta on seadnud kõigi asjade pärijaks ja kelle läbi ta on ka maailmad teinud. Poeg on Jumala kirkuse kiirgus ja tema olemuse jäljendus*“ (Hb 1:2, 3, NIV).

Kohe pärast seda, kui Aadam ja Eeva pattu tegid, lubas Jumal neile „seemne“, Poja, kes päästab nad vaenlase käest, annab tagasi kaduma läinud pärandi ning täidab eesmärgi, milleks nad loodi (1Ms 3:15). Poeg oli nii esindaja kui ka lunastaja, sest asus inimeste kohale ja hävitab lõpuks mao.

„Kui Aadam ja Eeva kuulsid esimest korda töötust Lunastajast, ootasid nad selle kiiret täitumist. Nad võtsid oma esimese poja vastu rõõmsa lootusega, et tema ongi päästja. Kuid töötuse täitumine viibis.“ – Ellen G. White, „Ajustute igatsus“, lk 31. Seda lubadust kinnitati hiljem Aabrahamile. Jumal töötas talle vandega, et temal saab olema „seeme“, Poeg, kelles õnnistatakse kõiki rahvaid maa peal (1Ms 22:16–18; Gl 3:16). Samamoodi tegi Jumal Taavetiga. Ta lubas Taavetile, et tema järeltulija jaoks ettenähtud kohale seab Jumal oma Poja, kes saab õiglaseks valitsejaks kõikide maailma kuningate üle (2Sm 7:12–14; Ps 89:28–30). Kuid Aadam ja Eeva, Aabraham ning Taavet ei kujutanud ilmselt kunagi ette, et nende Päästja-Poeg on Jumal ise.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 15. jaanuariks.

Heebrealastele saadetud kirja esimene peatükk näitab, et Paulus uskus end elavat „nüüd päevade lõpul“. Pühakiri kasutab tuleviku kohta kaht erineva tähendusega väljendit. Prohvetid kasutasid väljendit „viimseil päevil“ ehk „tulevasil päevil“, kui rääkisid tulevikust üldiselt (5Ms 4:30, 31; Jr 23:20). Prohvet Taaniel kasutas teist väljendit, „viimne aeg“ ehk „lõpuaeg“, et rääkida just maa ajaloo lõpupäevadest (Tn 8:17; Tn 12:4).

Loe 4Ms 24:14–19 ja Js 2:2, 3. Mida töötas Jumal oma rahvale „tulevasil päevil“ ehk „viimseil päevil“?

Mitu Vana Testamendi prohvetit andis teada, et „viimseil päevil“ tõstab Jumal kuninga, kes hävitab Tema rahva vaenlased (4Ms 24:14–19) ja toob rahvad Iisraeli juurde (Js 2:2, 3). Paulus ütleb, et need töötused täitusid Jeesuses. Tema võitis Saatana ning tõmbab evangeeliumi kuulutamise kaudu kõiki rahvaid enda ligi (Kl 2:15; Jh 12:32). Selles mõttes oli „päevade lõpp“ alanud, sest Jeesus oli täitnud Jumala töötused.

Meie usuisad surid usus. Nad nägid ja tervitasid töotusi „eemalt“, kuid ei saanud neid kätte. Meie aga oleme näinud nende täitumist Jeesuses.

Mõelgem hetkeks Jumala töotustele ja Jeesusele. Isa töötas, et Ta äratas oma lapsed üles (1Ts 4:15, 16). Hea uudis on see, et Ta pani oma laste ülestõusmisele aluse Jeesuse ülestõusmisega (1Kr 15:20; Mt 27:51–53). Isa lubas ka uueks luua (Js 65:17). Ta on alustanud selle töötuse täitmist meis uue usuelu loomisega (2Kr 5:17; Gl 6:15). Ta töötas, et Ta rajab lõpuks oma riigi (Tn 2:44). Ta pani sellele riigile aluse, andes meile väe Saatana üle ja seades oma kohale Jeesuse kui meie valitseja (Mt 12:28–30; Lk 10:18–20). Kuid see on alles algus. Isa viib Jeesuse teise tulekuga lõpule selle, mida Ta Jeesuse esimese tulekuga alustas.

Vaata kõiki töotusi, mis Jumal möödanikus täitis. Kuidas aitab see meil usaldada Teda nende töotuste suhtes, mis pole veel täitunud?

Loe Hb 1:1–4. Mis on nende salmide keskne mõte?

Originaalis, kreeka keeles, on Hb 1:1–4 kõigest üks lause ning on väidetud, et see on oma retoorilise meisterlikkuse poolest Uue Testamendi kauneim lause. Peamiselt väidab see, et Jumal on meile rääkinud oma Poja Jeesuse kaudu.

Üks juut, kes elas meie ajaarvamise esimesel sajandil, ei olnud Jumala otsest kõnet enam pikka aega kuulnud. Jumala kirjapandud Sõna viimase ilmutuse oli neli sajandit tagasi avaldanud prohvet Malaki; samuti väljendus see Esra ja Nehemja tegevuses. Aga nüüd rääkis Jumal nendega taas – Jeesuse kaudu.

Kuid Jumala ilmutus Jeesuses kaalus üles prohvetite kaudu tulnud ilmutuse, sest Jeesus on suurim, kelle abil ilmutus anda. Tema ise on Jumal, kes lõi taeva ja maa ning valitseb universumi. Pauluse jaoks on Kristuse jumalikkus täiesti väljaspool kahtlust. See pole oletus, vaid tõde.

Lisaks oli Vana Testament Pauluse jaoks Jumala Sõna. Sama Jumal, kes rääkis möödanikus, jätkab rääkimist käesoleval ajal. Vana Testament edastas tõelise teadmise Jumala tahtest.

Ometi oli selle täielikumat tähendust võimalik mõista alles siis, kui Poeg tuli maa peale. Autori meelest andis Isa ilmutamine Pojas võtme mõistmaks Vana Testamendi õiget hingust, just nagu pilt puslekarbil annab võtme igale pusletükile õige koha leidmiseks. Jeesus heitis Vanale Testamendile mitme kandi pealt valgust.

Samal ajal tuli Jeesus selleks, et olla meie Esindaja ja meie Päästja. Tema võttis võitluses meie koha ja võitis mao. Sarnaselt on Ta kirjas heebrealastele usklike „pääste Rajaja“ või „ülemjuht“ või „eeljooksja“ (Hb 2:10; Hb 6:20). Tema võitleb meie eest ja esindab meid. Ühtlasi tähendab see, et mida Jumal tegi Jeesusele, meie Esindajale, seda tahab Isa teha ka meile. Tema, kes ülendas Jeesuse oma paremale käele, tahab, et meie istuksime koos Jeesusega Tema troonile (Ilm 3:21). Jumala sõnum Jeesuses ei sisalda mitte ainult seda, mida Jeesus ütles, vaid sedagi, mida Isa tegi meie ajalikuks ja ajatuks kasuks Tema kaudu ja Temale.

Mõtle, mida tähendab, et Jeesus – Jumal – tuli siia maale. Miks annab see tõde niivõrd palju lootust?

Loe Hb 1:2–4. Mida see kirjakoht meile Jeesusest õpetab?

Selles tekstiosas keskendume sõnadele „olles tema kirkuse kiirgus ja tema olemuse kuju“ „[Jeesus] on Jumala kirkuse kiirgus ja tema olemuse täpne jälgend“ (Hb 1:3 ESV).

Loe 2Ms 24:16, 17; Ps 4:7; Ps 36:10 ja Ps 89:16. Kuidas aitavad need piiblisalmid mõista, mis on Jumala kirkus?

Vanas Testamendis viitab Jumala kirkus Tema nähtavale kohalolule oma rahva keskel (2Ms 16:7; 2Ms 24:16, 17; 3Ms 9:23; 4Ms 14:10). See kohalolu ilmneb sageli valgusena või särana.

Pühakiri annab meile teada, et Jeesus on valgus, kes tuli siia maailma ilmutama Jumala hiilgust (Hb 1:3; Jh 1:6–9, 14–18; 2Kr 4:6). Mõtle näiteks, milline nägi Jeesus välja muutmise mäel. „Ja ta muudeti nende ees; ta pale säras otsekui päike, ta rõivad said valgeks otsekui valgus“ (Mt 17:2).

Nagu päikest ei ole võimalik tajuda muidu kui selle valguse kiirguse kaudu, nii tuntakse Jumalat Jeesuse abil. Meie vaatevinklist on need kaks üks. Kuna Jumala auhiilgus ongi valgus, ei ole Jumalal ja Jeesusel tegelikus olemises ja iseloomus vahet, just nagu pole vahet valgusel ja selle säral.

Kiri heebrealastele ütleb ka, et Jeesus on Isa olemuse „täpne jälgend“ (Hb 1:3, NASB). Võrdluse mõte on selles, et Isa ja Poja loomus ehk põhiolemus langevad täiuslikult ühte. Pane tähele, et inimolenditel on küll Jumala nägu, kuid mitte Tema olemus (1Ms 1:26). Poeg aga jagab Isaga sama olemust, on Isaga sisuliselt üks tervik. Pole ime, et Jeesus ütles: „Kes on näinud mind, see on näinud Isa“ (Jh 14:9).

Miks on meie jaoks niivõrd võimas see sõnum, et Jeesus ilmutab Isa iseloomu ja au? Mida räägib Jeesus sellest, missugune on Isa?

Kiri heebrealastele kinnitab, et Jumal lõi maailma Jeesuse „kaudu“ ehk „poolt“ ning et maailm kestab edasi Jeesuse vägeva sõna tõttu.

Loe Js 44:24, Js 45:18 ja Ne 9:6. Kuna Issand kinnitas Vanas Testamendis, et Ta lõi maailma „üksinda“ ning et Tema „üks on Issand“, siis kuidas seletada vastuolu selle ja Uue Testamendi väite vahel, et Jumal lõi maailma Jeesuse „kaudu“ (Hb 1:2, 3)?

Mõne inimese meelest oli Jeesus üksnes vahend, kelle abil Jumal lõi. See ei ole võimalik. Esiteks, Pauluse jaoks on Jeesus Issand, kes lõi maailma; Ta ei olnud abiline. Hb 1:10 ütleb, et Jeesus on Issand, kes lõi maa ja taevad, ning Paulus rakendab Tema kohta ka Ps 102:26–28 öeldut: Issand (Jahve) on Looja. Teiseks, Hb 2:10 ütleb, et Isa „poolt“ ehk „läbi“ loodi universum. (Tegemist on täpselt samade sõnadega, mida Hb 1:2 kasutab Jeesuse kohta.) Isa lõi ja Jeesus lõi (Hb 1:2, 10; Hb 2:10). Isa ja Poja eesmärk ning tegutsemine ühtivad täiuslikult. See on üks osa Kolmainsuse saladusest. Jeesus lõi ja Jumal lõi, kuid on üksnes üks Looja, Jumal – mis tähendab, et Jeesus on Jumal.

Hb 4:13 näitab, et Jeesus on ka Kohtunik. Tema autoriteet valitseda ja kohut mõista tuleneb tõsiasjast, et Jumal lõi kõik ja hoiab universumi kestmas (Js 44:24–28).

Hb 1:3 ja Kl 1:17 kinnitavad, et Jeesus hoiab samuti universumi toimimas. Küllap kuulub sellise hoidmise alla ka juhtimine ja kontroll. Kreekakeelset sõna pheron (hoidev, kandev) kasutatakse siis, kui räägitakse paati lükkavast tuulest (Ap 27:15, 17) või Jumalast kui prohvetite suunajast (2Pt 1:21). Seega ei ole Jeesus tegelikult mitte ainult meie looja, vaid hoiab meid ka elus. Iga hingetõmme, iga südamelöök, iga meie olemasolu hetk peitub Temas, Jeesuses, kogu olemasoleva algallikas.

Vaata Ap 17:28. Mida öeldakse siin Jeesuse ja Tema väe kohta? Siis mõtle, mida tähendab, et seesama Jeesus suri ristil meie pattude eest. Mida õpetab see tõde meie Issanda ennastsalgavast olemusest?

Hb 1:5 edastab Isalt Jeesusele öeldud sõnad: „Sina oled mu Poeg, täna ma sünnitasin sinu.“ Mida tähendab, et Jeesus „sünnitati“, ja millal see toimus? Kas see ei näita mitte, et Jumal lõi Jeesuse millalgi minevikus, nagu paljud usuvad?

Loe Hb 1:5; 2Sm 7:12–14; Ps 2:7 ja Lk 1:31, 32. Millist Taavetile antud töotust kasutab Paulus kirjas heebrealastele Jeesuse kohta?

Jeesus sünnitati selles mõttes, et Jumal seadis ehk „lapsendas“ Ta ettemääratud kohale olema töötatud valitseja, Taaveti poeg. Kreeka-rooma maailmas ja idamaades peeti tavaliseks seda, et jumalad lapsendasid valitseja. See andis valitsejale riigi üle õiguse ja võimu.

Jumal aga töötas Taavetile, et tema Pojast saab rahvaste tõeline õiguspärane valitseja. Ta „lapsendas“ Taaveti poja oma Pojaks. Sellise protsessi kaudu sai Taaveti soost Kuningast Jumala kaitsealune ja Tema pärija. Leping täitis Jeesuses kui Taaveti Pojas. Jumal võidab Tema vaenlased ja annab Talle pärandiks rahvad (Ps 89:28; Ps 2:7, 8). Nagu loeme Rm 1:3, 4 ja Ap 13:32, 33, sai Jeesus avalikuks Jumala Pojana. Jeesuse ristimine ja muutmine olid hetked, mil Jumal kuulutas otseselt Jeesuse oma Pojaks (Mt 3:17; Mt 17:5).

Ja ikkagi sai Jeesus Uue Testamendi ütluse kohaselt „Jumala Pojaks väes“ siis, kui Ta tõusis surnuist üles ning istus Jumala paremale käele. Just sel hetkel täitis Jumal Taavetile antud töotuse, et Taaveti poeg lapsendatakse Jumala enda Pojaks ning Tema troon rahvaste üle rajatakse igaveseks (2Sm 7:12–14).

Seega ei olnud keiser (Rooma sümbol) õiguspärane „jumala poeg“, rahvaste valitseja. Hoopis Jeesus Kristus oli. Jeesuse „sünnitamine“ osutab Tema valitsemise algusele rahvaste üle, mitte Tema olemasolu algusele, sest Jeesus on alati olemas olnud. Pole olnud aega, mil Jeesust poleks olnud, sest Ta on Jumal.

Tegelikult ütleb Hb 7:3, et Jeesusel „ei ole päevade algust ega elu lõppu“ (vt Hb 13:8), sest Ta on igavene. Niisiis käsitleb idee Jeesusest kui Jumala „ainusündinud pojast“ Kristuse osa lunastusplaanis, mitte aga Kristuse kui jumaluse olemust. Lihasstuleku tõttu täitis Kristus kõik lepingulised töötused.

Toetav mõte: Jeesuse tulek Jumala Pojana siia maa peale täitis ühtaegu mitut otstarvet. Esiteks, jumaliku Jumala Pojana tuli Jeesus meile ilmutama Isa. Jeesus näitas meile oma tegevuse ja sõnade kaudu, missugune on Isa päriselt ning miks võime Teda usaldada ja Talle kuuletuda.

Jeesus tuli ka Taaveti, Aabrahami ja Aadama töötatud Pojana, kelle kaudu oli Jumal töötanud võita vaenlase ja valitseda maailma. Niisiis tuli Jeesus võtma Aadama kohta inimsoo peana ja täitma Jumala algset plaani inimeste jaoks (1Ms 26–28; Ps 8:4–9). Jeesus tuli, et olla õiglane valitseja, keda Jumal on alati selle maailma jaoks tahtnud.

„Sõnad, mis öeldi Jeesusele Jordani kaldal: „See on minu armas Poeg, kellest mul on hea meel“, kuuluvad kogu inimkonnale. Jumal kõnetas Jeesust kui meie esindajat. Meid ei heideta koos kõigi meie pattude ja nõrkustega kõrvale. Jumal võtab meid oma lasteks „selles Armastatus“ (Ef 1:6). Auhiilgus, mis säras Kristuse pea kohal, on töötus Jumala armastusest meie vastu... Valgus, mis laskus meie Päästja peale avatud taevaväravaist, paistab ka meile, kui palume abi vastu seismaks kiusatustele. Hääl, mis ütles Jeesusele, ütleb igale usklikule: „See on mu armas laps, kellest mul on hea meel!“ – Ellen G. White, „Ajastute igatsus“, lk 113.

Arutelüküsimused:

1. Oleme saanud teada, et parem arusaamine Jeesuse sõnadest ja tegudest aitab meil paremini aru saada Isast. Millisel praktilisel viisil rikastab sinu suhet Jumal Isaga see, kui mõistad Jeesust paremini?
2. Saime teada, et sel moel, nagu Jumal kõnetas ja kohtles Jeesust, tahab Ta kõnetada ja kohelda meid. Mida räägib niisugune mõte meile sellest, kuidas peaksime kohtlema kaasinimesi?
3. Mõtiskle, miks on tähtis see, et Kristus on igavene Jumal. Mis läheb kaotsi, kui usume, et Jeesus oli keegi, kes loodi mingil viisil, just nagu meie, kuid kes läks ristile? Kõrvuta seda mõtet tegelikkusega – et Kristus oli igavene Jumal ja Tema läks ristile. Milline suur erinevus on nende kahe mõtte vahel?
4. Rääkige klassis Jumalale au andmisest. Loe Ilm 14:7. Kuidas on Jumalale au andmine käesoleva aja töö ja kolme inglil sõnumi osa?

Juua koos külaelanikega

Loo on kirja pannud Koo Mingji.

Tundus, et ühe Põhja-Taiwani küla rahvas ei tundnud piibliuurimise vastu huvi. Paljud käisid küla kahest kristlikust kirikust ühes Jumalat teenimas, teised aga veetsid aega alkoholi juues. Kirikuskäijad hoidsid purjutajatest eemale.

Mida ma tegema pidin?

Otsustasin järgida Jeesuse eeskujuga ja sõbruneda joojatega. „Üksnes Kristuse meetod tagab inimesteni jõudmises tõelise edu. Päästja seltsis inimestega nagu see, kes soovib neile head. Ta osutas nende vastu kaastunnet, teenis nende vajadusi ja võitis nende usalduse. Siis käskis Ta: „Järgne mulle!““ („Tervise teenistuses“, lk 143).

Otsustasin juua koos külaelanikega. Paulus rääkis ju oma võimsas kirjelduses (1Kr 9:19–23), kuidas olla tõhus misjonär: „Ma olen kõigile saanud kõigeaks, et igal juhul mõned päästa“.

Joojatel polnud probleemi koos minuga juua. Nad tahtsid minuga koos juua. Aga mina andsin neile alkoholi asemel teed. Olles joonud ohtralt teed, ei olnud neil enam alkoholi jaoks ruumi. Tasapisi jäi alkoholi joomine soiku ja nad hakkasid koos minuga Piiblit uurima. Möödus mõni kuu ja kaks endist purjutajat andis oma südame Jeesusele ning 2019. aasta augustis nad ristiti.

Kuus kuud hiljem tuli ootamatu löök. Üks vastristitud adventist, noor mees, haigestus ja suri. Tema surm tabas mind valusalt ja ma kisendasin Jumala poole: „Miks?“

Peagi pärast matuseid tulid ootamatult minu juurde lahkunu ema ja vend ning palusid piiblitunde. Siis tegid sama teisedki külaelanikud. 2020. aasta teises pooles läksid nemad ja teise küla elanikud ühepäevasele terviselaadale, mille organiseeris Taiwani adventkoguduse terviseteenistuse osakond. Päev pärast laata ristiti viis külaelanikku.

Jumal on ääretult halastusrikas ja kaastundlik ning Tema on valmistanud pääsetee iga inimese jaoks maa peal. Issand ütleb: „Aga minu mõtted ei ole teie mõtted, ja teie teed ei ole minu teed, ütleb Issand“ (Js 55:8). Kogu au kuu-lub Jehoova Jumalale!

See misjonilugu illustreerib Seitsmenda Päeva Adventistide koguduse strateegilise plaani „Mina lähen“ eesmärgi nr 1: „Vaadata üle üleilmse misjonitöö kontseptsioon ning pühenduda misjonile kui eluviisile, millesse pole kaasatud mitte üksnes pastorid, vaid iga koguduseliige, noor ja vana, et rõõmuga tunnistada Kristusest ja teha inimesi jüngeriks“ niimoodi, et „järjest rohkem koguduseliikmeid osaleb nii isiklikus kui ka avalikus misjonitöös, mille eesmärgiks on kõigi liikmete kaasatus“ (KPI 1.1). Samuti kirjeldab misjonilugu vaimuliku kasvu eesmärgi nr 5: „Õpetada üksikisikuid ja perekondi elama Vaimust täidetud elu.“ Rohkem saad teada aadressilt IWillGo2020.org.

Jeesus, meie ustav vend

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 3Ms 25:25–27; Hb 2:14–16; Hb 11:24–26, 1Kr 15:50, Hb 5:8, 9; Hb 12:1–4.

Juhtsalm: „*Et nüüd lapsed on liha ja vere osalised, siis on ka Jeesus ise otse samal viisil liha ja vere omaks võtnud, et ta surma kaudu kõrvaldaks selle, kellel on võimetus surma üle – see tähendab kuradi*“ (Hb 2:14).

Hb 1. peatükk räägib Jeesusest Jumala Pojana, inglite üle valitsejana ning „tema [Isa] kirkuse kiirguse ja tema olemuse kujud“ (Hb 1:3). Hb 2. peatükis on Jeesus Inimese Poeg, kes sai inglitest madalamaks ja võttis inimolemuse kogu selle hapruses, kuni surmani välja (Hb 2:7).

Hb 1. peatükis ütleb Jumal Jeesuse kohta: „Sina oled mu Poeg“ (Hb 1:5). Hb 2. peatükis viitab Jeesus inimlastele kui oma „vendadele“ (Hb 2:12).

Hb 1. peatükis kuulutab Isa Poja jumalikkude kõrgemat võimu (Hb 1:8–12). Hb 2. peatükis kinnitab Poeg, et Ta on Isale ustav (Hb 2:13a).

Hb 1. peatükis on Jeesus jumalik Issand, Looja, Alalhoidja ja Suverään. Hb 2. peatükis on Jeesus inimlik ülempreester, halastusrikas ja ustav.

Ühesõnaga, Jeesuse kui ustava ja halastusrikka venna kirjeldamine toimub Poja kui igavese Looja-Jumala ülima avaldumise kirjelduse taustal (Hb 1:1–4).

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 22. jaanuariks.

Loe 3Ms 25:25–27, 47–49. Kes võis lunastada vaesumise tõttu oma vara või vabaduse kaotanud inimese?

Moosese seadus nägi ette, et kehvaks jäänud inimene, kes pidi oma vara – või lausa iseenda – elus püsimiseks maha müüma, võis omanduse või vabaduse tagasi saada igal viiekümnenadal aastal, juubeliaastal. Juubeliaasta oli „suur“ hingamisaasta, mille puhul võlad andestati, omand tagastati ja vangidele anti vabadus.

Aga viiskümmend aastat oli ootamiseks pikk aeg. Seepärast nägi Moosese seadus ette sedagi, et lähim sugulane võis maksta võlguoleva osa ning lunastada seega oma sugulase palju varem.

See lähim sugulane oli sama inimene, kes tagas, et tapmise korral tehti õigust. Ta oli veritasunõudja, kes võis oma lähisugulase tapjat jälitada ja teda karistada (4Ms 35:9–15).

Loe Hb 2:14–16. Kuidas kirjeldatakse selles tekstis Jeesust ja meid?

See tekst kirjeldab meid kuradi orjadena, Jeesust aga meie Päästjana. Siis kui Adam pattu tegi, langesid inimesed Saatana võimu alla. Selle tõttu ei olnud meil jõudu patule vastu seista (Rm 7:14–24). Halvim aga – meie üleastumine nõudis karistuseks surma, mida me ei saanud kinni maksta (Rm 6:23). Seega näis meie olukord lootusetuna.

Ent Jeesus võttis endale meie inimolemuse ning sai samasuguseks lihaks ja vereks nagu meie. Temast sai meie lähim sugulane ja lunastaja. Ta ei hābenenud meid nimetamast „vendadeks“ (Hb 2:11).

Vastuolulisel moel ilmutas Jeesus meie olemust võttes ja meid lunastades ühtaegu oma jumalikku olemust. Vanas Testamendis on Jahve tõeline Iisraeli lunastaja, nende lähim sugulane (näit Ps 19:15; Js 41:14; Js 43:14, Js 44:22; Jr 31:11; Ho 13:14).

Mil viisil saad veel sügavamalt kogeda, kui lähedane on Kristus sulle tegelikult? Miks on selle kogemine su usu jaoks väga oluline?

Pole häbi nimetada neid vendadeks

Kiri heebrealastele ütleb, et Jeesusel ei olnud häbi nimetada meid Tema vendadeks (Hb 2:11). Vaatamata Jumalaga üksolemisele haaras Ta meid oma perekonnaringi. Selline solidaarsus on vastuolus avaliku häbistamisega, mille all heebrea kirja lugejad oma kogukonnas kannatasid (Hb 10:33).

Loe Hb 11:24–26. Kuidas näitab Moosese valitu seda, mida Jeesus meie heaks tegi?

Oled sa kujutlenud, mida tähendas Moosese jaoks lasta end nimetada „vaarao tütre pojaks“? Ta oli mõjukas inimene tollases võimsaimas impeeriumis. Ta sai kõrgeima tsiviil- ja sõjalise väljaõppe ning temast kujunes tähelepanuväärne isiksus. Stefanose sõnade kohaselt oli Mooses „vägev oma sõnadelt ja tegudelt“ (Ap 7:22). Ellen G. White ütleb ka, et ta oli „Egiptuse armee lemmik“ ning vaarao „otsustas teha oma lapsendatud tütrepoja troonipärijaks“ (vaata „Patriarhid ja prohvetid“, lk 245). Ometi loobus Mooses kõigist neist eesõigustest, kui ta valis määratleda end iisraellaseks, ühena hariduseta ja võimuta orjarahvast.

Loe Mt 10:32, 33; 2Tm 1:8, 12 ja Hb 13:12–15. Mida Jumal meilt küsib?

See oli üks põhjus, miks sündis kiri heebrealastele. Olles talunud tagakiusamist ja põlgust, hakkas palju usklikke Jeesust häbenema. Neil oli oht oma tegudega Jeesust „avalikult naeruvääristada“, selle asemel, et Teda austada (Hb 6:6). Niisiis kutsus Paulus lugejaid kogu aeg üles „hoidma kinni“ usust, mida nad tunnistavad (Hb 4:14; Hb 10:23).

Jumal tahab, et hindaksime Jeesust vääriliselt kui oma Jumalat ja venda. Meie Lunastajana on Jeesus maksnud meie võla. Meie vennana on Jeesus näidanud, kuidas meil tuleb elada, olemaks määratud „saama tema poja näo sarnaseks, et tema oleks esmasündinu paljude vendade seas“ (Rm 8:29).

Mõtle hetkeks otsusele, mille Jeesus pidi langetama, et võtta meid omaks õdede-vendadena. Miks oli Jeesuse otsus palju üllam sellest, mille tegi Mooses, ning kuidas õpime siit tundma Jumala armastust meie vastu?

Samasugune liha ja veri nagu meie

Kiri heebrealastele räägib, kuidas Jeesus võttis omaks meie inimloomuse, et olla meie esindaja ja surra meie eest (Hb 2:9, 14–16; Hb 10:5–10). See on lunastusplaani alus ja meie ainus lootus igavesele elule.

Loe Mt 16:17; Gl 1:16; 1Kr 15:50 ja Ef 6:12. Milliste inimloomuse puudustega seostavad need kirjakohad väljendi „liha ja veri“?

Kõnekujund „liha ja veri“ rõhutab inimese olukorra haprust, nõrkust (Ef 6:12), puudulikku arusaamist (Mt 16:17; Gl 1:16) ja surelikkust (1Kr 15:50). Kiri heebrealastele ütleb, et Jeesus „pidi kõiges saama vendade sarnaseks“ (Hb 2:17). See ütlus tähendab, et Jeesus sai täielikult inimeseks. Jeesus ei olnud ainult „inimese moodi“ ega „näinud olevat“ inimene; Ta oli päriselt inimene, päriselt üks meist.

Kiri heebrealastele ütleb aga sedagi, et Jeesus erines meist kõiges, mis puutus pattu. Esiteks, Jeesus ei teinud ainsatki pattu (Hb 4:15). Teiseks, Jeesusel oli inimolemus, mis oli „püha, süütu, puhas, patustest eraldi olev“ (Hb 7:26, ESV). Meie kõik oleme pattu teinud ja meil kõigil on kurjad kalduvused. Meie seotus patuga saab alguse sügavalt sisimast omaenda loomusest. Oleme „lihalikud, müüdud patu alla“ (Rm 7:14; vaata ka Rm 7:15–20). Uhkus ja muud patused ajendid kahjustavad sageli meie häid tegusid. Jeesuse loomust aga ei rikkunud patt. Nii pidi see olema. Juhul kui Jeesus olnuks „lihalik, müüdud patu alla“, nagu meie, siis oleks Temagi vajanud Päästjat. Nüüd aga sai Jeesus meile Päästjaks ja ohverdas iseend „veatu ohvrina“ Jumalale meie eest (Hb 7:26–28; Hb 9:14).

Seejärel purustas Jeesus kuradi väe, sest suri patuta ohvrina meie pattude eest, ning tegi meie jaoks võimalikuks andestuse ja lepituse Jumalaga (Hb 2:14–17). Jeesus murdis ka patu võimuse, sest andis meile jõu elada õigesti selle kaudu, et täitis uue lepingu töötuse kirjutada seadus meie südamesse (Hb 8:10). Niisiis saavutas Jeesus võidu vaenlase üle ja vabastas meid edukalt, et võiksime „teenida elavat Jumalat“ (Hb 9:14). Saatana lõplik hävitamine tuleb aga lõpukohtus (Ilm 20:1–3, 10).

Meile on küll töötatud võit Jeesuses, aga miks võitlevad nii paljud meist ikkagi patuga? Mida teeme valesti ja, veel tähtsam, kuidas hakata elama kõrge kutsumise järgi, mis on meil Kristuses?

Loe Hb 2:10, 17, 18 ja Hb 5:8, 9. Mis ülesannet täitsid kannatused Jeesuse elus?

Apostel ütleb, et Jumal tegi Jeesuse „kannatuste kaudu täiuslikuks“. Selline mõtteavaldus on üllatav. Kirja autor on öelnud, et Jeesus on „[Jumala] kirkuse kiirgus ja tema olemuse jälgend“ (Hb 1:3, ESV) ning et Ta on patuta, plekita, rikumata ja püha (Hb 4:15; Hb 7:26–28; Hb 9:14; Hb 10:5–10). Jeesus ei pidanud ületama mingit moraalset või eetilist ebatäiuslikkust. Ta oli moraalselt ja eetiliselt täiuslik.

Kiri heebrealastele ütleb aga, et Jeesus läbis „täiustamise“ protsessi, mis andis Talle vahendid meid päästa. Jeesus tehti täiuslikuks selles mõttes, et Ta valmistati ette olema meie Päästja.

1. Jeesus „tehti täiuslikuks“ kannatuste kaudu, et Ta saaks meie pääste Rajajaks (Hb 2:10). Jeesusel tuli ristil surra ohvrina, et Isal oleksid õiguslikud vahendid meid päästa. Jeesus oli ainus täiuslik ohvriand. Jeesus kui Jumal peaks meid hukka mõistma, kuid oma ohvri tõttu saab Ta meid päästa.

2. Jeesus õppis „kuulekust selle läbi, mida ta kannatas“ (Hb 5:8). Kuulekus oli vajalik kahel põhjusel. Esiteks, kuulekus tegi Tema ohvri vastuvõetavaks (Hb 9:14; Hb 10:5–10). Teiseks, Tema kannatused võimaldasid Tal saada meie eeskujuks (Hb 5:9). Jeesus „õppis“ kuulekust, sest Ta ei kogenud seda kunagi varem. Kellele peaks Ta Jumalana kuuletuma? Ta oli igavene Poeg, üks Jumalaga, universumi valitseja, kellele teised kuuletusid. Järelikult edenes Jeesus ainuvõimult ja ülimuslikkuselt alistumisse ja kuulekusse, mitte aga sõnakuulmatuses sõnakuulmisesse. Ülistatud Jumala Pojast sai kuulekas Inimese Poeg.

3. Kiusatustes vastu pidamine ja võidukas olemine võimaldas Jeesusel olla halastav ja ustav ülempreester (Hb 2:17, 18). Kannatused ei teinud Jeesust halastavamaks. Vastupidi, kuna Jeesus oli halastav, läks Ta vabatahtlikult ristisurma, et meid päästa (Hb 10:5–10; võrdle Rm 5:7, 8). Ometi väljendus ja ilmnes kannatuste kaudu tõeliselt Jeesuse vennaliku armastuse reaalsus.

Juhul kui patuta Jeesus kannatas, siis kannatame meiegi, patused. Kuidas õppida taluma elu tragöödiaid, saades samal ajal siiski lootust ja kinnitust Issandalt, kes on oma armastust meie vastu väga mitmeti jõuliselt ilmutanud?

Veel üks põhjus, miks Jeesus võttis endale meie inimloomuse ja elas meie keskel, oli olla meile eeskujuks. Üksnes Tema sai meile jätta Jumala silmis õigesti elamise eeskju.

Loe Hb 12:1–4. Kuidas tuleb meil, apostli sõnade kohaselt, joosta kristliku elu võidujooksu?

Selles tekstis jõuab pikk tegelaste loetelu, keda apostel usu eeskujudena esile toob, haripunkti Jeesusega. Siin kirjakohas nimetatakse Jeesust „meie usu alustajaks ja täidesaatjaks“. Kreekakeelset sõna archegos („alustaja“) võib tõlkida ka kui „teerajaja“. Jeesus on jooksu teerajaja selles mõttes, et Tema jookseb usklike ees. Hb 6:20 nimetabki Jeesust ju meie „eeljooksjaks“. Sõna „täidesaatja“ annab mõista, et Jeesus on ilmutanud usku Jumalasse kõige puhtamal kujul. See lõik õpetab nii seda, et Jeesus on esimene, kes jookseb meie jooksu edukalt, kui ka seda, et Tema on ainus, kes viis täide ususe elamise kunsti.

Hb 2:13 kõlab: „Ja taas: „Ma tahan loota tema peale.“ Ja taas: „Vaata, siin olen mina ja lapsed, keda Jumal on mulle andnud!“ Siinkohal ütleb Jeesus, et Tema usaldab Jumalat, viidates kirjakohale Js 8:17, 18.

Jesaja lausus need sõnad Põhja-lisraelist ja Süüriast ähvardava kohutava sissetungiohu ees (Js 7:1, 2). Tema usk vastandus kuningas Aahase usupuudusele (2Kn 16:5–18). Jumal oli kutsunud Aahast üles usaldama Jumalat ja paluma tunnustähte, et Tema ta päästab (Js 7:1–11). Jumal oli juba lubanud talle kui Taa-veti pojale, et Ta kaitseb Aahast nagu oma poega. Nüüd pakkus Jumal Aahasele lahkelt, et kinnitab seda töötust tunnustähga. Aahas aga keeldus märki küsimast ja saatis saadikud hoopis Assüüria kuninga Tiglat-Pileseri juurde sõnadega: „Mina olen su sulane ja su poeg“ (2Kn 16:7). Kahju küll! Aahas eelistas olla Tiglat-Pileseri poeg, mitte aga Jumala poeg.

Kuid Jeesus toetus usalduses Jumalale ja Tema töotusele, et Jumal paneb vaenlased Ta jalge alla (Hb 1:13; Hb 10:12, 13). Jumal on andnud sama töotuse meile ja meil tuleb Teda usaldada just nii, nagu Jeesus tegi (Rm 16:20).

Kuidas õppida Jumalat usaldama, tehes iga päev valikuid, mis seda usaldust väljendavad? Milline järgmine tähtis valik tuleb sul langetada ja kuidas veendud, et väljendad sellega usaldust Jumalasse?

Toetav mõte: Hb 2:13 on kirjas Jeesuse sõnad oma Isale seoses vendadega: „Vaata, siin olen mina ja lapsed, keda Jumal on mulle andnud!” (Hb 2:13). Patrick Gray pakub välja mõtte, et Jeesust kujutatakse siin oma vendade eestkostjana. Rooma süsteem tutela impuberum määras kindlaks, et isa surma korral „hakkas nooremate laste ja nende päranduse eest vastutama eestkostja. Selleks oli sageli vanem vend, kes oli eestkostjaks, kuni nooremad said täisealiseks; nii suurenes vanema venna loomulik kohustus hoolitseda oma nooremate õdede-vendade eest.” – „Godly Fear: The Epistle to the Hebrews and Greco-Roman Critiques of Superstition” (Atlanta: Society of Biblical Literature, 2003), lk 126. See selgitab, miks nimetab kiri heebrealastele meid ühtaegu Jeesuse õdedeks-vendadeks ja ka Tema lasteks. Meie vanema vennana on Jeesus meie eestkostja, meie juhendaja ja kaitsja.

„Kristus tuli siia maale, võttis inimolemuse ja asus esindama inimest, et näidata võitluses Saatanaga, et inimene, nii nagu Jumal ta lõi – ühenduses Isa ja Pojaga – saab olla sõnakuulelik Jumala igale nõudmisele.” – Ellen G. White, „Valitud kuulutused”, 1. raamat, lk 253.

„Jeesuse elu ja õpetused kõnelevad täiuslikust omakasupüüdmatusist teemisest, mis on pärit Jumalast. Jumal ei ela endale. Tõsiasi, et Ta lõi maailma ja hoiab seda ülal, kõneleb Tema pidevast hoolitsusest teiste eest. „Tema laseb ju oma päikest tõusta kurjade ja heade üle ning vihma sadada õigete ja ülekohtuste peale” (Mt 5:45). Teenimise ideaal väljendus Jumala Pojas. Jeesus pidi seisma inimkonna ees, et inimesed Tema eeskuju nähes õpiksid, mida tähendab teenida.” – Ellen G. White, „Ajastute igatsus”, lk 649.

Arutelüküsimused:

1. Heebrealaste kirja põhjal sai Jeesus meie vennaks selleks, et meid päästa. Mõtiskle kõige selle tähenduse üle, mida Jumal meie päästmiseks tegi. Miks on siis nii hämmastavale reaalsusele selja pööramine traagiline viga?
2. Miks on meie jaoks oluline, et Jeesus ei sündinud „patu alla müüduna” nagu meie (Rm 7:14)? Mõtles Moosesele ja sellele, miks oli iisraellaste jaoks tähtis, et ta ei olnud ori nagu nemad. Kuidas aitab Moosese lugu väiksemas mõõtkavas mõista, mida on Jeesus meie heaks teinud?
3. Mõtles veel kannatuste osale meie elus. Miks ei peaks me kunagi arvama, et kannatus iseenesest on hea, kuigi sellest võib mõnikord midagi head välja tulla?

Imearst Jeesus

Loo on kirja pannud Andrew McChesney.

Sengphet oli kõrgesti austatud arst ühes Laose suurimas provintsihaiglas. Kuid ta oli jõuetu ravima oma poja haigust.

Tema täiskasvanud poega tabas salapärane haigus ajal, mil too töötas Tai pealinnas Bangkokis. Bangkoki arstid ravisid noormeest, aga tolle tervis ei paranenud. Nii tõi dr Sengphet (tegemist on varjunimega) poja tagasi Laosesse ja ravis teda oma haiglas. Noormehe tervislik seisund ei läinud aga paremaks. Arstid-kaastöölised soovitasid otsida ravivõimalusi Laose pealinna Vientiane'i suurest haiglast. Dr Sengphet viis poja Vientiane'i haiglasse, kus talle tehti mitmesuguseid uuringuid.

Lõpuks ei suutnud arstid leida noormehe tervisenäitajates midagi halba. Nad järeldasid, et probleem oli psüühikas, ja pakkusid diagnoosiks vaimse kriisi.

Kõik meditsiinilised uuringud võtsid ühtekokku aega rohkem kui aasta. Dr Sengphet ja ta naine kulutasid kogu oma raha poja peale, kuid tulutult. Kui nad oleksid tundnud Piiblit, oleksid nad tajunud hingesugulust veritõbise naisega, kes oli „palju saanud kannatada arstide käes ja ära kulutanud kõik, mis tal oli, ega olnud saanud mingit abi, vaid pigem oli ta töbi läinud halvemaks“ (Mk 5:26).

Vanemad viisid poja koju ja pöördusid samasuguses meeleheites nagu veritõbine naine lõpuks taevase arsti, Jeesuse poole. Nad palusid oma magamistoas, et Jeesus teeks nende poja terveks.

Ajal, mil nad palvetasid, astus magamistuppa poeg. „Mis lahti?“ küsis ta. „Miks ma tunnen ühtäkki suurt rahu?“

Dr Sengphet ja ta naine jätkasid palvetamist. Siis sai poeg midagi, mida nime-tame nägemuseks. Ta nägi, et kuri vaim lahkus tema kehast sõnadega: „Ma ei saa kauemaks jääda, sest Jeesus on nõudnud su elu endale. Sa kuulud Jeesusele.“

Sellest päevast peale sai poja tervis korda ning dr Sengphet ja ta pere hakkasid teenima Jeesust. Mitu kuud ei teinud dr Sengphet saladust, et armastas Jeesust, ning rääkis igaühele, kes aga kuulas: „Doktor Jeesus Kristus tegi mu poja terveks ja mina võtsin Ta vastu oma Päästjaks.“

Mõne aja pärast aga lakkas dr Sengphet Jeesust teenimast. Ta unustas justkui, et Jeesus oli ta poja terveks teinud, ning pöördus tagasi endise eluviisi juurde. Palun palveta tema ja teiste inimeste pärast, keda Jeesus on puudutanud, kuid kes enam ei teeni Teda. Palun palveta, et nad tuleksid Tema juurde tagasi.

See misjonilugu illustreerib mõningaid väljakutseid, millega seisavad silmitsi seitsmenda päeva adventistid, kui nad täidavad Seitsmenda Päeva Adventistide koguduse strateegilist plaani „Mina lähen“, sealhulgas eesmärki nr 2: „Tõhustada ja mitmekesistada adventimisjonit ... inimeste hulgas, kelleni evangeelium pole jõudnud või on jõudnud vähesel määral, ning samuti mittekristlike religioonide keskel.“ Lugu kirjeldab ka vaimuliku kasvu eesmärki nr 5: „Õpetada üksikisikuid ja perekondi elama Vaimust täidetud elu.“ Osa selle veerandaasta kolmeteistkümnenda hingamis-päeva annetusest läheb Laoses algkooli avamise heaks, mis aitab täita misjoniees-märki nr 4: „Innustada seitsmenda päeva adventistidele kuuluvaid asutusi hoidma kõrgel vabaduse, tervikliku tervisekäsitluse ja Jeesuse kaudu saadava lootuse ning inimese Jumala näo järgi uuendamise põhimõtteid.“ Rohkem saad teada aadressilt IWillGo2020.org.

Jeesus, hingamise andja

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: *IMs 15:13–21; Hb 3:12–19; Hb 4:6–11; Hb 4:1, 3, 5, 10; 5Ms 5:12–15; Hb 4:8–22.*

Juhtsalm: „*Nii on siis Jumala rahva hingamisaeg alles ees*“ (Hb 4:9).

Hb 1. ja 2. peatükk võtavad tähelepanu alla Jeesuse troonile seadmise valitsejana ja Jumala rahva vabastajana. Hb 3. ja 4. peatükk tutvustavad Jeesust kui meie rahuandjat. Selline asjakäik on tähtis siis, kui tuletame meelde, et Taavetiga sõlmitud lepingu järgi lubas Jumal anda töötatud kuningale ja tema rahvale „hingamist“ nende vaenlastest (2Sm 7:10, 11). Nüüd, mil Jeesus istub Jumala paremal käel, võime ka meie sellest hingamisest osa saada.

Kiri heebrealastele kirjeldab seda hingamist nii Jumalale kuuluva hingamisena kui ka hingamispäeva rahuna (Hb 4:1–11). Jumal tegi Tema hingamise ka Aadamale ja Eevale kättesaadavaks. Esimene hingamispäev oli täiuslik kogemus koos Temaga, kes võimaldas täiuslikkuse. Jumal töötab hingamispäeva rahu, sest hingamispäeva õigesse pidamisse kuulub töötus, et Jumal toob selle täiuslikkuse tagasi.

Hingamispäeva pühitsedes peame meeles, et Jumal varustas meid kõige täiuslikuga, kui Ta maailma lõi ja kui Ta selle ristil lunastas. Hingamispäeva õige pidamine aga suunab meie pilgu ennekõike tagasi loomise juurde ning pakub selles ebatäiuslikkus maailmas Jumala töötatud tuleviku eelmaitset.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 29. jaanuariks.

Loe 1Ms 15:13–21. Mida Jumal Aabrahamile lubas?

Kui Jumal vabastas Iisraeli Egiptuse orjusest, oli Tal kavas tuua Iisrael Kaaanimaale, kus nad saaksid Teda vabalt teenida ja Talle kuuletuda (2Ms 8:1; Ps 105:43–45). Selle hulka kuulus hingamispäevane puhkus, mida vaarao oli takistanud (2Ms 5:5). Kaanimaal oli pärisosa, mida Jumal oli töötanud rahva isale Aabrahamile, sest Aabraham kuuletus Jumala häälele ja lahkus oma kodukohast, et minna töötatud maale (1Ms 11:31–12:4).

Jumalal oli kavas midagi enamat kui lihtsalt maa andmine Iisraeli omandusse. Jumal tõi rahva Tema enda juurde (2Ms 19:4). Jumal tahtis, et Iisraellased elaksid maal, kus nad saavad ilma igasuguste takistusteta tunda rõõmu väga lähedasest suhtest Temaga, ning tunnistaksid ka maailmale tõelisest Jumalast ja sellest, mida Ta oma rahvale pakkus. Loomise hingamispäeva sarnaselt oli Kaanimaal raamistik, mis võimaldas lähedast suhet oma Lunastajaga ja rõõmu Tema headusest.

5Ms 12:1–14 ütles Issand rahvale, et nad ei sisene hingamisse mitte siis, kui nad maale jõuavad, vaid siis, kui nad puhastavad maa ebajumalateenistusest. Pärast seda näitas Jumal neile, valitutele, kätte koha, kus Tema pidi nende keskel elama.

Loe 2Ms 20:8–11 ja 5Ms 5:12–15. Missugust kaht sündmust hingamispäevane puhkus meenutab ja kuidas on need kaks omavahel seotud?

Jumal sidus loomise hingamispäeva Egiptusest vabastamisega. Ta andis Iisraelile juhised pidada hingamispäeva loomise mälestuseks ja nende Egiptusest vabastamise mälestuseks. Hingamispäeva käsk hõlmab mõlemad – nii loomise kui ka lunastamise. Just nii, nagu me ei loonud ennast ise, ei saa me ennast ka lunastada. See on miski, mida saab teha ainult Jumal, ning puhkamisega tunnistame, et sõltume Temast nii olemasolemises kui ka ärapääsemises. Hingamispäeva pidamine väljendab jõuliselt, et päästetud saab üksnes usu läbi.

Kuidas aitab hingamispäev meil aru saada, kui täielikult sõltume Jumalast nii olemasolemises kui ka pääsemises?

Loe Hb 3:12–19. Miks ei saanud Iisrael astuda töötatud hingamisse?

On kurb, et inimesed, kes Egiptusest vabastati, ei saanud hingamisse, mida Jumal neile oli töötanud. Kui Iisrael saabus Kaades-Barneasse, töötatud maa piirile, puudus neil usk, mida nad vajasisid. 4Ms 13. ja 14. peatükk selgitavad, et Iisraelist saadetud maakuulajad „levitasid Iisraeli laste ees laimu maa kohta, mida nad olid uurinud“ (4Ms 13:32). Nad kinnitasid, et maa oli hea, kuid hoiatasid, et elanikud olid tugevad ja linnad kindlustatud ning nad ei suuda neid vallutada.

Joosua ja Kaaleb olid nõus, et maa oli hea, ega vaielnud vastu tõsiasjale, et sealsed inimesed olid tugevad ja linnad kindlustatud. Kuid nad ütlesid, et Jumal oli nendega ja Tema pidi nad sellele maale viima (4Ms 14:7–9). Iisraellased olid näinud, kuidas Jumal laastas nuhtluste kaudu Egiptuse (2Ms 7.–12. ptk), hukutas vaarao armee Punases meres (2Ms 14. ptk), saatis leiba taevast (2Ms 16. ptk) ja vett kaljust (2Ms 17. ptk) ning ilmutas oma pidevat kohalolu ja juhtimist pilves (2Ms 40:36–38). Siiski ei suutnud nad Teda nüüd uskuda. On kurblooline, et põlvkonnast, kes nägi nii võimsaid Jumala väe ilminguid, sai uskumatuse sümbol (Ne 9:15–17; Ps 106:24–26; 1Kr 10:5–10).

Jumal töötab oma lastele ande, mis on inimestele kättesaamatud. Nende aluseks on arm ja neile pääseb ligi ainult usu kaudu. Hb 4:2 selgitab, et töötusest, mille Iisrael sai, „ei olnud neil kasu, sest see ei talletunud usu läbi kuulajaisse“ (Hb 4:2). Iisrael rändas töötatud maa piirini rahvana. Kui inimesed seisid silmitsi vastuoluliste teadetega, astusid nad nende poolele, kel jäi usku vajaka. Usk või selle puudumine on nakkav. Just seepärast manitseb kiri heebrealastele oma lugejaid, et nad „julgestaksid üksteist“ (Hb 3:13), „virgutaksid üksteist armastusele ja headele tegudele“ (Hb 10:24) ja „keegi ei jääks ilma Jumala armust“ (Hb 12:15).

Mismoodi saad sina aidata kaasusklake usku üles ehitada? Kuidas veenduda, et sa ei ütleks ega teeks iial midagi, mis kellegi teise usku nõrgestab?

Loe Hb 4:4–8. Mida tähendab hingamispäeva pidamise juures hingamisse saamine „täna“?

Körberännaku põlvkonna uskmatust takistas neid saamast Jumala töötatud hingamisse. Kuid Jumal kutsus jätkuvalt oma rahvast hingamisse astuma ja mitte tegema südant kõvaks. Paulus ütleb korduvalt, et Jumala töötus „on veel jõus“ (Hb 4:1, 6, 9). Ta kasutab kreeka keele tegusõnu kataleipō ja apoleipō, rõhutamaks, et „töötus saada tema hingamisse on veel jõus“ (Hb 4:1). Tõsiasi, et kutse sellesse hingamisse saada kordus Taaveti ajal (Hb 4:6, 7 viitega Ps 95-le), tähendas ühtaegu nii seda, et töotust ei olnud taotletud, kui ka seda, et see oli veel käepärast. Paulus esitab ju mõtte, et hingamispäeva õige puhkamise kogemine on kättesaadav loomisest alates (Hb 4:3, 4).

Jumal kutsub meid „täna“ sellesse hingamisse minema. „Täna“ on kogu Pühakirjas väga oluline mõiste. Kui Mooses uuendas töötatud maa piiril Iisraeli lepingut Jumalaga, rõhutas ta „täna“ olulisust (5Ms 5:3; võrdle 5Ms 4:8; 5Ms 6:6 jt). See oli Jumala ustavuse tunnistamise üle järelemõtlemise hetk ning otsustamise aeg, mil Issandale kuuletuda (5Ms 5:1–3). Samamoodi kutsus Joosua omal ajal rahvast üles valima „endile täna, keda te tahate teenida“ (Jos 24:15).

Samamoodi on „täna“ meie jaoks otsustamise aeg, võimaluste aeg, kuid ka ohu aeg, nagu see on Jumala rahva jaoks ikka olnud (vaata 2Kr 6:2). Hb 3. ja 4. peatükis esineb sõna „täna“ viis korda. See rõhutab, kui tähtis on kuulata Jumala häält (Hb 3:7, 15; 4:7), sest kuulmata jätmine ja Jumala sõna mitte uskumine teeb sõnakuulmatuks ning paadutab meie südame. See võib meid lausa tagasi hoida taevasesse Kaananisse saamast, nagu see takistas körberännaku põlvkonna jõudmist maisesse Kaananisse. Kuid Jeesus on võitnud meie vaenlased (Hb 2:14–16) ja kehtestanud uue lepingu (Hb 8.–10. ptk). Niisiis võime minna „julgusega armu aujärje ette“ (Hb 4:14–16). Tungiv palve „täna“ kutsub meid üles vääriliselt hindama seda, et Jumal on meie suhtes ustav ja on andnud meile küllalt põhjuseid Tema kutse viivitamatuks vastuvõtmiseks.

Millised vaimulikud otsused tuleb sul langetada „täna“, see tähendab, mitte lükata järgmiseks korra? Millised on olnud su kogemused minevikus, kui lükkasid edasi millegi tegemise, millest teadsid, et Jumal ootas seda kohe?

Loe Hb 3:11 ja Hb 4:1, 3, 5, 10. Kuidas iseloomustab Jumal hingamist, millesse Tema meid kutsub?

Nii hingamispäeva käsk 2Ms 20:8–11 kui ka Moosese poolt ülekorratud 5Ms 5:12–15 kutsuvad meid meeles pidama, mida Jumal on meie heaks teinud. Oleme näinud, et käsud, mida Jumal kivilaudadele kirjutas, juhivad meie tähelepanu Tema loomistöö lõpetamisele (2Ms 31:18; 34:28). Moosese viiendas raamatus kästakse Iisraelil pidada hingamispäeva, kuna Jumal on viinud lõpule nende vabastamise Egiptuse orjusest. Egiptusest väljatoomine suunab tähelepanu lõplikule vabastamisele patust, mille Kristus viis täide ristil, kui Ta ütles: „See on lõpetatud!“ (Jh 19:30). Nii on hingamispäev kristlaste jaoks kahekordse õnnistusega ja eriliselt tähendusrikas.

Loe Hb 4:9–11, 16. Mida oleme kutsutud tegema?

Hingamispäeval puhkamine tähistab tõsiasja, et Jumal lõpetas või viis lõpule oma loomistöö (1Ms 2:1–3, 2Ms 20:8–11) ja lunastamise (5Ms 5:12–15). Samuti tähistab Jeesuse kroonimine taevases templis tõsiasja, et Ta jõudis lõpule meie päästmiseks vajaliku täiusliku ohvri toomisega (Hb 10:12–14).

Märkad, et Jumal puhkab alles siis, kui Ta on taganud meie heaolu. Loomisel hingas Jumal siis, kui Ta oli maailma loomisega lõpule jõudnud. Hiljem hingas Jumal templis alles pärast seda, kui maa, mida Tema oli Aabrahamile töötanud, sai Taaveti võitude abil vallutatud ning Iisrael elas „julgesti“ (1Kn 5:1–5; võrdle 2Ms 15:18–21; 5Ms 11:24; 2Sm 8:1–14). Jumal laskis endale maja ehitada alles pärast seda, kui Iisrael ja kuningas olid endale ehitanud.

Kuidas astume meie Tema hingamisse juba nüüd? See tähendab, kuidas saame usu kaudu hingata päästekindluses, mis on meil Kristuses, mitte meis endis?

Võrdle 2Ms 20:8–11; 5Ms 5:12–15 ja Hb 4:8–11. Millised erinevused hakkavad silma hingamispäeval hingamise osas?

Nagu juba näinud oleme, kutsuvad 2Ms ja 5Ms kõnealused kirjakohad meid vaatama minevikku. Need innustavad meid puhkama hingamispäeval selleks, et tähistada Jumala saavutusi loomisel ja lunastamisel. Hb 4:9–11 aga kutsub meid vaatama tulevikku. Siin öeldakse meile, et Jumal on valmistanud hingamispäeva hingamise, mis on veel tulemas. See annab hingamispäeva pidamisele uue mõõtme. Hingamispäeval hingamine toob meelde Jumala võidud möödanikus, kuid rõõmustab ka töotuste üle, mida Jumal on tulevikuks andnud.

Hingamispäeva pidamises on alati olnud tuleviku mõõde, kuid sellest on sageli mööda vaadatud. Pattu langemise järel hakkas see tähendama lubadust, et ühel päeval ennistab Jumal kogu loodu Messia kaudu algsesse kirkusesse. Jumal käskis pidada hingamispäeva Tema lunastustöö tähistamiseks, sest hingamispäev osutab ettepoole, lunastamise kõrghetkele uueksloomises. Hingamispäeva pidamine on selles ebatäiuslikus maailmas taeva ootuses elamine.

See on juudi traditsioonis alati selge olnud. Teoses „Aadama ja Eeva elu“, mis valmis vahemikus 100 aastat eKr kuni 200 aastat pKr („Life of Adam and Eve“, The Old Testament Pseudepigrapha“, toim James H. Charlesworth, [New Haven, London: Yale University Press, 1985]), on lk 18, kd 2 kirjutatud: „Seitsmes päev on ülestõusmise tähis, tulevase ajastu hingus.“ Ühes teises vanas juudi allikmaterjalis on kirjas, et tulevane ajastu on „päev, mis on täielik hingamisaeg igavesti“. – Jacob Neusner, „The Mishnah, a New Translation“ (New Haven: Yale University Press, 1988), lk 873. Hilisemas allikas, „The Othiot of Rabbi Akiba“, kirjutatakse: „Iisrael ütles Tema, Püha ees, kes olgu õnnistatud: „Maailma Peremees, kui me peame Su kāske, siis mis tasu me saame?“ Tema ütles neile: „Tulevase maailma.“ Nemad ütlesid Talle: „Näita meile midagi, mis oleks selle sarnane.“ Ta näitas neile hingamispäeva.“ – Theodore Friedman, „The Sabbath Anticipation of Redemption“, Judaism: A Quarterly Journal, 16. kd, lk 443, 444.

Hingamispäev on pidu, rõõm ja tänu. Hingamispäeva pidades näitame, et usume Jumala töotusi ning võtame vastu Tema armuanni. Hingamispäev on elu ja energiat täis usk. Mis puutub tegudesse, siis väljendab hingamispäev ilmselt kõige täiuslikumalt meie veendumust, et meid päästetakse armust Temasse uskumise tõttu.

Kuidas õppida pidama hingamispäeva tõesti niimoodi, et see näitaks meie arusaamist pääsemisest usu läbi, lahus seaduse tegudest? Kuidas väljendab hingamispäeval hingamine päästmist armu läbi?

Toetav mõte: Väga suurt tähelepanu väärib tõsiasi, et kirjas heebrealastele kasutas Paulus hingamispäeval, mitte pühapäeval puhkamist sümbolina armu läbi päästmisest, mida Jumal meile pakub. Hingamispäevasest puhkusest sel viisil kõnelemine viitab tõsiasjale, et usklikud hindasid ja pidasid hingamispäeva. Alates teisest sajandist pKr leiame aga tõendeid otsustavast muutusest kirikus. Hingamispäeva lakati pidamast päästmise sümboliks ning selles nähti hoopis truuduse sümbolit judaismile ja vanale lepingule, mida tuli vältida. Hingamispäeva pidamine tehti samaväärseks sõnaga „juutus“. Näiteks märkis Ignatius Antiookiast (umbes aastal 110 pKr): „Need, kes elasid vanale korrale vastavalt, on leidnud uue lootuse. Nemad ei pea enam hingamispäeva, vaid Issanda päeva – päeva, mil meie elu äratati üles koos Kristusega.“ – Jacques B. Doukhan, „Israel and the Church: Two Voices for the Same God“ (Peabody, MA: Hendrickson Publishers, 2002), lk 42. Samamoodi andis Marcion oma järgijatele käsu hingamispäeval paastuda juutide ja nende Jumala ärapõlgamise märgiks. Ja Victorinus ei tahtnud jätta muljet, nagu ta „peaks juutide hingamispäeva“. (vaata „Israel and the Church“, lk 41–45) Puudulik arusaamine hingamispäeva pidamisest kui armu kaudu päästmise sümbolist tõi kaasa selle hääbumise kristlikus kirikus.

„Hingamispäev on tõend Kristuse väest teha meid pühaks. See on antud kõigile, keda Kristus pühaks teeb. Tema pühitseva väe märgina on hingamispäev antud kõigile, kes Kristuse kaudu ühinevad Jumala Iisraeliga...“

Hingamispäev osutab nii Tema loomistööle kui Tema väele lunastada. Mee-nutades Eedeni kaotatud rahu, kõneleb see rahust, mille taastab Kristus. Kogu loodus kordab üht: „Tulge minu juurde kõik, kes olete väevatud ja koormatud, ja mina annan teile hingamise“ (Mt 11:28).“ – Ellen G. White, „Ajastute igatsus“, lk 288, 289.

Arutelüküsimused:

1. Kuidas on seotud hingamispäeva pidamine ja õigus usu läbi?
2. Milline vahe on hingamispäeva õige pidamise ja hingamispäeva käsumeelse pidamise vahel? Mida saame teha, et me mitte ainult ei teaks seda vahet, vaid kogeksime seda hingamispäeva pidades?

Leida rahu

Loo on kirja pannud Andrew McChesney.

See oli Yeani elu kõige halvem päev.

Nõidarst astus Lõuna-Laoses paiknevas kodukülas tema juurde ja teatas, et Yean sureb.

„Ja pole mitte kedagi, kes sind aidata saaks,“ ütles nõidarst kumedalt.

Yean oli hirmul. Külarahvas uskus ikka, et nõidarsti öeldu oli tõsi. Tema ei valetanud.

Yean ei tahtnud surra. Ta kartis nii väga, et ei suutnud süüa ega magada.

Varsti märkas naine, et abikaasaga oli midagi kohutavalt valesti.

„Mis lahti?“ küsis naine.

Yean rääkis talle nõidarstiga kohtumisest.

„Ma suren,“ ütles mees.

Ta ei teadnud, mida peale hakata. Tema naine ei teadnud, mida peale hakata.

Siis kuulis mees kristlaste grupikesest, kes kogunes laupäeviti Jumalat teenima.

Ta ei olnud iial käinud kristlikus kirikus, aga otsustas nüüd välja selgitada, kas kristlased saaksid paluda oma Jumalal teda aidata.

Järgmisel hingamispäeval läks Yean oma naisega seitsmenda päeva adventistide kirikusse. Ta rääkis koguduseliikmetele nõidarstist ja surmahirmust.

Loo ära kuulanud koguduseliikmed rääkisid talle Jumalast nimega Jeesus. Nad ütlesid, et Jeesusel on vägi – vägi, mis ei päästa meest mitte ainult nõidarsti ettekuulutatud surmast, vaid annab talle lisaks igavese elu. Nende Piiblis oli töötus: „Sest nõnda on Jumal maailma armastanud, et ta oma ainusündinud Poja on andnud, et ükski, kes temasse usub, ei hukkuks, vaid et tal oleks igavene elu“ (Jh 3:16).

Yean oli üllirõõmus, kui ta Jeesusest kuulis! Talle võis kuuluda rahu, mida ainult Jeesus pakkus: „Rahu ma jätan teile, oma rahu ma annan teile. Mina ei anna teile nõnda, nagu maailm annab. Teie süda ärgu ehmu ega mingu araks!“ (Jh 14:27)

Kirikust välja tulles oli Yean nii õnnelik, et ei suutnud häid sõnumeid ainult endale hoida. Ta rääkis teistele külaelanikele õhinal rahust, mille Jeesus oli talle andnud. Ta sammus kodu poole, lai naeratus näol. See oli Yeani elu kõige parem päev!

Täna on Yean elus ja terve ning käib kirikus, kus ta Jeesusega esmakordselt kohtus.

Täname sind hingamispäevakooli misjoniannetuse eest, mis aitab viia evangeliumi inimesteni Laoses ning Aasia lõunaosa ja Vaikse ookeani divisjoni muudes riikides, kuhu läheb selle veerandaasta kolmeteistkümnenda hingamispäeva annetus.

See misjonilugu illustreerib Seitsmenda Päeva Adventistide koguduse strateegilist plaani „Mina lähen“ eesmärgi nr 2: „Tõhustada ja mitmekesistada adventmisjonit ... inimeste hulgas, kelleni evangelium pole jõudnud või on jõudnud vähesel määral, ning samuti mittekristlike religioonide keskel.“ Rohkem saad teada aadressilt IWillGo2020.org.

Jeesus, ustav preester

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: *Hb 5:1–10; IMs 14:18–20; IPt 2:9; Hb 7:1–3; Hb 7:11–16, 22, 26.*

Juhtsalm: „*Just selline ülempreester on meile kohane: püha, veatu, laitmatu, patustest lahutatud ja kõrgemaks saanud kui taevad*“ (Hb 7:26).

Jumala ja meie vahel oleva kuristiku põhjustas patt. Probleemi süvendas seegi, et patt tähendas ka meie olemuse laostumist, moonutamist. Jumal on püha ning patt ei saa Tema ees eksisteerida; seega lahutas meie rikutud loomus meid Jumalast, just nagu tõukuksid kaks magnetit üksteisest eemale. Liiasi tegi rikutud loomus meil inimesena võimatuks Jumala käsule kuuletuda. Patuga kaasneb ka arusaamatus. Inimesed kaotasid silmist Jumala armastuse ja halastuse ning hakkasid Teda pidama raevukaks ja nõudlikuks.

Sellel nädalal asume uurima hämmastavaid tõsiasju, mida Isa ja Poeg tegid kuristiku sillutamiseks. Heebrealastele saadetud kirja 5.–7. peatükk esitavad Jeesuse preestriseisust käsitleva läbimõeldud analüüsi. Autor analüüsib preestriseisuse päritolu ja eesmärki (Hb 5:1–10) ning kutsub siis lugejaid üles seda mitte eirama (Hb 5:11 – 6:8), vaid hoidma kinni lootusrikkusest, mida see pakub (Hb 6:9–20). Samuti selgitab ta Jeesuse preestriseisust iseloomustavaid jooni (Hb 7:1–10) ning selle mõju Jumala suhetele usklikega (Hb 7:11–28). Käesoleval nädalal uurime eelkõige Hb 5:1–10 ja Hb 7: 1–28.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 5. veebruariks.

Loe Hb 5:1–10. Milline osa on preestriseisusel ja kuidas Jeesus vastava kirjakohta põhjal seda osa täidab?

Leviitliku preestriameti põhieesmärk oli olla vahendaja patuse inimese ja Jumala vahel. Jumal pani preestrid ametisse selleks, et nad teeniksid inimeste nimel; seetõttu pidid nad olema halastavad ja mõistma inimlikke nõrkusi.

Hb 5:5–10 näitab Paulus, et Jeesus vastab täiesti nendele eesmärkidele: Jumal määras Ta ametisse (Hb 5:5, 6) ning Jeesus mõistab meid, sest Temagi kannatas (Hb 5:7, 8).

Siiski on siin mõni oluline erinevus. Jeesust ei valitud „inimeste hulgast“ (Hb 5:1). Ta võttis endale inimliku olemuse hoopis selleks, et muude ülesannete seas teenida meie nimel preestrina. Ohvrid, mida Jeesus ohverdas, olid mõeldud üksnes meie, mitte Tema pattude eest, sest Ta oli ilma patuta (Hb 4:15; Hb 7:26–28).

Kiri heebrealastele ütleb, et Jeesus palvetas „selle poole, kes teda võis päästa surmast“ (Hb 5:7). See kirjakoht osutab teisele surmale, millest Jumal vabastas Jeesuse, äratades Ta üles (Hb 13:20). Kiri heebrealastele ütleb sedagi, et Jeesus „õppis kuulekust selle läbi, mida ta kannatas“ (Hb 5:8). Sõnakuulmine oli Jeesuse jaoks midagi uut sellepärast, et Ta oli Jumal, mitte sellepärast, et Ta oleks olnud sõnakuulmatu. Universumi Ülemvalitsejana ei kuulunud Jeesus kellegi juhtimise alla, vaid kõik kuuletusid Talle.

Jeesuse kannatused ja ristisurm on Tema preesterliku teenistuse väga oluline osa. Kannatused tegid Jeesuse täiuslikuks, aga mitte selles mõttes, nagu oleks Ta moraalselt või eetilisel paremaks muutunud. Kannatused ei teinud Teda halastavaks. Vastupidi, Jeesus tuli siia maailma sellepärast, et Ta oligi halastusrikas; sellepärast Ta ju meile kaasa tundiski (Hb 2:17). Kiri heebrealastele peab silmas tõsiasja, et kannatuste kaudu avaldus ja ilmnis tõeliselt Jeesuse vennaliku armastuse olemasolu, Tema inimliku loomuse ehtsus ning Tema kui inimesoo esindaja põhjalik allumine Isa tahtele. Ta „sai täiuslikuks“ selles mõttes, et Tema kannatused tegid Ta kõlblikuks olema meie Ülempreester. Tema elu, mis oli täielik kuuletumine, ning sellele järgnev ristisurm oli oma sisult ohver, mille Jeesus tõi meie preestrina Isa ette.

1Pt 2:9 ütleb, et me oleme „kuninglik preesterkond“. Kuidas näitab Jeesuse elu sulle, milline peaks olema sellises pühas rollis sinu suhtlemine kaasinimestega?

Loe 1Ms 14:18–20 ja Hb 7:1–3. Kes oli Melkisedek ja kuidas vihjas tema olemasolu Jeesuse saabumisele?

Melkisedek oli ühtaegu kuningas ja preester. Ta oli ka Aabrahamist kõrgem, sest Aabraham andis talle kümnist. Samamoodi on Jeesus kuningas ja preester (Hb 1:3); erinevalt Melkisedekist oli Jeesus aga ilma patuta (Hb 7:26–28).

Hb 7:15 selgitab, et Jeesus oli „Melkisedeki sarnane“ (NKJV ja 1926) preester. Seda tähendab kirjas heebrealastele varem esinenud väljend „Melkisedeki korra järgi“. Jeesus ei olnud mitte Melkisedeki järeltulija, vaid Tema preestriamet sarnanes Melkisedeki omaga.

Näiteks ütleb Paulus, et Melkisedek oli isatu, ematu, suguvõsatu, sünnita ja surmata. Mõni on pakkunud välja mõtte, et Melkisedek oli Aabrahami ajal kehastunud Jeesus. Kuid see mõte ei käi kokku heebrealastele saadetud kirja arutluskäiguga. Melkisedek „sarnanes“ Jeesusega (vaata ESV), mis vihjab kaudselt sellele, et ta oli keegi teine, mitte Jeesus (Hb 7:3).

Samuti on eeldatud, et Melkisedek oli taevalik olevus, kuid seegi lammutaks heebrealastele saadetud kirja arutluskäigu. Juhul kui Melkisedek olnuks isatu, ematu, suguvõsatu, päevade alguseta ja lõputa, oleks ta ju Jumal. See tekitaks probleemi. Melkisedeki taevalik, täiesti jumalik preestriamet oleks eelnenud Jeesuse tegevusele. Kui tegemist oleks millegi niisugusega, küsiks kiri heebrealastele otse: „Miks oli siis veel vaja esile tõsta teistsugune preester?“ (Hb 7:11)

Seevastu kasutab kiri heebrealastele tõsiasja, et Pühakiri vaikib Melkisedeki sündimisest, surmast ja suguvõssa kuulumisest, ning loob selle abil tüpologia ehk sümboli Jeesuse preesterliku teenistuse kohta (1Ms 14:18–20), lastes seega näha, et Jeesus oli igavene. Ühesõnaga, Melkisedek oli Kaanani kuningas-preester, kelle tegevuses ja elukäigus oli Kristusele iseloomulikke jooni.

„Kristus rääkis Melkisedeki, Kõigekõrgema Jumala preestri kaudu. Melkisedek ei olnud Kristus, kuid [Melkisedek] oli Jumala hääl maailmas, Isa esindaja. Läbi kõikide põlvkondade minevikus on Kristus rääkinud; Kristus on oma rahvast juhtinud ning on olnud maailmale valgus.“ – Ellen G. White, „Valitud kuulutused“, 1. raamat, lk 409.

Mida õpime Melkisedeki esiletulekust selle kohta, kuidas töötab Jumal nende hulgas, kes pole eales kuulnud inimesest misjonäri kuulutust?

„Kui nüüd täiuslikkus oleks olnud olemas leviitide preestriameti kaudu – selle läbi on rahvas ju saanud Seaduse –, miks oli siis veel vaja esile tõsta teistsugune preester Melkisedeki korra järgi, mitte aga Aaroni korra järgi?“ (Hb 7:11)

Preestrid on vahendajad Jumala ja inimeste vahel. Kiri heebrealastele ütleb aga, et leviitpreestrid ei saanud olla lõplikuks, kindlaks ligipääsuks Jumalale, kuna nad ei saanud olla täiuslikud (Hb 7:11, 18, 19). Nad ei olnud ju ise täiuslikud; kuidas saanuks nad siis anda täiuslikkust teistele inimestele?

Samuti ei võinud loomohvrid teha puhtaks patust südametunnistust. Loomohvrite otstarve oli osutada ettepoole, Jeesuse tegevusele ja Tema ohvrile, mis üksinda saab tõepoolest patust puhastada (Hb 9:14; Hb 10:1–3, 10–14). Leviitpreestrite ja nende ohvrite ülesanne oli ajutine ja näitlik. Nende tegevuse kaudu tahtis Jumal suunata inimesi panema oma usku Jeesuse tulevasse teenistusse, „Jumala Talletse“, „kes kannab ära maailma patu“ (Jh 1:29).

Loe Hb 7:11–16. Miks oli seaduse muutus vajalik?

Hb 7:12 selgitab, et preestriameti muutmine tegi vajalikuks seaduse muutmise. Miks? Sest range seadus keelas preestrina teenida isikul, kes polnud Aaroni kaudu Leevi soost (4Ms 3:10; 4Ms 17:4, 5). Hb 7:13, 14 selgitab, et Jeesus oli Juuda soost ja seega keelas seadus Tal olemast preester leviitide preestriameti järgi. Pauluse väitel tähendas Jeesuse määramine preestriks, et Jumal oli muutnud preestriameti seadust.

Jeesuse tulemine tähendas ka ohvriteenistuse seaduse muutmist. Patustelt nõuti lepituse saamiseks eri laadi ohvrite toomist (3Ms 1.–7. ptk), kuid nüüd, mil Jeesus oli tulnud ja andnud end täiuslikuks ohvriks, heideti uue lepingu ja lunastusplaani täielikuma avaldumise tulemusena kõrvale ka loomohvrite toomise seadus (Hb 10:17, 18).

Mõtlevat lugematule arvule loomohvritele, mida vanasti ohverdati ja mis osutasid kõik Jeesusele, kuid ainuski neist – isegi mitte need kõik – ei saanud tegelikult meie pattude hinda tasuda. Miks oli üksnes Jeesuse surm piisav tasu?

Loe Hb 7:16. Mille alusel sai Jeesus preestriks?

Jeesus sai preestriameti hävimatu elu alusel ja sellepärast, et Tema teenistus on igavene. Need tõsiasjad on hämmastavad. See tähendab, et kellegi teise teenistus ei ületa kunagi Jeesuse oma. Jeesus päästab täielikult, igaveseks, „päriselt“ (Hb 7:25). Jeesuselt saadav päästmine on täielik ja lõplik. See jõuab inimloomuse sisimate nurkadeni (Hb 4:12, Hb 9:14; Hb 10:1–4). Jeesuse eestkoste Jumala ees hõlmab kõik uue lepingu alusel antud töötused.

See on midagi palju rohkemat kui vaid pattude andestamine. See tähendab seaduse panemist meie südamesse, meie muutmist uuteks inimesteks Temas, ning viib evangeeliumi levitamiseni maailmas (Hb 8:10–12). Olles üks Jumalaga ja inimestega, esindab Tema meid Isa ees. Olles toonud oma elu ohvriks, on Jeesusel Jumala silmis vankumatu poolehoid.

Loe Hb 7:22. Mis seos on Jeesusel uue lepinguga?

Jeesus on uue lepingu käemees, sest Jumal andis pühaliku vande, et Jeesus on preester „igavesti“ (Hb 7:21). Selle vande tähtsus võib väga lihtsalt arusaamatuks jääda. Paulus on juba viidanud vannetele, mida Jumal andis kõrberännaku põlvkonnale ja Aabrahamile (Hb 3:7–11, Hb 6:13–15). Pojale antud vanne erineb kõrberännaku põlvkonnale ja Aabrahamile antud vannetest selle poolest, et viimased anti surelikele inimestele. Vanded kehtivad seni, kuni vandesaadajad on elus. Jumala vanne kõrberännaku põlvkonnale ja Aabrahamile oli jõus seni, kuni kõrberännaku põlvkond ja Aabrahami sugu olid olemas (vaata Gl 3:29).

Aga Jumala pühalik vanne Pojale, kelle elu on „hävimatu“, kehtib igaveseks. Inimene, kes oli kellegi teise käendaja, pidi kandma sama karistust – kaasa arvatud surm – nagu see isik, kellele ta käemeheks oli. Isa pani meie kindlaks garantiiks Jeesuse, sest Tema lubadused ei jää täitmata. Nii kindlad saame olla päästes, mis on meile Jeesuses antud.

Loe Hb 7:26. Millised viis Jeesust iseloomustavat joont toob see piibli-salm esile?

Jeesus oli „püha“. See tähendab, et Jeesuse suhe Jumalaga oli rikkumatu (Hb 2:18; Hb 4:15; Hb 5:7, 8). Vana Testamendi vanakreeka tõlge kasutab seda sama kreekakeelset sõna nende puhul, kes säilitavad oma lepingulise suhte Jumalaga ja kaasinimestega.

Jeesus oli „veatu“. Ta jäi kurjusest puutumata ja puhtaks, olenemata sellest, et Ta oli kiusatud „kõigiti“ (Hb 4:15; Hb 2:18). Jeesuse täielik patutus on Tema preestriameti jaoks oluline. Vana leping nägi ette, et ohvrid pidid olema „veatud“, olemaks Jumalale vastuvõetavad (3Ms 1:3, 10 jne). Jeesuse täiuslik kuulekus Tema maise elu ajal tegi võimalikuks selle, et Ta sai ennast tuua Jumalale meelepäraseks ohvriks (Hb 9:14).

Jeesus „lahutati patustest“, kui Ta läks taevasse. Kreeka tegusõna vorm laseb mõista, et selline on Jeesuse praegune olek, mis algas konkreetset ajahetket. Jeesusele sai Tema maapealse elu jooksul osaks patuste vaenulikkus, kuid Ta oli võidukas ja istus seejärel Jumala paremale kaele (Hb 12:2, 3). Jeesus on „patustest lahutatud“ selleski mõttes, et Ta oli täiesti ilma patuta (Hb 4:15).

Jeesus sai „kõrgemaks taevaist“ (ESV). See tähendab, et Jeesus ülendati üle kõige oleva ja Ta on seega üks Jumalaga. Psalmides on Jumal „üle taevaste“ (Ps 57: 6, 12; Ps 108:6).

Jeesus oli täiesti inimene, aga Ta ei olnud patune inimene nagu meie (Hb 2:14–16; Hb 4:15). Jeesus ei teinud kunagi pattu, kuid lisaks on Ta täiuslik sellepärast, et Ta polnud patust rikutud nagu meie.

Kuna Jeesus oli täiesti inimene, on Ta meie eeskuju. Ta näitab meile, kuidas elujooksu joosta (Hb 12:1–4). Ta on eeskuju, keda meil tuleb järgida (1Pt 2:21–23). Ta on „püha, veatu, laimatu, patustest lahutatud“ (Hb 7:26), seetõttu on Ta meie Päästja ja meie saame peegeldada Tema iseloomu.

Ehkki Jeesus oli inimene nagu meie, ei teinud Ta kunagi pattu. Kuidas me seda hämmastavat mõtet mõistame? Mõtles, kui püha Ta oli! Miks peaks sel juhul töötus, et Tema pühadus pannakse usu kaudu meie arvele, aitama meil olla oma pääsemises kindel?

Toetav mõte: „Kristus vaatab. Ta teab meie koormatest, meie ohtudest ja meie raskustest kõike; ja Ta suu on täis meie eest seismist. Tema eestkoste on kohane just iga inimese vajadustele, nii nagu oli seda Peetruse puhul... Meie Advokaadi suust tulevad sõnad, mis õpetavad Tema väsinud, kiusatud armsaid saama jõudu Saatana kiusatuste vastu. Ta seletab ära vanlase iga liigutuse. Tema korraldab sündmusi.“ – „Piibli kommentaarid, SPA poolt välja antud“, 7. kd, Ellen G. White'i märked, lk 931 (Letter 90, 1906).

„Saatana eesmärgiks oli lüüa igavene lõhe Jumala ja inimese vahele, kuid Kristuses saame me Jumalaga seotud lähemalt kui siis, kui me ei oleks kunagi langenud. Võtnud enesele meie olemuse, sidus Lunastaja ennast inimkonnaga purustamatu sidemega... See on tõend sellest, et Jumal täidab oma sõna. „Sest meile sünnib laps, meile antakse Poeg, kelle õlgadel on valitsus.“ Jumal võttis oma Poja isikus vastu inimolemuse ja viis selle üles taevasse. „Inimese Poeg“ istub universumi troonil. „Inimese Poja“ nimi on „Imeline Nõuandja, Vägev Jumal, Igavene Isa, Rahuvürst“ (Js 9:5). MINA OLEN on Vahemees Jumala ja inimkonna vahel, on üks mõlemaga. Tema, kes on „püha, veatu, laitmatu, eraldatud patust“, ei häbene nimetada meid vendadeks (Hb 7:26; 2:11). Kristuses ühineb maine ja taevane perekond. Austatud Kristus on meie vend. Taevas on põimunud ühte inimkonnaga ja inimkond võib puhata Igavese Armastuse rüpes.“ – Ellen G. White, „Ajastute igatsus“, lk 25, 26.

Arutelüküsimused:

1. Esimene ülaltoodud tsitaat ütleb: „[Jeesuse] suu on täis meie eest seismist“. Mida see töötus sinu jaoks tähendab? Mõttele, mida õpetab see meile Jumala armastuse kohta? Miks on see niivõrd julgustav? Miks vajame, et keegi meie eest seisaks?
2. Teine tsitaat ütleb: „Kristuses saame me Jumalaga seotud lähemalt kui siis, kui me ei oleks kunagi langenud.“ Mida see tähendab? Kuidas seda lähedust kogeda ja millise lohutuse sellisest kogemusest saad? Kirjeldage klassis, mida selline lähedus tähendab ja mismoodi seda kogeda. Kuidas aitab Tema „meie eest seismine“ seda kogeda?

Vapper misjonär

Loo on kirja pannud Daisy Jung.

Olen alati olnud argpüks.

Kui kolisin esimest korda Lõuna-Koreas keskkooli ühiselamusse, pidin õhtuti kuulama kristlikku muusikat, et uinuda. Kui paar ebasõbralikku õpilast varastas mult raudteejaama tualetis 10 000 Lõuna-Korea vonni (umbes 10 USA dollarit), kartsin ma teine kord raudteejaama tualetti minna.

Mu hirmud kasvasid, kui teenisin aasta õpilasmisjonärina Filipiinidel küla-rahva hulgas. Noored mehed, kes oli huvitatud minust, noorest välismaa naisest, kogunesid õhtuti mu maja ümber, kus ma küünla valgel toimetasin; nad vilistasid ja piilusid mõnikord aknast sisse. Mind hakkas vaevama unetus ja suutsin uinuda alles koidikul pärast seda, kui olin kuulanud kristlikku muusikat ning lugenud Piiblit.

Ärevus tuli minuga kaasa Lõuna-Aasiasse, kus elan nüüd koos abikaasa ja kahe pojaga.

Mitmel korral hakkas mu abikaasale silma, kuidas ma bussis või rongis hoolikalt oma ümbrust kontrollisin, enne kui silmad magamiseks sulgesin.

„Daisy,“ ütles ta. „See on tõesti huvitav, kuidas üks sinusugune kartlik inimene üldse ennast misjonäriks kirja pani.“

Tal oli õigus. Ma olin argpükslik misjonär. Ma eelistasin olla ohutus kohas. Aga miski muutis mu meelt. Ühel päeval arutlesin oma poegadelega söögilauas sõja üle. Ütlesin poistele, et maailmas meie ümber toimub palju sõdu, ja mu 7aastane Saint, kellel on palju hirme, nagu ta emalgi, küsis huvitatult: „Ema, siis me ei saa misjonäridena sellistesse kohtadesse minna, eks ju?“

„Jah, me ei saa ohtlikesse kohtadesse minna,“ ütlesin ma.

„Siis tähendab see, et inimesed seal ei hakka Jeesust tundma?“ küsis Saint.

„Jah, palju inimesi sureb ilma Jeesust tundmata.“

Seepeale ütles Saint kindlameelselt: „Ema, läheme siis sellistesse kohtadesse. Läheme sinna ja oleme misjonärid.“

Kuidas saanuks sellist veendumust ümber lükata? „Teeme seda ühel päeval,“ nõustusin ma.

Sügaval südames oli mul aga palju küsimusi. Arutlesin: „Olen siin misjonär, aga olen enda pärast liiga hirmul? Ütlen, et usun Jumalat, aga kas ma usaldan Teda ainult siis, kui tunnen, et minu oma turvalisus on tagatud?“

Minu igapäevased palved muutusid alates sellest vestlusest mu poegadelega. Nüüd palvetan: „Jumal, anna mulle palun tugev usk. Anna mulle süda ja usk armastada inimesi, minna nende juurde ja hoolitseda nende eest ning olgu see suurem hirmust minu ohutuse pärast.“

See misjonilugu illustreerib Seitsmenda Päeva Adventistide koguduse strateegilise plaani „Mina lähen“ eesmärgi nr 1: „Vaadata üle üleilmse misjonitöö kontseptsioon ning pühenduda misjonile kui eluviisile, millesse pole kaasatud mitte üksnes pastoriid, vaid iga koguduseliige, noor ja vana, et rõõmuga tunnistada Kristusest ja teha inimesi jüngriks.“ Rohkem saad teada aadressilt IWillGo2020.org.

Jeesus, hinge ankur

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Hb 6:4–6; Mt 16:24; Rm 6:6; Hb 10:26–29; Hb 6:9–13; Hb 6:17–20.

Juhtsalm: „... antud lootusest, mis on meile nagu hinge ankur, kindel ja kinnitatud. See ulatub vahevaiba taha sisimasse, kuhu Jeesus, meie eeljooksja, on läinud sisse meie heaks, saades Melkisedeki korra järgi igavesti ülempreestriks“ (Hb 6:19, 20).

Hb 5:11–6:20 katkestab teoloogilise selgituse Jeesuse preestriametist meie heaks. Paulus kirjutab siia vahele tõsise hoiatuse ohu kohta Kristusest ära langeda.

Nähtavasti varitses inimesi tõsine oht suunduda enesehaletsuse ja uskmatuse libedale tee. Apostel Paulus muretses, et keerulised olukorrad, millega tema lugejad ja kuulajad silmitsi seisisid, võisid ähmastada nende usutaju, nii et nad lakkavad kasvamast evangeeliumi mõistmises ja ellurakendamises.

Kas pole mitte me kõik ohus muutuda kannatustes araks ja langeda usust ära?

See tõsine hoiatus paisub aga südamlikuks julgustuseks. Paulus toob esile oma lugejate usu ja tõstab nende silme ette Jeesuse kui Jumala kaljukindla päästetootuse kehastuse (Hb 6:9–20). Sama hoiatust ja julgustust korratakse Hb 10:26–39.

Hakkame seda tsüklit uurima ja keskendume kindlatele julgustussõnadele, mida Jeesus meile pakub.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 12. veebruariks.

Loe Hb 6:4, 5. Mida said Kristusesse uskujad, kui nad olid Talle ustavad?

Olla „valgustatud“ tähendab olla kogenud uskutulekut (Hb 10:32). Selle sõnaga osutatakse neile, kes olid pöördunud Saatana võimu „pimedusest“ Jumala „valgusesse“ (Ap 26:17, 18). See mõiste sisaldab endas vabanemist patust (Ef 5:11) ja teadmatuses (1Ts 5:4, 5). Siinse tegusõna vorm annab mõista, et sel-line valgustatus on Jumala tegu Jeesuse, „Tema kirkuse kiirguse“ kaudu (Hb 1:3).

Väljendid „olla maitsnud taevast andi“ ja „olla osa saanud Pühast Vaimust“ tähendavad üht ja sedasama. Jumala „andi“ võib viidata Tema armule (Rm 5:15) või Pühale Vaimule, kelle kaudu Jumal armu edastab (Ap 2:38). Need, kes on „maitsnud“ Püha Vaimu (Jh 7:37–39; 1Kr 12:13), on kogenud Jumala „armu“, milles sisaldub jõud täita Tema tahtmist (Gl 5:22, 23).

Maitsta „Jumala head sõna“ (Hb 6:5) tähendab kogeda isiklikult evangeeliumi tõde (1Pt 2:2, 3). „Tulevase ajastu vägi“ viitab imedele, mida Jumal teeb usklike heaks tulevikus: ülestõusmisele (Jh 5:28, 29), meie ihu muutmisele ja igavesele elule. Usklikud hakkavad seda aga juba praegu „maitsma“. Nad on kogenud vaimulikku ülestõusmist (Kl 2:12, 13), meelega uuendust (Rm 12:2) ja igavest elu Kristuses (Jh 5:24).

Paulus peab tõenäoliselt silmas kõrberännaku põlvkonda, kes sai tunda Jumala armu ja Tema päästet. Kõrberännaku põlvkonda „valgustas“ tulesammas (Ne 9:12, 19; Ps 105:39), nad nautisid taevase manna andi (2Ms 16:15), kogesid Püha Vaimu (Ne 9:20), maitsesid „Jumala head sõna“ (Jos 21:45) ning „tulevase ajastu vägesid“ nende Egiptusest vabastamisel ilmnenu „imetegudes ja tunnustähtedes“ (Ap 7:36). Paulus annab aga mõista, et just nagu kõrberännaku põlvkond taganes Jumalast, hoolimata sellistest tõendusmaterjalidest (4Ms 14:1–35), oli heebrea kirja kuulajaskonnal oht teha sama, hoolimata kogu neile käepärasest tõendusmaterjalist, et Jumala poolehoid oli nendega.

Milline on olnud sinu kogemus asjus, millest need heebrealastele saadetud kirja salmid on rääkinud? Näiteks, kuidas oled tunda saanud valgustatust, millele see kirjakoht osutab?

Võrdle omavahel Hb 6:4–6; Mt 16:24; Rm 6:6; Gl 2:20; Gl 5:24 ja Gl 6:14. Kuidas mõistad selle võrdluse põhjal, mida tähendab Kristuse ristilöömine?

Kreekakeelne algtekst rõhutab sõna „võimatu“. Jumalal on „võimatu“ uuendada neid, kes on „ära taganenud“, sest „nad löövad Jumala Poja jälle risti“ (ESV). Paulus tahab rõhutada, et pääsemiseks ei ole teist teed, kui vaid Kristuse läbi (Ap 4:12). Mingil muul moel pääsemine on täpselt sama võimatu nagu „Jumala valelikkus“ (Hb 6:18) või Jumalale meelepärane olemine „ilma usuta“ (Hb 11:6).

Jumala Poja jälle risti löömise kujundiga püüatakse sõnadesse panna midagi, mis toimub Jeesuse ja uskliku vahelises isiklikus suhtlemises.

Kui usujuhid Jeesuse risti löid, tegid nad nii seepärast, et Jeesus kujutas endast ohtu nende ülemvõimule ja sõltumatusele. Nad soovisid Jeesuse kõrvaldada ning ühe võimsa ja ohtliku vaenlase hävitada. Sarnaselt esitab evangeelium väljakutse inimese suveräänsusele ja eneseteadvusele ülimes mõistes. Kristliku elu tuum on võtta rist ja salata ära iseend (Mt 16:24). See tähendab lüüa risti „maailm“ (Gl 6:14), „vana inimene“ (Rm 6:6) ning „lihalik loomus koos kirgede ja himudega“ (Gl 5:24). Kristliku elu eesmärk on, et seesugused asjad sureksid. Kui me ei koge suremist enese minale, ei saa me vastu võtta uut elu, mida Jumal tahab meile anda (Rm 6:1–11).

Võitlus Jeesuse ja enese mina vahel on surmaheitlus (Rm 8:7, 8; Gl 5:17). See on raske lahing, mida ei võideta ühekorraga. Käsitletav tekstiosa ei räägi inimesest, kes jääb mõnikord alla lahingus „vana inimese“ ja „liha“ vastu. Siin vaadeldakse sellise inimese pattu, kes pärast ehtsat päästekogemust ja kõi ke sellega kaasnevat (Hb 6:4, 5) otsustab, et Jeesus on oht seesugusele elule, mida ta tahab elada, ning asub tapma enda ja Jeesuse vahelist suhet. Niikaua, kuni inimene ei ole täielikult valinud Kristusele selga pöörata, on veel päästelootust.

Mida tähendab „enese minale“ surra ja „rist“ võtta? Mida on sinu meelest kõige raskem Kristuse võimu alla anda?

Hb 6:4–6 ja Hb 10:26–29 leiduvad hoiatused on väga sarnased. Paulus selgitab, et Jeesuse ohvri hülgamine jätab lugejad ilma võimalusest pattu andeks saada, sest andeks saamiseks ei ole muud võimalust kui Jeesus (Hb 10:1–14).

Loe Hb 10:26–29. Millise kolme võttega kirjeldab autor pattu, mille jaoks ei ole andeksandmist?

Autor ei ütle, nagu poleks lepitust ühelegi patule, mis on tehtud pärast töö tundmaõppimist. Jumal on määranud Jeesuse meie advokaadiks, eestvõitlejaks (1Jh 2:1). Tema läbi on meil pattude andekssaamine (1Jh 1:9). Patu kohta, mille jaoks ei ole ohvrit ehk lepitust, kasutatakse väljendeid „Jumala Poja jalgadega tallamine“, „lepingu vere pühaks pidamata jätmine“ ja „Püha Vaimu teotamine“ (Hb 10:29). Vaadake, mida need väljendid tähendavad.

Ütlus „Jumala Poja jalgadega tallamine“ (Hb 10:29) kujutab Jeesuse valitsemise põlgamist. Tiitel „Jumala Poeg“ tuletas kuulajaskonnale meelde, et Jumal oli määranud Jeesusele ärateenitud koha oma paremal käel ja töötanud panna Tema vaenlased Ta „jalajäriks“ (Hb 1:13, vaata ka Hb 1:5–12, 14). Jeesuse jalgadega tallamine annab mõista, et usust taganenu hakkas Jeesust pidama vaenlaseks. Selle kirja arutluskäigu kontekstis (Hb 1:13) võiks öelda, et ärataganenu on oma eluga kõrvaldanud Jeesuse troonilt (ja võtnud selle koha nüüd ise sisse) ning lükanud Ta jalajäriks. Seda tahtis Lutsifer teha taevas (Js 14:12–14) ning seda pidi „seadusevastane inimene“ püüdma teha tulevikus (2Ts 2:3, 4).

Sõnad „ei ole pidanud pühaks lepingu verd“ osutavad Jeesuse ohvri hülgamisele (Hb 9:15–22). See tähendab, et puudub Jeesuse vere puhastav jõud.

Sõnad „on teotanud armu Vaimu“ on väga jõulised. Kreekakeelne sõna enybrisas („solvang, häbitegu“) sisaldab tüve hybris, mis viitab „häbematusesele“ või „ülbusele“. See mõiste on terav vastand Püha Vaimu nimetamisele „armu Vaimuks“. See tähendab, et usust taganenu on Jumala armupakkumisele vastanud solvanguga.

Usust taganenu on lahendamatus olukorras. Ta hülgab Jeesuse, Tema ohvri ja Püha Vaimu.

Pärast tugevat ja siirast hoiatust (Hb 6:4–8) väljendab Paulus veendumust, et lugejad ei ole Pojale selga keeranud ega tee seda ka tulevikus. Ta usub, et tema kuulajaskond võtab hoiatuse omaks ja kannab kohast vilja. Nad on nagu „maa“, mida Jumal harib ja mis kannab vilja Tema ootuse järgi. Sellised inimesed saavad Jumala õnnistuse (Hb 6:7), milleks on „pääste“ (Hb 6:9).

Loe Hb 6:9–12. Loetle üles see hea, mida kuulajaskond on teinud ja jätkuvalt teeb, ning selgita, mida need sõnad tähendavad.

Usklikud osutavad armastust Jumala „nimele“, see tähendab Jumalale endale sellega, et teenivad pühasid. Jutt on kehvast tegevusest, mis ulatub olevikku, mitte ei piirdu lihtsalt minevikuga. Erandlikud teod ei näita inimese tõelist iseloomu. Kaalukaimad tõendid Jumala armastamisest pole mitte niinimetatud „religioossed“ teod, vaid kaasinimestele, eriti aga ebasoodsamates oludes viibivatele inimestele tehtud armastavad teod (Mt 10:42; Mt 25:31–46). Niisiis innustab Paulus usklikke „mitte unustama teha head“ (Hb 13:2, 16).

Vaata Hb 6:12. See hoiatab „loiuks“ ehk „laisaks“ jäämise eest, mis on iseloomulik neile, kes ei saa küpsemaks ning kel on oht usus känguda (Hb 5:11; Hb 6:12). Lootust hoiab elus usu väljendamine armastustegudes (Rm 13:8–10), mitte aga intellektuaalsed usuharjutused.

Paulus tahab, et lugejad jäljendaksid neid, kes usu ja kannatlikkuse kaudu pärivad töötused. Ta on juba kirjeldanud kõrberännaku põlvkonda negatiivse näitena neist, kel usu ja kannatlikkuse puudujäägi tõttu ei õnnestunud töötatud pärida. Seejärel toob ta esile Aabrahami näitena neist, kes „usu ja kannatlikkuse“ tõttu pärisid töötused (Hb 6:13–15). Positiivsete näidete nimekiri pikeneb Hb 11. peatükis loetletud usuinimestega ning jõuab Hb 12. peatükis tippu Jeesusega kui usu ja kannatlikkuse suurima eeskujuga (Hb 12:1–4).

Mõnikord tuleb meil hoiatada neid, keda armastame. Mida õpime apostlilt kaasinimeste hoiatamise ja julgustamise kohta?

Pauluse hoiatus ärataganemise eest ning julgustus armastada ja uskuda jõuavad haripunkti kauni, vaimustunud kindlustundega Kristuses.

Loe Hb 6:17–20. Kuidas tagab Jumal meile oma töötused?

Jumal tagab oma töötused meile mitmeti. Esiteks kinnitas Jumal oma töötuse vandega (Hb 6:17). Pühakiri ütleb, et Jumala pühalikud vanded Aabrahamile ja Taavetile said Iisraeli jaoks peamiseks aluseks, millele toetudes usaldada Jumala püsivat poolehoidu. Kui Mooses palus Jumalalt Iisraelile andestust pärast seda, kui Iisrael oli kuldvasika tõttu Jumalast taganenud, suunas Mooses tähelepanu Jumala pühalikule vandele, mille Ta andis Aabrahamile (vaata 2Ms 32:11–14; 1Ms 22:16–18). Tema väide tugines tõsiasjale, et Jumala vanne oli muutmatu (Rm 9:4; Rm 11:28, 29).

Kui psalmide kirjutaja tegi Iisraeli pärast eestpalvet Jumala ees, toetus ta samamoodi pühalikule vandele, mille Jumal oli Taavetile andnud. Jumal oli öelnud: „Ma ei riku oma lepingut ega muuda seda, mis on lähtunud mu huulilt. Ma olen korra vandunud oma pühaduse juures; tõesti, ma ei valeta Taavetile. Tema sugu püsib igavesti ja tema aujärg nagu päike minu ees; nagu kuu peab ta jääma igavesti kindlaks ja nagu ustav tunnistaja pilvedes“ (Ps 89:35–38). Uue Testamendi järgi täitusid mõlemad vanded Jeesuses, Aabrahami seemnes, kes läks taevasse ning istus Taaveti troonile (Gl 3:13–16; Lk 1:31–33, 54, 55).

Teiseks, Jumal tagas meile antud töötuse sellega, et Jeesus istus Tema paremale käele. Jeesuse taevasse minek kinnitas usklike jaoks töötust, sest Jeesus läks taevasse „meie eeljooksja[na] meie heaks“ (Hb 6:20; kaldkirja lisas autor). Niisiis näitab taevasse minek meile Jumala pääste kindlust. Jumal viis Jeesuse ausse „kõigi eest maitstud surma“ talumise tõttu, et Ta saaks viia „kirkusse palju lapsi“ (Hb 2:9, 10). Jeesuse olemine Isa juures on „hinge ankur“ (Hb 6:19), mis on kinnitatud Jumala trooni külge. Jumala valitsuse au sõltub Tema töötuse täitmisest, mis on meile Jeesuses antud. Kui suurt kinnitust me veel vajame?

Kuidas ennast tunned, kui mõtled, et Jumal on andnud sulle pühaliku vande? Miks peaks ainuüksi see mõte andma sulle päästekindluse, olgugi et tunned ennast väärituna?

Toetav mõte: Loe Ellen G. White'i raamatust „Apostlite teod“ peatükki „Armastatud jünger Johannes“, lk 539–545 ja raamatust „Ajastute igatsus“ peatükki „Juudas“, lk 716–722.

„Võitlus oma mina vastu on lahingutest suurim, mis kunagi on peetud. Oma mina loovutamine, kõige alistamine Jumala tahte alla, nõuab võitlust, kuid hing peab pühendumise Jumalale enne, kui see võib saada pühaduses uuendatud.“ – Ellen G. White, „Tee Kristuse juurde“, lk 43.

„Johannes soovis saada Jeesuse sarnaseks ning sai Kristuse armastuse ümbermuutva mõju tagajärjel tõepoolest tasaseks ja alandlikuks. Enese mina sai varjatud Jeesuses. Enam kui kõik tema kaaslasel alistus Johannes Jeesuse imeväärses elus peituvale vaele...“

Sügava armastuse tõttu Kristuse vastu soovis Johannes alati viibida Tema läheduses. Õnnistegija armastas küll kõiki kahtteistkümmet, kuid Johannes oli kõige vastuvõtlikuma vaimuga. Ta oli teistest noorem ning avas oma südame lapseliku usaldusega Jeesusele rohkem kui teised. Nii sai ta Kristusele üha lähedasemaks ning tema kaudu võis Õnnistegija anda edasi sügavaimaid vaimulikke õpetusi...

Pühaduse ilu, mis oli ta ümber muutnud, säras tema palgelt Kristuse-sarnase hiilgusega. Jumaldamise ja armastusega vaatles ta Õnnistegijat, kuni sarnasus Kristusega ja osadus Temaga muutus tema ainsaks sooviks ning ta iseloomus hakkas peegelduma Meistri iseloom.“ – Ellen G. White, „Apostlite teod“, lk 544, 545.

Arutelüküsimused:

1. Armastatud jünger Johannese elu ja Juudas Iskarioti elu vastanduvad oluliselt. Kui Jeesus nägi Johannest ja ta venda, nimetas Ta neid Kõuepoegadeks, pikse poegadeks. Johannesel oli suuri puudusi. Juudaselgi olid puudused, kuid need ei olnud Johannese omadest teravamad ega tõsisemad. Miks sai Johannes muudetud Jeesuse sarnaseks, aga Juudas sooritas patu Püha Vaimu vastu? Milles oli erinevus?
2. Jeesus kutsub usklikke võtma oma risti ja järgnema Talle. Mille poolest erineb risti võtmine teiste väärkohtlemisele allumisest?
3. Miks nõuab Jumal, et allutaksime oma elu täielikult Temale? Kuidas on omavahel seotud vaba tahe ja pääste?

Suhkrušokk

Loo on kirjutanud Andrew McChesney.

Laoses ristiti ühe suhkrutehase tööline Oung, kuid umbes kolme aasta pärast kaotas ta huvi Jeesuse vastu.

Pastor külastas teda kodus ja kutsus ta taas kogudusega hingamispäeviti Jumalat teenima.

„Jah, ma tulen,“ lubas Oung.

Aga ta ei tulnud.

Kui pastor tuli teda uuesti kutsuma, seletas Oung, et ei tulnud jumalateenistustele, kuna üks sõber oli ootamatult külla tulnud.

„Tulen järgmisel hingamispäeval,“ ütles ta.

Aga ta ei tulnud.

Kui pastor teda jälle kutsuma tuli, seletas ta, et jalgratas oli katki läinud.

Pastor tegi mitu külaskäiku ja Oungil oli alati vabandus olemas. Koguduseliikmed palvetasid ja pastor jätkas kutsumist. Kuid tundus, et Oung triivis Jeesusest kaugemale.

Mõne aja pärast hakkas mees purjutama ja kodus tekkisid probleemid. Mitu korda lõi ta oma vanemat õde nii, et õe näol, kätel ja jalgadel olid sinikad. Tema õde, ustav koguduseliige, pidi majast lõpuks välja kolima ning Oung jäi sinna oma naise ja lastega.

Õde tuli pisarsilmil kirikusse. Ta armastas oma nooremat venda. „Palun ärge lakake Oungi pärast palvetamast,“ ütles ta.

Ühel päeval, kui Oung suhkrutehases tööl oli, ronis ta terasredelit pidi üles, et võtta tohutust terasmahutist suhkrut.

Selline tegevus oli tema töö tavaline osa. Aga sellel päeval oli terasmahutiga ühenduses olevas elektrikaablis rike. Kui mees käe sirutas, et mahuti servast kinni võtta, käis elektrilöök läbi ta käte ja keha.

Elektrivool „keevitas“ ta mahuti külge. Ta ei saanud käsi mahuti servast lahti. Sel hetkel mõtles ta oma perekonnale, lastele ja naisele.

Siis tuli talle meelde Jumal.

„Jumal, palun aita mind!“ palus ta.

Järsku tuli elektrikatkestus ja mees kukkus põrandale.

Tema peast käis läbi vaid üks mõte: „Jumal on andnud mulle uue elu.“ Ta pidanuks olema surnud, aga oli elus. Tema vasak käsi oli saanud õnnetusjuhtumises rängalt põletada, aga muidu oli tervis korras.

Külaelanikud ei suutnud uskuda, et ta oli elus.

Oung teatas naisele, et kavatseb oma elu uuesti Jeesusele pühendada.

„Ma pean minema tagasi kirikusse, sest Jumal on andnud mulle uue elu,“ ütles ta. „Pean olema Tema tunnistaja, sest oleksin pidanud surema, aga olen elus. Pean minema Tema juurde tagasi.“

Täname sind hingamispäevakooli misjoniannetuse eest, mis aitab viia evangeeliumi inimesteni Laoses ning Aasia lõunaosa ja Vaikse ookeani divisjoni muudes riikides, kuhu läheb selle veerandaasta kolmeteistkümnenda hingamispäeva annetus.

Jeesus, uue lepingu vahemees

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Hb 7:11–19; Hb 8:10–12; Jr 31:31–34; Hb 8:1–6; 2Ms 24:1–8; Hs 36:26, 27.

Juhtsalm: „*Nüüd on aga Jeesus saanud seda ülevama ameti, mida parema lepingu vahemees ta on, mis on seadustatud paremate töotuste alusel*“ (Hb 8:6).

Olles elanud täiuslikku elu ja seejärel surnud meie asemel, tõi Jeesus esile uue, parema lepingu meie ja Jumala vahel. Oma surmaga tühistas Jeesus surmasüü, mida meie üleastumine nõudis, ning tegi võimalikuks uue lepingu.

Seda tõde selgitabki Hb 10:5–10, kus antakse teada, et Jeesuse elus avaldus lepinguga nõutav täielik kuulekus. Siinsed viited 40. psalmile osutavad, et Messias soovis olla Jumalale täielikult sõnakuulelik: „Vaata, ma tulen, rullraamatus on minust kirjutatud. Sinu tahtmist, mu Jumal, teen ma hea meelega ja sinu Seadus on mu südames.“ (Ps 40:8, 9). „Algses mõistes kirjeldab see fraas [„tegema su tahtmist“] moraalset kuuletumist Jumala tahtele. Heebrealastele saadetud kirja autor kasutab seda fraasi näitamaks, et Kristuse ohver täitis Jumala tahte, kuna pakkus meelepärase lepituse, mida loomohvrid pakkuda ei saanud.“ – „Piibli kommentaarid, SPA poolt välja antud“, 7. kd, lk 460.

Pauluse jaoks omandas see psalm erilise tähenduse Jeesuse lihassetulekuga. Jeesus kehastas uue lepingu sõnakuulelikkust. Tema on meie eeskuju. Oleme päästetud nii Tema surma tõttu kui ka Tema täiusliku sõnakuulmise tõttu.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 19. veebruariks.

Loe Hb 7:11–19. Miks oli uut lepingut vaja?

Kiri heebrealastele toob esile tõsiasja, et Jeesus määrati preestriks Melki-sedeki korra järgi ja see eeldas uue lepingu sõlmimist. Vana leping oli antud leviitide preestriameti alusel (Hb 7:11). Leevi soost preestrid toimisid vahendajatenä Jumala ja Iisraeli vahel ning seadus välistas kellegi teise astumise preestriametisse. Autor järeldab seega, et muutus preestriametis tähendas muutust preestriameti seaduses ning ühtlasi ka lepingu muutumist (Hb 7:12, 18, 19).

Vana lepingu probleem seisnes tõsiasjas, et see ei saanud anda täiuslikkust (Hb 7:11). Paulus räägib leviitide preestriametist ja selle teenistusest (ohvrid, pühad jne). Nende kaudu toodud loomohvrid ei võimaldanud tõelist, täielikku puhastumist patust ega ligipääsu Jumalale (Hb 10:1–4; Hb 9:13, 14; Hb 10:19–23).

Uue lepingu vajadus ei tähenda, nagu oleks Jumal olnud Iisraeliga ebaõiglane, kui andis neile vana lepingu. Leviitlik teenistus ja kogudusetelgi teenistus olid mõeldud kaitsma Iisraellasi ebajumalateenistuse eest ja ühtlasi suunama nende pilgud tulevikku Jeesuse tegevusele. Kiri heebrealastele rõhutab, et need ohvrid olid „tulevaste hüvede vari“ (Hb 10:1).

Suunates inimesi vaatama Jeesusele, pidid ohvrid aitama neil panna oma lootus ja usaldus „Jumala Tallele, kes kannab ära maailma patu“ (Jh 1:29; võrdle Js 53. ptk). Sedasama mõtleb Paulus siis, kui ütleb, et „Seadus on olnud meie kasvataja Kristuse poole, et me saaksime õigeks usust“ (Gl 3:24) või et „Seaduse lõpp on Kristus, õiguseks igaühele, kes usub“ (Rm 10:4).

Teisisõnu, isegi kümme käsku, nii head ja täiuslikud kui need ka on, ei saa päästa (Rm 3:20–28; Rm 7:12–14). Need toovad esile õiguse täiusliku mõõdupuu, kuid ei võimalda õigeksmõistmist rohkem kui peeglisse vaatamine ei kustuta näost vanaduse kortse. Täiusliku õigeksmõistmise saavutamiseks vajame Jeesust kui meie Asemikku.

Miks ei saa seadus meid päästa? Miks ei päästa meid isegi see, kui peame kõiki kāske ja peame neid hästi, lausa laimatult?

Võrdle omavahel Hb 8:10–12 ja 5Ms 6:4–6 ning 5Ms 30:11–14 ja Jr 31:31–34.

Kirjas heebrealastele kõne all olev töötus uuest lepingust suunab pilgu ajas tagasi, Jeremija raamatu juurde. Jeremija raamatu järgi oli Jumala töötus uuest lepingust tegelikult sellesama lepingu uuendamine, mille Ta oli kõigepealt Moosese kaudu Iisraeliga sõlminud (Jr 31:31–34). Seega võib väita, et Jr 31. peatükis kirjeldatu ei olnudki rangelt võttes mitte „uus“ leping, vaid Iisraeliga algselt tehtud lepingu „uuendamine“. Õigupoolest kannab heebreakeelne sõna hadašah, mille vasteks on uus, mõlemat tähendust – „uuendama“ ja „uhhius“.

Vana lepingu probleem oli selles, et inimesed murdsid lepingu (Hb 8:8, 9). Süüdi polnud mitte leping, vaid inimesed. Kui Iisrael oleks sümbolite kaudu näinud tulevast Messiat ja uskunud Temasse, ei oleks lepingut murtud. Siiski tuleb õigluse nimel öelda, et kogu iisraellaste ajaloo jooksul oli palju usklikke, kelles täitus lepingu otstarve ja kelle südames oli seadus (Ps 37:31; Ps 40:9; Ps 119:11; Js 51:7).

Kuigi uus leping on vana lepingu uuendamine, on see teatud mõttes tööpoolest uus. Jeremija raamatu töötus „uuest lepingust“ oli midagi enamat pagenduseelsete tingimuste ennistamisest. Neid tingimusi oli mitmel korral rikutud ja jälle uuendatud, sest rahvas kaldus korduvalt ärataganemisse. Põhjus oli lihtsalt inimeste tõrksuses Jumalaga sõlmitud lepingu omapoolse osa pidamise vastu (Jr 13:23).

Niisiis töötas Jumal „luua maal midagi uut“ (Jr 31:22). See ei pidanud olema selle lepingu sarnane, mille Jumal sõlmis „nende vanematega“ (Jr 31:32). Rahva truudusetuse tõttu jäid igaveseks täitumata töötused, mida Jumal andis Moosese lepingu alusel. Nüüd, Poja antud garantii alusel (Hb 7:22), sai Jumal täita oma lepingu eesmärgid. Jumal ei muutnud oma seadust ega madaldanud taset; küll aga saatis Ta lepingu töötuste tagamiseks oma Poja (Hb 7:22; Hb 6:18–20). Sellepärast ei ole uues lepingus needusi. Seal on ainult õnnistused, sest Jeesus täitis selle täiuslikult, saades neetuks meie eest (Gl 3:13).

Loe 2Tm 2:13. Mida võime õppida Jumala ustavusest oma rahva ja oma plaanide vastu, kui suhtleme kaasinimestega ja teeme ise plaane?

Loe Hb 8:1–6. Miks on Jeesus lepingu parem vahemees?

Kreekakeelne sõna mesitēs (vahendaja), tuleneb sõnast mesos („keskmine“) ja tähistab kedagi, kes käib või seisab keskel, vahepeal. Tegemist oli oskus-sõnaga, mis osutas isikule, kes täitis üht või enamat järgmistest ülesannetest: oli (1) vahekohtunik kahe või enama poole vahel, (2) läbirääkija või ärimaakler, (3) tunnistaja selle sõna õiguslikus tähenduses või (4) see, kes on käendaja ja tagab seega lepingu täitmise.

Eestikeelne sõna „vahendaja“ on liiga ahta tähendusega, et tõlkida kirjas heebrealastele olevat sõna mesitēs, sest see katab vaid kreekakeelse mõiste esimesed kaks-kolm kasutusjuhtu. Kiri heebrealastele aga rõhutab neljandat juhtu. Jeesus pole „vahemees“ mitte selles mõttes, nagu oleks Ta läbirääkija, kes lahendab Isa ja inimeste vahelise vaidluse, või rahusobitaja, kes lepitab osapoolte rahulolematus, või tunnistaja, kes tõendab lepingu olemasolu või selle hüvitust. Kiri heebrealastele selgitab hoopis (Hb 7:22), et Jeesus on uue lepingu käendaja (ehk tagaja). Kirjas heebrealastele on mõiste „vahemees“ samatähenduslik mõistega „tagaja, käendaja, käemees“. Tema tagab lepingu-liste töötuste täitumise.

Kristuse surm teeb võimalikuks uue lepingu kehtestamise, sest see rahuldab Iisraeliga (ja juba esimese inimesega Eedenis) sõlmitud esimese lepingu nõuded, millest oli üle astunud (Hb 9:15–22). Selles mõttes on Jeesus käendaja, kes võttis enda kanda lepingu kõik juriidilised kohustused, mida oli rikutud. Teisalt tagab Jeesuse ülendamine taevas selle, et Jumala töötused inimestele täidetakse (Hb 6:19, 20). Jeesus käendab lepingut, sest Ta on näidanud, et Jumala töötused peavad paika. Isa on näidanud Jeesuse ülesäratamisega ja Tema asetamisega oma paremale käele, et Ta äratav meidki surnuist üles ja võtab meid enda juurde.

Jeesus on suurem Vahemees kui Mooses, sest Ta teenib taevases pühamus ning on toonud end täiuslikuks ohvriks meie eest (Hb 8:1–5; Hb 10:5–10). Moosese näolt peegeldus Jumala auhiilgus (2Ms 34:29–35), kuid Jeesus on Jumala kirkus (Hb 1:3; Jh 1:14). Mooses rääkis Jumalaga palgest palgesse (2Ms 33:11), kuid Jeesus on isiklikult Jumala Sõna (Hb 4:12, 13; Jh 1:1–3, 14).

Jah, Kristus rahuldab sõnakuulmist nõudva lepingu nõuded. Mis osa on selle valgel sõnakuulmisel sinu elus ja miks on sõnakuulmine endiselt väga tähtis?

Uuel lepingul on paremad töötused

Meil võib olla kiusatus mõelda, et uue lepingu „paremad töötused“ tähendavad suuremaid hüvesid, kui olid vanal lepingul (taevane kodumaa, igavene elu jm). Tegelikult pakkus Jumal Vana Testamendi usklikele samu hüvesid, mida Ta pakub meile (loe Hb 11:10, 13–16). Hb 8:6 mainitud „paremad töötused“ on teistmoodi töötused.

Jumala ja Iisraeli vaheline leping oli Jumala ja Iisraeli vaheline ametlik töötuste vahetus. Jumal oli algataja ja vabastas Iisraeli Egiptusest ning lubas nad viia töötatud maale.

Võrdle 2Ms 24:1–8 ja Hb 10:5–10. Mis on neis kahes töötuses sarnane, mis erinev?

Jumala ja Iisraeli vaheline leping jõustati verrega. Seda verd piserdati nii altari peale kui ka alla. Iisraeli rahvas töötas olla sõnakuulelik kõigele, mida Issand oli rääkinud.

„Igavese elu tingimus on praegu täpselt samasugune, nagu see on alati olnud – täpselt sama, mis paradisis enne meie esivanemate langemist – täielik kuulekus Jumala käsule, täielik õiglus. Kui igavene elu kingitaks mingitel muudel tingimustel kui see, satuks kogu universumi õnn ohtu. Patule koos kõigi sellest tulenevate hädade ja viletsustega oleks avatud tee surematusele.“ – Ellen G. White, „Tee Kristuse juurde“, lk 62.

Jumal rahuldab uue lepingu absoluutsed nõudmised meie eest, sest Ta andis oma Poja, kes tuli ja elas täiuslikku elu, et lepingulised töötused võiksid Temas täituda ja et neid saaks seejärel Jeesusesse uskumise kaudu meile pakkuda. Jeesuse sõnakuulmine on lepinguliste töötuste tagatis (Hb 7:22). Selleks on vaja, et Jumal annaks Talle lepingus sätestatud õnnistused, mis antakse siis meile. Need, kes „on Kristuses“, rõõmustavad nende töötuste üle koos Temaga. Teiseks, Jumal annab meile oma Püha Vaimu, kellelt saame jõu täita Tema seadust.

Kristus on rahuldanud lepingu nõudmised; järelikult pole kahtlust, et Jumal täidab meile antud töötused. Kuidas aitab see sul aru saada 2Kr 1:20–22st? Milline imeline töötus siin meie jaoks leidub?

Võrdle uue seaduse töotusi Jr 31:33 ja Hs 36:26, 27. Kuidas on need omavahel seotud?

Lepingu esimese dokumendi kirjutas Jumal kivilaudadele ning seda hoiti seaduselaekas kui tähtsat tunnistajat Jumala lepingust oma rahvaga (2Ms 31:18; 5Ms 10:1–4). Kuid kivile kirjutatud dokumendid võivad mureneda ning kirjarulle, nagu Jeremija oma elus nägi, võib lõigata katki ja põletada (Jr 36:23).

Uues lepingus aga kirjutab Jumal oma seaduse nüüd inimeste südamesse. Süda tähendab mõtlemist, mälu ja arusaamisvõimet (Jr 3:15; 5Ms 29:4) ning eriti teadlike otsuste tegemise paika (Jr 3:10, Jr 29:13).

See töotus ei pidanud lihtsalt tagama igaühele juurdepääsu seaduse tundmisele. Veel tähtsam oli see, et töotus pidi tooma rahva südamesse muutuse. Iisraeli probleemiks oli, et nende patt oli „kirjutatud raudsulega, uurendatud teemanditeravikuga nende südamelauasse“ (Jr 17:1). Neil oli kangekaelne süda (Jr 13:10; Jr 23:17); seepärast oli neil võimatu teha õigeid tegusid (Jr 13:23).

Jeremija ei kuulutanud seaduse muutmist, sest Iisraeli probleemiks ei olnud seadus, vaid süda. Jumala soovi kohaselt pidanuks Iisraeli ustavus tulenema tänutundest selle üle, mida Tema oli neile teinud; seega andis Ta neile kümme käsku ja kirjeldas eelnevalt, kuidas Ta oli neid minevikus armastanud ning nende eest hoolitsenud (2Ms 20:1, 2). Jumala soovi kohaselt pidi Iisraeli kuulekus Tema seadustele olema kinnitus sellest, et Tema tahtis neile parimat. Rahvas nägi seda tõe võimsas väljatoomises Egiptusest. Nende sõnakuulmine pidi väljendama tänu, avaldama nende suhte ehtsust.

Sama kehtib tänapäeval meie kohta. Jeesuse surmas väljenduv armastus ja hool meie eest on uue lepingu eellugu (Lk 22:20). Tõeline sõnakuulmine tuleb armastuse väljendusena südamest (Mt 22:34–40). Selline armastus on uskliku elus oleva Püha Vaimu iseloomulik tunnusmärk. Jumal valab oma armastuse meisse Tema Vaimu kaudu (Rm 5:5), mis väljendub armastuses (Gl 5:22).

Kui muistne Iisrael armastas Jumalat ilma, et neil olnuks Kristuse surmast selge pilt, kas ei peaks meie siis veel enam Jumalat armastama? Kuidas väljendab sõnakuulmine selle armastuse tegelikkust?

Toetav mõte: „Kui meie süda on uuendatud Jumala sarnaseks, kui meie hinge on istutatud jumalik armastus, kas ei täida me siis Jumala käsku oma elus? Kui armastuse põhimõtted on istutatud südamesse, kui inimene on uuendatud tema sarnaseks, kes on ta loonud, siis on täitunud uue lepingu töötus: „Ma annan oma seadused nende südamesse ja kirjutatan need nende mõistusesse“ (Hb 10:16). Ja kui käsk on kirjutatud südamesse, kas ei kujunda see siis elu? Sõnakuulmine – armastav teenimine ja ustavus – on Kristuse järelkäijate õigeks tunnuseks. Nii ju Kiri ütleb: „See ongi Jumala armastamine, et me peame tema kāske.“ „Kes ütleb: „Mina tunnen teda,“ aga ei pea tema kāske, see on valetaja ja temas ei ole tõde“ (1Jh 5:3; 2:4). Selle asemel, et inimest sõnakuulelikkusest vabastada, on usk ja ainult usk see, mis teeb meid Kristuse armu osaliseks, mis teeb meid võimeliseks sõna kuulma...

Mida lähemale sa tuled Jeesusele, seda puudulikumana endale näid, sest sinu nägemisvõime muutub teravamaks ning sinu puudused on selgesti nähtavad ja ilmses vastuolus tema täiusliku olemusega. See tõendab, et Saatana meelitused on kaotanud oma jõu ja et Jumala Vaimu elustav jõud äratav sind.

Südames, mis ei taju oma patust, ei saa olla sügavale juurdunud armastust Jeesuse vastu. Kristuse armus muudetud hing imetleb tema jumalikku iseloomu. Kui me aga ei näe oma moraalset moondumist, on see eksimatuks tõendiks, et me pole veel Kristuse ilule ega erakordsele headusele pilkugi heitnud.“ – Ellen G. White, „Tee Kristuse juurde“, lk 60, 64, 65.

Arutelüküsimused:

1. Mõttele äsjasele tsitaadile Ellen G. White'i sulest. Mida lähemale tuleme Kristusele, seda patusemana näime enda silmis. Miks ei tohiks oma puudulikkuse tajumine panna meid selle tõsiasja valgelt usust loobuma ja meeleheitmesse langema?
2. Peatu veel mõtte juures, et seadus kirjutatakse meie südamesse. Mida tähendab see kristlase usuelus? Kuidas aitab sellest tõest arusaamine ja selle tunnetamine meil vältida sedalaadi sõnakuulmist, mis ongi käsumeelsus; sõnakuulmist, mida nimetatakse „surnud tegudeks“ (Hb 9:14)?

Hingamispäev või õppemaks?

Loo on kirja pannud Andrew McChesney.

Tegemist oli pakkumisega, millest üks seitsmenda päeva adventistist tütarlaps ei saanud keelduda: tema eest tasutakse õppemaks täismahus, et ta saaks õppida mittekristlikus erakoolis.

Malelev, kes kasvas üles adventmõjuga kodus, oli lapseeest peale mõelnud kõikides oma otsustes Jumalale. Tütarlaps oli pärast kuuenda klassi lõpetamist kavatsenud astuda Taiwani Adventistide Akadeemia põhikooliosasse, kuid siis ilmusid tema kodukülla Taiwanis Lõuna-Kaohsiungi piirkonnas erakooli värbajad. Nad julgustasid Malelevit ja ta vanemaid, kes kuulusid rukai põlisrahva hulka, vastu võtma õppemaksust vabastamist.

Õppemaks Taiwani Adventistide Akadeemias oli suur ja vanematel olnuks raske seda võimaldada. Nad palusid tütrele minna erakooli.

Suvevaheajal külastas Malelev erakooli ja nägi, et talt hakatakse nõudma hingamispäeviti tundides käimist. Ta ei saa siis ju enam kirikus Jumalat teenimas käia. Temas algas võitlus: kas võtta vastu tema eest täies mahus tasutav õppemaks või pidada hingamispäeva? Sellise otsusega maadeldes meenus talle Jumal. Tüdruk teadis, et valib hingamispäeva.

Suve lõpul käisid vanemad tungivalt peale, et tütar läheks erakooli. Tüdruk tundis, et vajab julgustamist, ja palvetas meeleheitlikult.

„Jumal, aita mind,“ palus ta. „Näita mulle, mida teha.“

Ta kogus julgust ja rääkis sõbralikult, kuid kindlameelselt oma vanematega.

„Tahan minna Taiwani Adventistide Akadeemiasse,“ ütles ta. „Ma ei hakka hingamispäeviti tundides käima, sest tahan minna kirikusse.“

Ta selgitas soovi jääda ustavaks Jumalale ja pidada kõiki kümmet käsku, sealhulgas neljandat: „Pea meeles, et sa pead hingamispäeva pühitsema“ (2Ms 20:8).

„Ma ei taha reeta tõde, mille vanaisa mulle õpetas,“ ütles ta.

Tüdruku otsustavust nähes lubasid ema ja isa ta õppima Taiwani Adventistide Akadeemiasse.

Täna on Malelev õppinud selles koolis viis aastat ja on nüüd 11. klassis.

„Olen siin väga õnnelik,“ ütles ta. „Mul on suurepärased õpetajad ja klassikaaslased ning oleme nagu suur perekond. Tähtsam on aga see, et mul on palju kristlastest sõpru. Meil on ühised hommiku- ja õhtupalvused, me palvetame koos ja uurime koos Piiblit. Tunnen rõõmu iga hetke üle siin koolis. Kuigi ma ei tea, mis tulevikus saab, tean, et Jumal juhib mind ja täidab oma imelise plaani minu jaoks.“

Malelev on rõõmus, et teda on lapsepõlvest peale õpetatud Jumala peale mõtlema. Kogu raamatut silmas pidades tsiteeris ta: „Mõtlen oma Loojale oma nooruspäevil, enne kui tulevad kurjad päevad ja jõuavad kätte need aastad, mille kohta sa ütled: Need ei meeldi mulle!“

„Kui on vaja langetada tähtis otsus, siis usu Jumalat ja vali Tema tahte ning heameele kohaselt,“ ütles ta. „Julgustan ennast selle salmiga kogu aeg. Nüüd rääkisin oma saladusest teile ja õnnistagu teid Jumal.“

See misjonilugu illustreerib Seitsmenda Päeva Adventistide koguduse strateegilise plaani „Mina lähen“ vaimuliku kasvu eesmärki nr 7: „Aidata teismelistel ja noortel täiskasvanutel seada Jumal esikohale ja võtta omaks piibellik maailmavaade.“

Rohkem saad teada aadressilt IWillGo2020.org.

Jeesus, täiuslik ohver

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Hb 9:15; 1Ms 15:6–21; Jr 34:8–22; Ef 3:14–19; Hb 7:27; Hb 10:10; Hb 9:22–28.

Juhtsalm: „*Sest üheainsa ohvriga on ta teinud pühitsetavad jäädavalt täiuslikuks*“ (Hb 10:14).

Muistset mõistust solvas mõttekäik, et meest, kes mõisteti süüdi ja keda karistati ristasurmaga, tuleb kummardada Jumalana. Rooma kirjanduses näitab väikseimgi viide ristile inimese vastumeelsust sellise mõtte suhtes. Juudi jaoks andis seadus teada, et [ristile] poodu oli Jumalast neetud (5Ms 21:23).

Seepärast leiame katakombidest kristlaste algsetelt joonistustelt paabulinna (arvatavasti sümboliseeris surematust), tuvi, võitu tähistava palmioksa ja kala motiivid. Hiljem ilmuvad teised teemad: Noa laev; Aabraham ohverdab lisaki asemel jäära; Taaniel lõvide augus; kala sülgab välja Joonas; karjane kannab lammast. Lisaks kujutatakse imetegusid, näiteks halvatu tervistamine ja Laatsaruse elluäratamine. Need olid päästmise, võidu ja hoolekande sümbolid. Rist tähendas seevastu lüüasaamist ja häbi. Ometi sai just ristist kristluse võrdkuju. Paulus nimetab ju evangeeliumigi „sõnaks ristist“ (1Kr 1:18).

Sellel nädalal vaatleme risti niisugusena, nagu see avaldub kirjas heebrealastele.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 26. veebruariks.

Miks oli ohvreid vaja?

Hb 9:15 selgitab, et Jeessuse ohvrisurma eesmärk oli saada „lunastuseks esimese lepingu aegsetest üleastumistest“, selleks et Jumala inimesed „saaksid kätte igavese pärandi töötuse“.

Muistses Lähis-Idas oli kahe inimese või rahva vaheline leping tõsine asi. Sellesse kuulusid vande all antud vastastikused töötused. Lepinguga kaasnes eeldus, et jumalad karistavad neid, kes vannet murravad. Tihtipeale ohverdati sellise lepingu kinnitamiseks loom.

Näiteks, kui Jumal tegi Aabrahamiga lepingu, oli tseremoonia osaks loomade poolitamine (1Ms 15:6–21). Tavaliselt läksid lepingu sõlmijad loomapoolte vahelt läbi, kinnitamaks, et loomad kujutasid lepingut murdva osalise saatust. Täendusriikas on tõsiasi, et ainult Jumal läks loomade vahelt läbi; nii edastas Ta Aabrahamile sõnumi, et Tema oma töötust ei murra.

Võrdle 1Ms 15:6–21 ja Jr 34:8–22. Mida saame neist piiblisalmidest teada lepingu kohta?

Leping Jumalaga andis Iisraelile pääsu töötatud maale kui nende pärusmaale. Siiski oli leping seotud terve rea korraldustega ja vere piserdamisega altarile. Vere piserdamine laskis aimata lepingut murdva poole saatust. Just seepärast öeldakse kirjas heebrealastele, et „ilma vere valamiseta ei ole [pattude] andeksandmist“ (Hb 9:22, sõnasõnaline tõlge).

Kui Iisrael lepingu murdis, seisis Jumal valusa valiku ees. Leping nõudis üleastuja surma, aga Jumal armastas oma rahvast. Kui Jumal oleks valinud mingi muu tee või keeldunud üleastujat karistamast, poleks Tema korraldusi iialgi täidetud ja see maailm suundunuks kaosesse.

Jumala Poeg aga pakkus Asemikuks ennast. Tema suri meie asemel, et meie saaksime „kätte igavese pärandi töötuse“ (Hb 9:15, 26; Rm 3:21–26). See tähendab, et Tema hoidis oma seaduse pühadust, kuigi päästis samal ajal need, kes sellest seadusest üle astusid. Ja nii sai Ta teha üksnes risti kaudu.

Kuidas näeme siit, et seadus on evangeeliumi sõnumis väga olulisel kohal?

Jeesuse surm võimaldas meie patud andestada ehk kustutada. Meie pattude kustutamine sisaldab aga hoopis midagi enam kui vaid lepingust üleastumise eest saadava karistuse tühistamist. Selle ülejäänud osad on sama tähtsad. Just sellepärast oli iisraellaste ohverdamissüsteemis viit liiki ohvreid. Kristuse risti tähendusrikkuse väljendamiseks vajati neist igäht.

Loe Ef 3:14–19. Mida Paulus oma palves usklikele palus?

Jäägitu ohver (ehk põletusohver) nõudis altari kogu looma tuhaks põletamist (3Ms 1. ptk). See kujutas Jeesust, kelle elu anti meie eest jäägitult. Heastamine nõudis Jeesuselt täielikku pühendumist meile. Kuigi Jeesus oli Jumalaga võrdne, „loobus [Ta] iseenese olust, võttes orja kuju“ (Fl 2:5–8).

Roahver, teraviljaohver, oli tänuand selle eest, et Jumal tagas oma rahvale äraelamise (3Ms 2. ptk). See kujutas Jeesust „eluleivana“ (Jh 6:35, 48), kelle kaudu on meil igavene elu.

Tänuohver ehk rahu ja osaduse ohver tähendas ühist söömaega sõprade ja pereliikmetega, et tähistada Jumala võimaldatud heaolu (3Ms 3. ptk). See kujutas Kristust, kelle ohver annab meile rahu (Js 53:5; Rm 5:1, Ef 2:14). Samuti toob see esile tõsiasja, et peame Jeesuse ohvrist osa võtma, süües Tema liha ja juues Tema verd (Jh 6:51–56).

Patu- ehk puhastamisohver võimaldas lepitust pattude eest (3Ms 4:1 – 5:13). See ohver rõhutas looma vere (mis kujutas looma elu) tähtsust pattude lunastamisel (3Ms 17:11) ning osutas ajas ettepoole Jeesuse verele, kes vabastab meid pattudest (Mt 26:28; Rm 3:25; Hb 9:14).

Süü- ehk hüvitusohver (3Ms 5:14 – 6:7) tagas andestuse nende üleastumiste eest, mida oli võimalik heastada või hüvitada. See ütleb meile, et Jumala andetus ei vabasta kohustusest heastada või hüvitada oma süütegu võimaluse korral neile, kelle vastu oleme eksinud.

Pühamuteenistuse ohvrid õpetavad, et pääste kogemine on midagi enam kui vaid Jeesuse tunnistamine oma Asemikuna. Meil tuleb ka Temast „toitada“, oma hüvesid kaasinimestega jagada ning anda kahjutasu neile, kelle vastu oleme eksinud.

Loe Hb 7:27 ja Hb 10:10. Kuidas kirjeldatakse neis piiblisalmides Jeesuse ohvrit?

Leevi soost preestreid, keda „on küll palju olnud, sest surm keelas neid selleks jäämast“ (Hb 7:23) kõrvutatakse Jeesusega, kes elab igavesti ja kelle preestriamet on igavene (Hb 7:24, 25). Leevi soost preestrid ohverdasid „päevast päeva“ (Hb 7:27) ja „igal aastal“ (Hb 9:25) ande ja ohvreid, mis „ei suuda teha jumalateenijat täiuslikuks südametunnistuse poolest“ (Hb 9:9; Hb 10:1–4).

Jeesus aga tõi ennast ohvriks „ühekordse ja alatiseks ohverdamise läbi“, tõi „üheainsa ohvri“ (Hb 10:10, 12–14), mis puhastab meie südametunnistuse (Hb 9:14; Hb 10:1–10) ning kõrvaldab patu (Hb 9:26). Jeesuse ohver on ülem loomohvritest, sest Jeesus oli Jumala Poeg (Hb 7:26–28), kes täitis täielikult Jumala tahet (Hb 10:5–10).

Jeesuse ohvri nimetamisel „ühekordseks ja alatiseks“ on mitu olulist tähendust.

Esiteks, Jeesuse ohvri tõhusus on täiuslik ja seda ei saa kunagi ületada. Leevi soost preestrite toodud ohvreid korrati, sest need ei olnud tõhusad, muidu ju „oleks lakanud nende ohverdamine, sest jumalateenijail ei oleks kord juba puhastatult enam mingit patust südametunnistust“ (Hb 10:2).

Teiseks, kõiksugused Vana Testamendi ohvrid teostusid ristol. Niisiis puhastab Jeesus meid küll patust (Hb 9:14), kuid Ta ka pühitseb meid (Hb 10:10–14) sellega, et eemaldab meie elust patu (Hb 9:26). Enne, kui preester võis pühimus Jumalale ligineda ja oma kaasinimeste heaks teenida, pidi ta ennast puhastama ja pühitsema ehk pühendama (3Ms 8.–9. ptk). Jeesuse ohver puhastab ja pühitseb meid (Hb 10:10–14), nii et võime julgusega Jumalale ligineda (Hb 10:19–23) ja teenida Teda „kuningliku preesterkonnana“ (Hb 9:14; 1Pt 2:9).

Lõpuks, Jeesuse ohver võimaldab toita meie usuelu. See annab eeskujut, mida peame jälgima ja järgima. Järelikult kutsub kiri heebrealastele meid üles kinnitama oma pilgud Kristusele, eriti risti sündmustele, ja järgima Tema juhtimist (Hb 12:1–4, Hb 13:12, 13).

Rist on kõigi hüvede alus, mida Jumal meile annab. See võimaldab saada patustpuhtaks, pühitseb meid teenima ja toidab meie kasvu. Kuidas saada veel paremini osa sellest, mida meile Jeesuses antakse?

Loe Hb 9:22–28. Mida räägib see kirjakoht Kristuse tegevusest taevases pühamus?

Arusaam, et taevane pühamu vajab puhastamist, omandab mõtte Vana Testamendi pühamu kontekstis. Pühamu on Jumala valitsemise sümbol (1Sm 4:4; 2Sm 6:2). Viis, kuidas Jumal oma rahva patuga toimib, mõjutab aga üldsuse arusaama Tema valitsemise õiglusest (Ps 97:2). Valitsejaks olles on Jumal oma rahva Kohtumõistja ning eeldatakse, et Ta on õiglane, mõistab õigeks süütud ja hukka süüdlased. Järelkult on Jumalal patusele andeks andes kohtulik vastutus. Pühamu, mis kujutab Jumala iseloomu ja juhtimist, on reostatud. Kui Jumal andestab, siis kannab Ta meie patud (2Ms 34:7; 4Ms 14:17–19; heebreakeelne sõna, mis tähistas algselt neis salmides „andeks andmist“ [nōšē’], tähendab ka „kandma“).

Iisraellaste pühamus toimuv ohverdamissüsteem näitlikustas seda mõtet. Kui inimene otsis andestust, tõi ta enda eest ohverdamiseks kaasa ühe looma, tunnistas looma kohal üles oma patud ja tappis ta. Selle looma verd võõbati altari sarvedele või piserdati pühas paigas eesriide ette. Niiviisi kanti patt sümboliseerivalt üle pühamule. Jumal võttis inimese patud ja kandis neid ise.

Iisraellaste süsteemis toimus pattudest puhastamine ehk lepitamine kahes osas. Aasta jooksul töid kahetsevad patused pühamusse ohvreid, mis puhastasid inimesed nende patust, kuid kandsid patu üle pühamule, Jumalale enesele. Aasta lõpus, lepituspäeval, mis oli kohtupäev, puhastas Jumal pühamu, kustutades oma kohtuliku vastutuse sel viisil, et kandis patud pühamust välja patuoinale, patusikule Asaselile, kes kujutas Saatanat (3Ms 16:15–22).

See kaheosaline süsteem, mida kujutasid kaks osakonda maises pühamus, taevase pühamu mudelis (2Ms 25:9; Hb 8:5), võimaldas Jumalal tuua ühtaegu nähtavale halastus ja õiglus. Need, kes tunnistasid aasta jooksul oma patud üles, näitasid Jumalale ustavust pühaliku puhkuse ja kurvastusega lepituspäeval (3Ms 16:29–31). Need, kes ustavust ei ilmutanud, „lõigati ära“ (3Ms 23:27–32).

Mõtle, millega seisaksid silmitsi, kui peaksid kandma karistust oma pattude eest. Kuidas aitab see tõde sul mõista, mida on Kristus sinu heaks teinud?

Loe Rm 3:21–26; Rm 1:16, 17 ja Rm 5:8. Mida ütleb Jumala kohta ristil saavutatud lunastus meie pattude andestamiseks?

Meie pattude andestamine viitab Jeesuse vahendustöö kahele etapile taevasse pühamu kahes osakonnas. Esiteks, Jeesus kõrvaldas meie patud ja kandis need ise ristile, et igaüks, kes Temasse usub, võiks andeks saada (Ap 2:38; Ap 5:31). Ristil võitis Jeesus õiguse anda andeks igaühele, kes Temasse usub, sest Tema oli nende patu enda kanda võtnud. Samuti juhatas Ta sisse uue lepingu, mis võimaldas Tal panna Jumala seaduse Püha Vaimu kaudu usklike südamesse (Hb 8:10–12; Hs 36:25–27).

Jeesuse teenistuse teine etapp koosneb kohtust, taastulekule eelnevast kohtust, mis on heebrea kirja kirjutamishetkel veel tulevikus (Hb 2:1–4; Hb 6:2; Hb 9:27, 28; Hb 10:25). See kohus algab Jumala rahvast ja seda kirjeldatakse Tn 7:9–27; Mt 22:1–14 ning Ilm 14:7. Kohtu otstarbeks on näidata, et Jumalal on õigus oma rahvale andeks anda. Seal avatakse Jumala rahva elu aruanded universumile vaatamiseks. Jumal näitab, mis toimus usklike südames ja kuidas nad toetusid Jeesusele kui oma Päästjale ning võtsid Tema Vaimu oma ellu vastu.

Sellest kohtumõistmisest rääkides kirjutas Ellen G. White: „Inimene ei suuda nendele süüdistustele ise vastata. Ta seisab Jumala ees oma patuplekilises rüüs ja tunnistab oma süüd. Kuid meie Eestkostja Jeesus esitab kõikide nende eest mõjuvõimsa palve, kes patukahetsuses ja usus on usaldanud oma hinge Temale. Ta kostab nende kaasuses ja võidab nende süüdistaja Kolgata võimsate väidetega. Tema täiuslik kuuletumine Jumala seadusele, ristisurmani välja, on andnud Talle kogu väe taevas ja maa peal ning Ta taotleb oma Isalt halastust ja lepitust süüdlasele inimesele... Kuid samas kui peame mõistma oma patust seisu, tuleb meil toetuda Kristusele kui oma õigusele, pühitsusele ja lunastusele. Me ei suuda vastata Saatana poolt meie vastu tõstetud süüdistustele. Ainult Kristus saab mõjuvõimsalt meie eest paluda. Tema suudab süüdistaja vaikima panna väidetega, millel pole midagi tegemist meie teenetega, küll aga Tema teenetega.“ – „Tunnistused kogudusele“, 5. kd, lk 471, 472.

Miks tähendab rist ja Jeesuse teenistus meie heaks tõsiasja, et võime vaadata julgusega, kuid alandlikult ja kahetsevas meelsuses, kohtupäeva poole?

Toetav mõte: Loe Ellen G. White'i Raamatust „Ajastute igatsus“ peatükke „Kolgata“, lk 741–757 ja „See on lõpetatud!“, lk 758–764.

Professor Jiiri Moskala on selgitanud Kristuse taastuleku eelse kohtu olemust. Jumal „ei tegele minu pattude vaateaknale välja panemisega. Vastupidi, Ta osutab esiteks oma hämmastavale ümbermuutvale armule ning näitab minu elu ustava Tunnistajana kogu universumi ees minu suhtumist Jumalasse, mu sisimaid ajendeid, mu mõtlemist, mu tegevust, mu elu suunda ja suundumust. Ta näitab seda kõike. Jeesus möönab, et ma tegin palju vigu ja astusin üle Tema pühast seadusest, kuid kahetsesin pattu, palusin andeks ja Tema arm muutis mind. Ta teatab: „Minu verest piisab patuse Moskala jaoks, tema elu suund on olnud minu poole, tema suhtumine minusse ja kaasinimestesse on soe ja omakasupüüdmatu, ta väärib usaldust, ta on minu hea ja ustav sulane.“ – „Towards a Biblical Theology of God's Judgment: A Celebration of the Cross in Seven Phases of Divine Universal Judgment“, „Journal of the Adventist Theological Society“ 15 (kevad 2004): lk 155.

„Lunastatute ja langematute olevuste jaoks tähendab Kristuse rist uurimis-sügavuste ja laulude peateemat. Igaviku käigus saab üha selgemaks tõdemus, et Jeesuse näost särav au on ennastohverdava armastuse au. Kolgatalt lähtuvas valguses nähakse üha enam seda, et ennastohverdava armastuse seadus on elu seadus maal ja taevas; et armastus, mis „ei otsi omakasu“, on pärit Jumala südamest; ning et meie alandlikus ja teenimisvalmis Päästjas ilmneb Tema iseloom, kes elab valguses, millele ükski inimene ei või läheneda.“ – Ellen G. White, „Ajastute igatsus“, lk 19, 20.

Arutelüküsimused:

1. Inimolevustel on ikka olnud kalduvus tuua Jumalale mitmesuguseid ohvreid justkui andestuse või pääste vahetusrahaks. Mõni ohverdab Jumalale kangelaslikke patukahetsustegusid (pikki rännakuid jne), teised ohverdavad eluaegse teenimistöö või ennastpiitsutavaid tegusid jne. Mida öelda selliste ohvrite kohta Jeesuse ohvri ja Pühakirja tõendite valgel, et rist on lõpetanud kõik ohvrid (Tn 9:27; Hb 10:18)?

2. Samas, milline osa on ohvril uskliku elus? Mida pidas Jeesus silmas, kui Ta ütles, et meil tuleb võtta oma rist ja järgneda Talle (Mt 16:24), või mida mõtles apostel Paulus, kui ta ütles, et peaksime ohverdama oma ihu „Jumalale elavaks, pühaks ja meelepäraseks ohvriks“ (Rm 12:1)? Kuidas on omavahel seotud Jeesuse (Mt 16:24) ja Pauluse (Rm 12:1) juhised ning Hb 13:15, 16?

Evangeeliumi kutse

Loo on kirja pannud Andrew McChesney.

Laoses elav talupoeg Khamla, oma pere leivateenija, jäi haigeks. Tema jalad muutusid liikumisvõimetuks. Kolm kuud oli ta aheldatud üksnes oma maja külge.

Kuna Khamlal (tegu on varjunimega) polnud raha, et arsti juurde minna, kasutas ta igasuguseid ravimtaimi ja otsis abi traditsioonilistelt ravitsejatelt, kaasa arvatud oma küla šamaanilt ehk vaimuarstilt. Miski ei aidanud.

Lõpuks rääkis keegi tema ahastust nähes talle ühest seitsmenda päeva adventistide pastorist, kes oli mobiiltelefoni teel aidanud paljusid inimesi. Mees helistas pastor Sadua Leele (pildil) ja palus abi.

Tegemist polnud lihtsa telefonikõnega. Telefonikõned olid luksus, sest minuti hinnaks oli 700 Laose kiipi (8 USA senti). Tol ajal oli kolmandiku sealse elanikkonna päevarahaks vähem kui 1,25 USA dollarit ja ligi kahe kolmandiku päevarahaks oli vähem kui 2 dollarit. Haige mees palus pastor Sadual ta terveks teha.

„Mina olen tühine inimene,“ vastas pastor. „Mina ei saa sind terveks teha. Aga minu Jumal, kelle nimeks on Jeesus, saab su tervendada siis, kui Ta seda tahab. Kõik, mida meil teha tuleb, on paluda Teda.“

Khamla andis nõusoleku palvetada ning pastor palvetas temaga telefoni teel.

Järgmisel päeval helistas pastor mehele, et pakkuda talle võimalust taas palvetada. Khamla oli väga erutatud. „Ma saan kõndida!“ hüüatas ta.

Kuigi mehe jalad olid nõrgad, suutis ta esimest korda kolme kuu jooksul käia. Ta oli juba läinud õue, et talutööd teha.

„Sinu Jumal on väga võimas,“ ütles ta. „Kuidas saan teenida sinu Jumalat, kelle nimi on Jeesus?“

Pastor rääkis talle, et Jeesust saab teenida ja peab teenima kogu aeg, ning lisas, et Jeesus on eraldanud jumalateenimiseks ühe kindla päeva, seitsmenda päeva hingamispäeva. Khamla oli nõus hingamispäeval mitte töötama, et teenida Jeesust. Nähes, et kirik asub ta kodust kaugel, palus ta, et pastor aitaks tal hingamispäeviti Jeesust teenida. See tähendas, et ta pidi pastorile helistama igal hingamispäeval, kuid tal ei olnud selleks raha. Khamla arutles nii: kui Jeesus sai tagasi anda tervise, siis saab Ta varustada ka telefonikõnede jaoks vajamineva rahaga.

Täname sind hingamispäevakooli misjoniannetuste eest, mis aitavad viia evangeeliumi inimesteni Laoses ning Aasia lõunaosa ja Vaikse ookeani divisjoni muudes riikides, kuhu läheb selle veerandaasta kolmeteistkümnenda hingamispäeva annetus.

See misjonilugu illustreerib Seitsmenda Päeva Adventistide koguduse strateegilist plaani „Mina lähen“ eesmärgi nr 2: „Tõhustada ja mitmekesistada adventismijonit ... inimeste hulgas, kelleni evangeelium pole jõudnud või on jõudnud vähesel määral, ning samuti mittekristlike religioonide keskel.“ Rohkem saad teada aadressilt IWILGo2020.org.

Jeesus avab tee vahevaiba taha

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Hb 9:24; 2Ms 19:3, 4, Hb 12:18–21; 3Ms 16:1, 2; Hb 10:19–22; Kl 3:1.

Juhtsalm: „Kristus ei läinud ju kätega tehtud kõige pühamasse paika kui tõelise paiga eelkujusse, vaid taevasse enesesse, esindama meid nüüd Jumala palge ees“ (Hb 9:24).

Kui jüngrid tulid pärast Jeesuse taevasse minekut Õlimäelt tagasi, täitis neid õnn ja võidurõõm. Nende Õpetaja ja Sõber oli tõusnud maailma valitsejaks ning Ta oli kutsunud neid tulema Jumala ette Tema nimel täielikus usalduses, et Jumal on nende palvete suhtes soodsalt meelestatud (Jh 14:13, 14). Kuigi jüngrid olid ikka maailmas ja neid ründasid kurjuse jõud, oli nende lootus kindel. Nad teadsid, et Jeesus oli läinud taevasse neile aset valmistama (Jh 14:1–3). Nad teadsid, et Jeesus oli nende pääste Ülemjuht ning et Ta oli oma vere kaudu avanud tee taevasele kodumaale.

Kirjas heebrealastele on Jeesuse taevasse minek olulist tähelepanu pälvinud usutõde. See tähistab Jeesuse valitsemise algust ja ülempreestriteenistuse algust, mida Ta teeb meie heaks. Lõpuks, kõige tähtsam – Jeesuse taevasse minek tähistab uue lepingu pidulikku sõlmimist, mille kaudu saame usus julgelt Jumala ette minna. Meil on nüüd eesõigus tulla Jeesuse ja Tema õiguse teenete kaudu usalduslikult Jumala juurde.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 5. märtsiks.

Loe Hb 9:24. Mis oli selle piiblisalmi põhjal Jeesuse taevasse minemise eesmärk?

Jumal andis Iisraelile juhised, et nende meessugu läheks igal aastal kolm korda koos ohvrianniga Jeruusalemma „Issanda Jumala palge ette“. Määratud kordadeks olid paasapüha (hapnemata leibade püha), nädalatepüha (nelipüha) ja lehtmajadepüha (2Ms 23:14–17; 5Ms 16:16). Paasapühaga tähistati Iisraeli vabastamist Egiptusest. Nelipühaga tähistati odralõikust ning Uue Testamendi ajaks oli hakatud seda seostama seaduse andmisega Siinailt. Lehtmajadepühaga tähistati Jumala hoolekannet Iisraeli eest kõrberännakul. Uue Testamendi järgi oli kõigil Vana Testamendi pühadel ka prohvetlik tähendus.

Hb 9:24 kirjeldab Jeesuse minemist taevasse Isa ette. Ta jõudis taevasesse pühamusse, „tõelisse paika“ selleks, et „ilmuda“ Jumala ette parema ohvriga (Hb 9:23, 24) – omaenese verrega.

Jeesus viis hämmastava täpsusega ellu palveteekonna-pühade prohvetliku tähenduse. Ta suri paasapühade ettevalmistuspäeval üheksandal tunnil, paasatalle ohverdamise hetkel (Jh 19:14; Mt 27:45–50). Jeesus äratati surnuist kolmandal päeval ning Ta läks taevasse, et saada kinnitus oma ohvri vastuvõtmisele (Jh 20:17; 1Kr 15:20); just siis kõigutas preester küpsenud odrast kogutud uudseviljavihku (3Ms 23:10–12). Seejärel, nelikümmend päeva hiljem, nelipühapäeval, läks Ta taevasse, et istuda Jumala paremale kaele ja avada pidulikult uus leping (Ap 1. ja 2. ptk).

Muistse Iisraeli palverännaku otstarve oli „tulla ja näha Jumala palet“ (Ps 42:2). See tähendas Jumala poolehoidu kogemist (Ps 17:15). Sarnaselt tähendab kirjas heebrealastele esinev väljend „näha Jumala palet“ Jumalalt abi küsimist (2Aja 7:14; Ps 27:8; Ps 105:4). Kirjas heebrealastele on sellel Jeesuse taevasse mineku tähendus. Jeesus läks taevasse Jumala juurde täiusliku ohvriga. Lisaks läks Ta taevasse Jumala juurde meie eeljooksjana (Hb 6:19, 20). Tema muutis tõelisuseks usklikele antud töötuse, kes rändavad „kodumaad otsides“, „paremat kodumaad“ ja ootavad „linna, mille meister ja ehitaja on Jumal“ (Hb 11:10, 13–16).

Veel kord, miks peaks see, mida Kristus tegi ristil ja mida Ta teeb nüüd taevas, andma meile päästekindluse?

Loe Hb 12:18–21. Milline oli Iisraeli kogemus Siinai mäe juures?

Kui Jumal kutsus Iisraeli Egiptusest, oli Tal kavas luua nendega isiklik, väga lähedane suhe. Ta ütles: „Te olete näinud, mida ma olen teinud egiptlastele, kuidas ma teid olen kandnud kotka tiibadel ja kuidas ma teid olen toonud enese juurde“ (2Ms 19:3, 4).

Niisiis andis Jumal Moosese kaudu vajalikud juhised, et valmistada rahvast ette Temaga kohtumiseks. Esmalt tuli inimestel pühenduda (2Ms 19:10–15). Need, kes liginenuks mäejalamile ette valmistumata, oleksid surnud. Ja siis, kui inimesed olid end kaks päeva ette valmistanud, juhendas Jumal kolmandal päeval rahvast, et „kui pikalt sarve puhutakse“, „võivad nad tõusta ja minna mäele“ (2Ms 19:13, ESV). Jumal tahtis, et nemadki kogeksid seda, mida kogesid Mooses ja rahva juhid, kui nood tõusid märke ja „võisid Jumalat vaadata ja süüa ja juua“ Tema kohalolus (2Ms 24:9–11). Inimesed tunnistasid hiljem, kuidas nad olid näinud Jumala auhiilgust ning kuidas oli võimalik, et Jumal „räägib inimesega, aga too jääb elama“ (5Ms 5:24). Kuid siis, kui õige hetk tuli, jäi usust puudu. Mooses selgitas aastaid hiljem: „Te kartsite tuld ega läinud üles mäele“ (5Ms 5:5). Inimesed palusid hoopis, et Mooses oleks vahetalitaja (5Ms 5:26–27, võrdle 2Ms 20:18–21).

Jumal tahtis oma pühaduse ilmutamisega Siinai mäel õpetada rahvast Teda „kartma“ ehk Tema suhtes aupaklik olema. „Issanda kartus“ juhib elu, tarkuse ja au juurde (5Ms 4:10; võrdle Ps 111:10; Õp 1:7; Õp 9:10; Õp 10:27) – ning õpetab ühtlasi, et Jumal on halastaja ja armuline (2Ms 34:4–8). Niisiis tahtis Jumal küll, et Iisrael tuleks Tema juurde, kuid rahvas hakkas kartma ja palus, et Mooses oleks nende vahetalitaja. Kirjas heebrealastele tuuakse pärast Siinai sündmusi välja just Moosese meeldetuletus rahvale, et neil jäi usust puudu ja nad taganesid kuldvasikat kummardama ning nende patu pärast oli Moosesel hirm Jumalaga kohtuda (5Ms 9:19). Jumal ei kavandanud rahva reaktsiooni; see oli nende usupuuduse tagajärg.

Miks ei peaks me Jeesuses kartma püha Jumala ligi tulla? Samas, millised tingimused meile Jumala juurde tulekuks esitatakse?

Eesriietel ehk vahevaipadel on kahekordne ülesanne. Sõnaga, mida kiri heebrealastele kasutab eesriide kohta (katepetasma), võib viidata eesõue sissepääsu katteriidele (2Ms 38:18), pühamu välimise sissepääsu ees olevale katteriidele (2Ms 36:37) või sisemisele eesriidele, mis eraldas püha paika kõige pühmast paigast (2Ms 26:31–35). Need kolm eesriiet olid ühtaegu sissepääsuks ja piiriks, millest edasi võis minna ainult osa inimesi.

Loe 3Ms 16:1, 2 ja 3Ms 10:1–3. Milline hoiatus neis salmides on?

Eesriie kaitses preestreid, kui nad teenisid püha Jumala ees. Pärast pattu kuldvasikaga ütles Jumal Moosesele, et Ta ei tule nende seltsis töötatud maale, et neid mitte hävitada, sest nad olid „kangekaelne rahvas“ (2Ms 33:3). Seepärast paigutas Mooses kogudusetelgi teisale ja püstitas selle laagripaigast kaugemale (2Ms 33:7). Pärast Mooses eestpalvet nõustus Jumal küll rahva keskel kaasa minema (2Ms 33:12–20), kuid Ta pani paika mitu reeglit inimeste kaitsmiseks, kui Ta nende keskel elas.

Näiteks jäi Iisrael laagrisse määratud korra kohaselt, nii et laagripaiga keskele tekkis püha ala, kuhu püstitati kogudusetelk. Lisaks sellele paiknesid leviitide telgid eelkõige kogudusetelgi ümber, selleks et kaitsta pühamut ja selle esemeid võraste inimeste ligitungimise eest (4Ms 1:51, 4Ms 3:10). Nemad olid omamoodi eesriideks, inimestest eesriideks, mis kaitses Iisraeli rahvast: „Aga leviidid löögu leer üles ümber tunnistuselamu, et Iisraeli laste kogudust ei tabaks viha; ja leviidid toimetagu, mida tunnistuselamus on vaja toimetada“ (4Ms 1:53).

Jeesus on meie preestrina samuti meie eesriie. Tema lihassetuleku abil püstitas Jumal oma telgi meie keskele ja lasi meil vaadelda Tema kirkust (Jh 1:14–18). Tema võimaldas pühal Jumalal elada oma ebatäiusliku rahva keskel.

Mõtle, milline tähendus oli tõsiasjal, et Looja-Jumal, kes tegi universumi, elas oma rahva keskel, kes oli tol ajal põgenema pääsenud orjarahvas. Mida saame siit õppida sellest, kui lähedane saab Jumal meile olla?

Loe Hb 10:19–22. Milline üleskutse esitatakse meile neis piiblisalmides?

Kiri heebrealastele väidab, et Jeesus on sisenenud taevasesse pühamusse ja kutsub meid Temale järgnema. See mõte on kooskõlas varem esitatud arusaamaga, et Jeesus on usklike „ülemjuht“ ja eeljooksja (Hb 2:10; Hb 6:19, 20; Hb 12:2). „Uus ja elav tee“ on uus leping, mille Jeesus oma ohvri ja taevasse minekuga pidulikult avas. Väljend „uue ja elava“ vastandub vana lepingu kui „vananeva ja raugastuva“ (Hb 8:13) kirjeldusele. Uus leping võimaldab patud andeks saada ja on pannud seaduse meie südamesse ning teeb meile seeläbi võimalikuks astuda julgusega Jumala ette – üksnes selle tõttu, mida Jeesus on kõiki lepingulisi kohustusi täites meie heaks teinud, mitte selle tõttu, mida meie või keegi teine on teinud.

Kiri heebrealastele märkis, et vana lepingu piduliku avamisega käis kaasa ka pühamu ja preestrite pühitsemise alustamine (Hb 9:18–21; võrdle 2Ms 40. ptk; 3Ms 8. ja 9. ptk). Selle lepingu otstarve oli luua väga lähedane suhe Jumala ja Tema rahva vahel (2Ms 19:4–6). Kui Iisrael selle suhte omaks võttis, käskis Jumal kohe ehitada pühamu, et Ta saaks elada nende keskel. Pühamu pidulik avamine ning Jumala kohalolu oma rahva keskel oli hetk, mil Jumala ja Iisraeli vahel sõlmitud leping toimima hakkas.

Sama kehtib uue lepingu kohta. Uus leping avab pidulikult Jeesuse preestriteenistuse meie heaks (Hb 5:1–10; Hb 7:1–8:13).

Jeesuse minek tagasi Jumala juurde on avanud Jumala rahvale uue ajajärgu. Sakarja raamatu 3. peatükk märgib, et Saatan süüdistas Jumala ees Jumala rahvast, kelle esindajaks oli ülempreester Joosua. See süüdistaja on sama isik, kes seadis kahtluse alla Iobi ustavaks jäämise Jumalale (Ii 1. ja 2. ptk). Jeesuse ohvriga on Saatan aga taevast välja aetud (Ilm 12:7–12, võrdle Jh 12:31; Jh 16:11). Nüüd teeb Jeesus meie eest vahendustööd ning nõuab enda ohvri ja ustavuse tõttu meile päästet!

Millise süüdistuse saab Saatan Jumalale sinu kohta esitada, kui tal seda teha lubatakse? Kuna ta on valetaja, siis kuivõrd palju võib ta sinu süüdimõistmist taotledes veel valetada? Mis on su ainus lootus?

Loe Hb 12:22–24. Mis mõttes oleme jõudnud taevasesse Jeruusalemma Jumala juurde?

Väidetakse, et usklikud „on tulnud“ usu kaudu Siioni mäe juurde, taevase Jeruusalema juurde. Selles mõttes vaatab nende kogemus tulevikku. Niisiis kuulub taevane Jeruusalemm „loodetava tõelisuse“ ja „nähtamatute asjade tõenduse“ valdkonda, mis on meie jaoks usu kaudu siiski kindel (Hb 11:1).

Kuigi eelnev on tõsi, on kogu antud kirjakoha tähendus laiem. Oleme ühtlasi tulnud Siioni mäe juurde, otse Jumala juurde meie esindaja Jeesuse kaudu (Ef 2:5, 6; Kl 3:1). Jeesuse taevasse minek ei ole mitte usu küsimus, vaid tõsiasi. Jeesuse taevasse mineku ajalooline mõõde annab veenva jõu kirjas heebrealastele esitatud manitsusele hoida vankumatult kinni oma tunnistusest (Hb 4:14; Hb 10:23). Paulus ütleb: „Et meil nüüd on suur ülempreester..., kes on läbinud taevad... lähenegem siis... julgusega“ (Hb 4:14, 16, ESV).

Järelikult oleme juba oma esindaja kaudu kohal ja toimimegi vastavalt. Tema kaudu oleme „maitsnud taevast andi ja... kogenud Jumala head sõna ja tulevase ajastu vägesid“ (Hb 6:4, 5). Jeesuse taevasse minemise ja taevases pühamus teenimise tõelisus on „meile nagu hinge ankur, kindel ja kinnitatud“ (Hb 6:19), tagatis, et töotustel on sisu ja need väärivad usaldamist (Hb 7:22). Meie jaoks on usul ajalooline ankur.

Vähe sellest, et Jumala eesmärk täitub Jeesuses, täitub see ka meis. Meile on öeldud, et Jeesuse taevasse minekuga tõdenes see, mida kujutasid kaks iga-aastast palverännakut lisraelis, paasapüha ja nelipüha.

Heebrealastele saadetud kirja ja Ilmutusraamatu põhjal on veel täitumas lehtmajadepüha. Tähistame seda koos Jeesusega, kui jõuame „linna, mille meister ja ehitaja on Jumal“, taevasele kodumaale (Hb 11:10, 13–16). Me ei hakka ehitama lehtmaju, kuid Jumala lehtmaja ehk telk tuleb taevast alla ning me elame koos Temaga igavesti (Ilm 7:15–17; Ilm 21:1–4; Ilm 22:1–5; 4Ms 6:24–26).

Kuidas õpid muutma igavese elu töotust enda jaoks reaalseks praegu, maailmas, mis on pilgeni täis valu ja kannatust? Mida vastad neile, kes ütlevad, et see on puhas fantaasia, mis aitab sul siinses elus end paremini tunda?

Toetav mõte: „Kristuse taevaminek oli signaaliks Tema järelkäijale töötatud õnnistuse saamiseks. Nad pidid ootama seda enne oma töö juurde asumist. Kui Kristus sisenes taevastesse õuedesse, tõsteti Ta keset juubeldavaid ingleid troonile. Niipea, kui see tseremoonia oli lõpule viidud, langes Püha Vaim rikkalike voogudena jüngritele ning Kristus sai tõepoolest austatud – sellesama auga, mis Tal oli olnud Isaga igavesest ajast peale. Püha Vaimu väljavalamine nelipühil oli taeva märguanne, et Lunastaja kroonimine uude ametisse oli lõpule viidud. Vastavalt oma töotusele oli Ta saatnud taevast Püha Vaimu oma järelkäijatele märgiks, et Ta oli Preestri ja Kuningana vastu võtnud kogu meelevalla taevas ja maa peal ning oli nüüd võitnud Valitsejaks oma rahva üle...

Nad võisid kõnelda Jeesuse nimest kindlusega. Kas Ta ei olnud siis nende Sõber ja Vanem Vend? Toodud lähedasse ühendusse Kristusega, nad otsekuistisid Temaga taevastes paikades. Kui tuliselt väljendasid nad oma seisukohti Temast tunnistades!“ – Ellen G. White, „Apostlite teod“, lk 38, 46.

Arutelüküsimused:

1. Laulja ütles: „Mu hing januneb Jumala järele, elava Jumala järele; millal ma tulen ja näen Jumala palet?“ (Ps 42:3). Kuidas saaks meilgi olla selline janu Jumala läheduse järele? Kui me ei tunne praegu rõõmu Jumala lähedusest, kui teenime Teda ja tuleme usus Tema ette, siis kuidas teeme seda tulevikus? Mis paneb meid Jumala juures rõõmustama?
2. Ühes raamatus, mis pilkab usku, tegi keegi roboti, kes väidetavalt uskus meie eest. Tegemist oli küll paroodiaga, aga kuidas saame hoiduda toimimast nii, nagu Iisrael kõrbes, ehk nõudmast vahendajat enda ja Jumala vahele? Kaldume lubama teistel inimestel uurida enda eest Piiblit ja leida Piiblist tõe pärle. Mõni inimene võib tunda kiusatust mõelda, et kaasinimeste palved tema eest on Jumala silmis kaalukamad kui tema enda omad. Miks tuleb sellist vaimulikku lõksu vältida? Miks saame Jeesuse kaudu minna ise Jumala juurde, vajamata selleks kedagi teist?
3. Kiri heebrealastele räägib päästekindlusest. Miks tuleb siiski olla ettevaatlik, et me ei arvaks ekslikult, nagu oleks kindlus tagatud?

Jumal on parim tunnistaja

Loo on kirja pannud Anna Likholet.

Igatsesin 18aastasena rääkida Jeesusest kaasinimestele. Aga ma kartsin.

„Ma kardan,“ palvetasin tihtilugu. „Ma ei tea, kuidas Sinust rääkida.“

Siis sain teada, et mulle oli vaja teha operatsioon, ja mind võeti Tuula haiglasse; see linn asub umbes kahe ja poole tunni tee kaugusel Venemaa pealinnast Moskvast. Kui mina saabusin, oli palatis täidetud kuuest voodikohast kolm. Teised naispatsiendid lugesid või vaatasid telekat. Minu operatsioon määrati järgmisele päevale.

„Mida peaksin tegema?“ mõtlesin ma. „Mida enne operatsiooni tehakse?“

Avasin oma Piibli.

Minu kõrval olev naine kõnetas mind kohe.

„Kas sa oled kristlane?“ küsis ta.

„Jah,“ vastasin ma.

„Millises kirikus sa käid?“ uuris tema.

Ma ei tahtnud, et seitsmenda päeva adventiste pilgataks. Paljud venelased kuulavad teise uskkonda ja peavad adventiste sektiliikmeteks.

„Olen protestant,“ ütlesin.

Naine ei rahuldunud sellega. „Millisesse protestantlikku kirikusse sa kuulud?“

Mida öelda? „Olen seitsmenda päeva adventist,“ vastasin mina.

Naise nägu valgustas lai naeratus.

„Ohoo, seitsmenda päeva adventist!“ hüüatas ta. „Ma tunnen adventiste! Nad on väga head inimesed!“

Naine rääkis innukalt kirikust, selle tegevusest ja Zaokski Adventülikoolist, mis asub Tuula külje all. Teised kaks patsienti kuulasid vaikides. Nad ei olnud adventkogudusest kunagi kuulnud.

„Adventistid on head kristlased!“ ütles naine. „Mu isa tunneb mõnd toredat adventisti.“

Ajal, mil ta rääkis, astus palatisse arst. Mees üllatus naist nähes.

„Mida te siin teete?“ küsis ta.

„Mida te silmas peate?“ uuris naine omakorda.

„Ma andsin korralduse teid eile välja kirjutada,“ selgitas mees. „Te võiksite juba kodus olla.“

Naise abikaasa tuli talle 30 minuti pärast järele.

Tema tühja voodit vaadates mõistsin, et Jumal oli vastanud mu palvetele ootamatul moel. Jumal ise oli endast mu haiglapalatis teada andnud. Mina polnud midagi teinud. Jumal oli teinud kõik. Selle tulemusena teadsid teised patsiendid, et ma olin adventist ning et adventistid armastavad Jeesust kõigest südamest.

Enne haiglas olemist käisin ma kirikus ja uskusin Jeesusesse. Kuid kristlaseks olemine on midagi rohkemat. Kristlane olla tähendab ka kaasinimestele Jeesusest rääkida. Kui sul on igatsus Temast rääkida, siis Ta korraldab seda. Ta teeb sinu heaks kõike.

See misjonilugu illustreerib Seitsmenda Päeva Adventistide koguduse strateegilise plaani „Mina lähen“ eesmärgi nr 1: „Vaadata üle üleilmse misjonitöö kontseptsioon ning pühenduda misjonile kui eluviisile, millesse pole kaasatud mitte üksnes pastorid, vaid iga koguduseliige, noor ja vana, et rõõmuga tunnistada Kristusest ja teha inimesi jüngeriks.“ Rohkem saad teada aadressilt IWillGo2020.org.

Jeesus, meie usu alustaja ja täidesaatja

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: *Hb 10:35–39; Rm 1:17; Hb 11. ptk; Jos 2:9–11; Hb 12:1–3.*

Juhtsalm: „*Vaadakem üles Jeesusele, usu alustajale ja täidesaatjale, kes häbist hoolimata kannatas risti temale seatud rõõmu asemel ja on nüüd istunud Jumala trooni paremale kaele*“ (Hb 12:2).

Hb 11. ja 12. peatükk on tõenäoliselt selle raamatu armastatuimad peatükid. Need kujutavad kristlase elu võidujooksuna, milles me kõik osaleme ja mille eest saavad autasu kõik, kes jäävad ustavaks. Samuti kujutavad need lunastuslugu võidujooksuna, mida möödunud aegade usuinimesed kannatustest hoolimata visalt jätkasid, kuid mille eest ei ole nad veel autasu kätte saanud.

Autasu on kätte saamata seetõttu, et lugu lõpeb ka meiega, mitte ainult nendega. Meie oleme viimane vaatus. Lugu jõuab haripunkti meiega võidujooksu viimast etappi jooksmas ning Jeesusega, kes istub väravajoonel Jumala paremal käel. Ta ühtaegu innustab ja pakub ülimalt eeskujut, kuidas seda jooksu joosta. Tema öelda on viimane sõna, et tasu on õiglane ja et Tema kui eeljooksja on avanud meie jaoks tee (Hb 6:19, 20; Hb 10:19–23).

Hb 11. ptk selgitab, et usk on Jumala töotuste usaldamine isegi siis, kui me neid veel ei näe. Siinne õppetund uurib mineviku eeskujude ning eelkõige ja peamiselt Jeesuse, „meie usu alustaja ja täidesaatja“ (Hb 12:2, ESV) abil, mis on usk ja kuidas seda saada.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 12. märtsiks.

Loe Hb 10:35–39. Mida Jumal meile nendes salmides ütleb?

Vankumatus on lõpuaja Jumala rahvast iseloomustav joon; ilma selleta ei suuda nad töotusi kätte saada (Ilm 13:10; Ilm 14:12). Selleks, et vankumatu olla, on usklikel vaja oma usust „kinni hoida“ (Hb 10:23; Hb 4:14). Paulus on näidanud, et kõrberännaku põlvkond ei saanud töotusi kätte usupuuduse pärast (Hb 3:19). Kiri heebrealastele kujutab usklikke, kes seisavad töotuste saamise lävepakul (Hb 9:28; Hb 10:25, 36–38) ja kellel on vaja harjutada usku, kui nad tahavad töotusi kätte saada (Hb 10:39).

Paulus juhatab oma usukirjelduse sisse tsitaadiga Habakuki raamatust; Ha 2:2–4. Habakuk oli Jumalalt küsinud, miks sallis Jumal reeturlikke inimesi, kes rõhusid õiget (Ha 1:12–17). Prohvet ja ta rahvas kannatas; niisiis tahtsid nad, et Jumal tegutseks. Kuid Jumal vastas, et Tema töotuste täitumiseks oli määratud aeg ja neil oli vaja oodata (Ha 2:2–4). Habakuk ja tema rahvas elas, nagu meegi, töotuse andmise ja selle täitumise vahepeal. Jumala sõnum kirjas heebrealastele jätkub sõnadega: „Tema, kes on tulemas, tuleb ega viivita“ (Hb 10:37; NIV; vaata ka Ha 2:3).

See sõnum osutab Jeesusele. Tema on õige usu kehastus, kes on Jumalale meelepärane ja pakub elu (Hb 10:5–10).

Miks Ta peaks siis viivitama? Ta ei viivita. Ta on juba tulnud ja meie eest surnud (Hb 9:15–26) ja kindlasti tuleb Ta taas õigel ajal (Hb 9:27, 28; Hb 10:25).

Jumala sõnum jätkub: „Aga minu õige jääb usust elama“ (Hb 10:38). Paulus märgib sedasama Rm 1:17 ja Gl 3:11. Rm 1:16 ja 17 on eriti silmiavav, sest see selgitab, et Jumala õigus „on ilmunud... usust usku“. Paulus mõtleb siin, et kõigepealt tuleb Jumala ustavus oma töotustele, mille tulemus on seejärel meie usk ehk ustavus.

Järelikult, kuna Jumal jääb ustavaks oma töotustele (2Tm 2:13), jäävad ka õiged Tema ustavuse tõttu ustavaks.

Miks on oluline mõista, et meie usk on Jumala ustavuse tagajärg ja tohtub sellest? Kuidas õpime rohkem usaldama nende töotuste usaldusväärsust, mida Ta on meile andnud?

Kiri heebrealastele nimetab usku „loodetava tõelisuseks, nähtamatute asjade tõenduseks“ (Hb 11:1). Siis loetletakse siin usu näidistena Iisraeli ajaloo tuntud usklikke inimesi ning kirjeldatakse, kuidas usk nende tegudes avaldus.

Loe Hb 11:1–19. Mis teeb selliste „usukangelaste“ usu eeskujulikuks? Kuidas on nende teod seotud nähtamatute asjade ootamisega?

Tõenäoliselt on Aabraham selle peatüki tähtsaim tegelane. Aabrahami viimane usutegu on eriti õpetlik usu tõelise olemuse mõistmiseks.

Kiri heebrealastele märgib, et Jumala juhtnõör Aabrahamile minna ja lisak ohverdada näis Jumala olemusele vastu rääkivat (Hb 11:17, 18). Lisak ei olnud Aabrahami ainus poeg. Aabrahami esmasündinu oli Ismael, kuid Jumal oli Aabrahamile öelnud, et Tema silmis oli õige Saara palvet kuulda võtta ning Ismael ja ta ema ära saata, sest Jumal lubas nende eest hoolt kanda, aga Aabrahami sugu pidi loetama lisaki järgi (1Ms 21:12, 13). Ent järgmises peatükis palub Jumal Aabrahamil tuua lisak põletusohvriks. Jumala juhtnõör 1Ms 22. peatükis näib täielikult vastanduvat 1Ms 12.–21. peatükis antud Jumala töotustele.

Kiri heebrealastele nendib, et Aabraham lahendas keerdküsimuse, jõudes üllatava järelduseni, et Jumal äratas lisaki pärast ohverdamist ellu. See on üllatav seetõttu, et mitte kedagi ei olnud veel surnuist üles äratatud. Näib aga, et Aabrahami eelnev kogemus Jumalaga viis ta sellise järelduseni. Hb 11:12 märgib, et lisak eostas Jumala jõul „elatanud ihust“. Paulus teatab sedagi, et olemata Aabrahami „elatanud ihust“ ja Saara viljatusest uskus Aabraham, „kui lootus näis lootusetu, et ta saab paljude rahvaste isaks“, sest ta uskus, et Jumal „teeb elavaks surnud ja kutsub olema olematud“ (Rm 4:17–20, ESV). Järelikult pidas Aabraham tõenäoliseks, et kui Jumal oli juba teatavas mõttes „surevast ihust“ andnud lisakile elu, pidi Ta saama seda veel kord teha. Minevikus toimunud Jumala juhtimises nägi Aabraham seda, mida Jumal saab tulevikus teha.

Miks on sellele mõtlemine, kuidas Jumal on meie elu minevikus juhtinud, väga oluline viis, kuidas säilitada praegu meie usku ja usaldust Temasse?

Loe Hb 11:20–28. Mida need usumehed tegid? Kuidas on nende teod seotud nähtamatute asjade ootamisega?

Selle usupeatüki teine põhinäide on Mooses. Moosese elust rääkivat osa raamistavad kaks tegu, mis trotsivad kuninga korraldust. Moosese vanemad varjasid poissi pärast tema sündimist, sest nad ei „kartnud kuninga korraldust“ (Hb 11:23), ning Mooses lahkus Egiptusest, „kartmata kuninga raevu“ (Hb 11:27). Moosese ilmekaimaks teoks oli aga keeldumine „laskmast end nimetada vaarao tütre pojaks“ (Hb 11:24). Viide Moosese kasuemale kui „vaarao tütrele“ laseb mõista, et Moosesest pidi saama järgmine vaarao. Mooses oli aga valmis loobuma väljavaatest saada tollase võimsaima riigi valitsejaks; temast sai hoopis vastvabastatud orjade – tegelikult põgenike – juht.

Võrdle Hb 11:24–27 ja Hb 10:32–35. Mille poolest sarnanesid heebrealastele saadetud kirja algsete lugejate kogemus ja Moosese kogemus?

Moosese suurus seisnes selles, et ta nägi kaugemale Egiptuse kuninga töotustest ja vaatas nähtamatu poole, Jumala töotuste poole. Kiri heebrealastele ütleb, et Moosese pilk oli pööratud „tasule“, mitte Egiptuse rikkustele. See on sama tasu, mida Hb 10:35 sõnade kohaselt on Jumal töotanud kõigile, kes Temasse usuvad.

Küllap kajasid Moosese otsuse kohta lausunud Pauluse sõnad jõuliselt vastu tema algsete lugejate südames. Nemad olid usu pärast Kristusesse talunud etteheiteid ja solvanguid. Neid oli vaevatud ja nad olid kaotanud oma varanduse (Hb 10:32–34). Osa olid vanglas (Hb 13:3). Mooseski valis ju näha koos Jumala rahvaga vaeva ning vahetas Egiptuse jõukuse solvangute kandmise vastu Kristuse pärast, sest ta uskus, et Kristuse tasu oli suurem, kui Egiptus iial pakkuda sai.

Milliste raskustega oled sa oma usu pärast silmitsi seisnud? Mida pidid usu nimel ära andma? Miks on tasu siiski kõike väärt, isegi siis, kui sa seda praegu ei näe?

Loe Hb 11:31 ja Jos 2:9–11. Miks on pühade piiblitegelaste hulka arvatud paganast lõbunaine Raahab?

Raahab on Hb 11. peatüki tegelastest tõenäoliselt kõige ootamatum. Ta on üks kahest nimeliselt mainitud naisest. Raahab on loetelus kümnes; enne teda tulevad israeli esivanemad ja usuisad ning igaüht neist peeti õigeks. Kui Raahabini jõuame, ilmneb, et tegemist on naisega, liiati pagana ja prostituudiga.

Üllatavaim on see, et Raahab on lausa peatüki temaatiline kesk- ja haripunkt. Siinse loetelu ülesehitus on tavatu. Iga järgmine sissekanne kordab sõna „usus“. Põhimuster on niisugune: „Usus tegi see ja see inimene seda või teist“ või „usus juhtus see ja see sündmus selle või tolle inimesega“. Selline korduv muster paneb lugeja ootama, et ta kuuleks haripunktis väidet: „Usus juhtis Joosua rahva töötatud maale.“

Kuid piiblitekst ei ütle nii. Joosua jäetakse hoopis mainimata ja tema koha saab lõbunaine. Pärast Raahabi nimetamist lõpeb korduv muster järsult küsimusega „Ja mida ma veel ütlen?“ (Hb 11:32). Siis loetleb Paulus rutakalt mõningad nimed ja sündmused, mida ta üksipulgi lahti ei selgita.

Raahabi usutegu oli see, et ta kuulis, uskus ja kuuletus, kuigi ei näinud. Tema ei näinud Egiptuse nuhtlusi või päästvat läbimineku Punasest merest, ei vee voolama hakkamist kaljust ega taevast langevat leiba, kuid ometi ta uskus. Ta oli hea näide nii heebrealastele saadetud kirja kuulajate jaoks, kes ei kuulnud Jeesust kõnelemas ega näinud Teda imesid tegemas, kui ka meie jaoks, kes pole samuti seda kõike näinud.

„Raahab oli hoor, kes elas Jeeriko müüri sees olevas majas. Ta varjas kahte israelist tulnud salakuulajat, kes saadeti uurima, kuidas linna kaitstakse. Kuna Raahab oli meeste vastu heatahtlik ja väljendas usku Jumalasse, lubasid salakuulajad, et Jeeriko ründamise ajal säätetakse Raahabi ja ta pereliikmete elu.“ – Sissejuhatus Raahabi peatükile raamatust „Daughters of God“, lk 35.

Siis jätkab Paulus (Hb 11:35–38) raskuste loetlemisega, millega paljud vastamisi seisid. Fraas „võtmata vastu pakutud vabadust“ (Hb 11:35) annab mõista, et inimestel oli võimalus eluraskusi vältida, kuid nad valisid teisiti, sest nende pilk oli Jumalalt saadaval tasul.

Me ei ole küll näinud kuue päevaga loomist, Egiptusest väljatulekut ega ristil rippuvat Jeesust, kuid miks on meil nii palju põhjust uskuda, et see kõik toimus?

Loe Hb 12:1–3. Mida paluvad need piiblisalmid meil teha?

Tegelikult saabub usukangelaste haripunkt Hb 12. peatükis koos Jeesusega. Paulus alustas seda osa oma kirjast Jeesusega, kes „peab tulema“ ja kes ei „viivita“ (Hb 10:37), ning ta võtab selle osa kokku Jeesusega, meie usu „täidesaatjaga“ (Hb 12:2). Jeesus on „usu autor ja täiuslikuks tegija“ (NASB). See tähendab, et Jeesus teeb usu võimalikuks ja on eeskuju, kes kehastab täiuslikult usu elu olemust. Jeesusega on usk jõudnud oma täiusliku avaldumiseni.

Jeesus on meie usu „asutaja“ (või „autor“ või „alustaja“) vähemalt kolmes mõttes.

Esiteks, Tema on ainus, kes on lõpetanud võidujooksu selle sõna ülimes mõttes. Teised, kellest sai eelnevas peatükis räägitud, ei ole siiani oma eesmärgi saavutanud (Hb 11:39, 40). Jeesus aga on sisenenud Jumala hingamisse taevas ja on istunud Isa paremale kaele. Meie ja need teised hakkame koos Jeesusega taevas valitsema (Ilm 20:4).

Teiseks, Jeesuse täiuslik elu oli päriselt see, mis tegi nende teiste jaoks võimalikuks võidujooksu jooksmise (Hb 10:5–14). Juhul, kui Jeesus ei oleks tulnud, oleks ükskõik kelle teise võidujooks asjatu.

Kolmandaks, Jeesus on põhjus, miks meil on usk. Olles üks Jumalaga, väljendas Jeesus meile selgesõnaliselt Jumala ustavust. Jumal pole loobunud oma jõupingutustest meid päästa ning üksnes seepärast jõuame lõpuks tasuni, kui me alla ei anna. Jeesus jooksis kannatlikkusega ja jäi ustavaks, isegi kui meie ei olnud ustavad (2Tm 2:13). Meie usk on üksnes vastus Tema ustavusele.

Lõppude lõpuks on Jeesus usu „täidesaatja“, sest tema on täiuslik näide sellest, kuidas usu võidujooksu joosta. Kuidas Ta jooksis? Ta pani kõrvale kõik koormava, loobudes meie pärast kõigest (Fl 2:5–8). Ta ei teinud mitte kunagi pattu. Jeesus hoidis oma pilgu kindlalt tasul, enda silme ette seatud rõõmul – näha Tema armust lunastatud inimsugu. Nii talus Ta mõistmatust ja väärkohtlemist ega põlanud häbistavat risti (Hb 12:2, 3).

Nüüd on meie kord joosta. Ehkki me ei saavuta oma jõust iial seda, mida Jeesus tegi, on meie ees Tema täiuslik eeskuju ja usu kaudu Temasse ning oma pilku Temal hoides (nagu on teinud teised enne meid) liigume usus edasi, toetudes usaldavalt Tema töotustele saada suur tasu.

Reede, 11. märts

Toetav mõte: „Usu läbi said sa Kristuse omaks ja usu läbi pead sa üles kasvama temas, andes ja vastu võttes. Sa pead andma kõik: oma südame, oma tahte, oma teenimise, et täita kõiki tema nõudeid. Ja sa pead vastu võtma kõik: Kristuse, kogu õnnistuse täiuse, et ta jääks sinu südamesse ja oleks sinu jõud, sinu õigus, sinu alaline aitaja – annaks sulle jõudu sõna kuulata.“ – Ellen G. White, „Tee Kristuse juurde“, lk 70.

„Jumal ei käsi meil kunagi uskuda, andmata küllaldaselt tõendeid, millele oma usku rajada. Tema olemasolu, tema iseloom, tema Sõna tõepärasus – kõik see on kinnitatud tunnistusega, mis apelleerib meie mõistusele; ja see tunnistus on küllaldane. Siiski, Jumal ei ole kõrvaldanud kahtlemise võimalust. Meie usk peab rajanema tõenditele, mitte tõestusele. Need, kes soovivad kahelda, leiavad selleks võimaluse, need aga, kes tõepoolest soovivad tõe teada saada, leiavad küllaldaselt tõendeid, millele oma usku rajada.

Piiratud mõistusel on võimatu täielikult haarata Jumala iseloomu või tema tööd. Isegi kõige terasemale mõistusele, ülimalt koolitatud vaimule peab püha Jumal jääma alati saladuskattega varjatuks. „Kas sa suudad leida Jumala sügavuse? Või tahad sa jõuda Kõigevägevama täiuseseni? Need on kõrgemad kui taevad – mida sina suudad teha? Sügavamad kui surmavald – mida sina sellest tead?“ (li 11:7, 8).“ – Ellen G. White, „Tee Kristuse juurde“, lk 105.

Arutelüküsimused:

1. Üks kristluse algusaegade õpetlane kirjutas kord: „Credo ut intelligam,“ mis ladina keelest tõlgituna tähendab: „Usun selleks, et võiksin mõista.“ Hb 11:3 ütleb, et „usus me mõistame“. Kuidas on omavahel seotud usk ja mõistmine? Miks saabub usk sageli enne mõistmist? Miks tuleb meil mõnikord usud edasi astuda, vähemalt alguses lõpuni aru saamata, ja pärastpoole tuleb rohkem arusaamist?
2. Kreeka sõna pistis tähendab nii „usk“ kui ka „ustavus“. Miks on mõlemad olulised elava „usu“ tähenduse mõistmiseks? Kuidas näitasid Hb 11. ptk-s loetletud inimesed oma ustavuse kaudu oma usu ehtsust? Kuidas teha sedasama?
3. Kuigi mõistame, et usk on Jumala and (Rm 12:3), siis milline on meie osa (kui üldse) selle anni saamisel ja säilitamisel?

Jeesuse kombel Jumalat teenida

Loo on kirja pannud Andrew McChesney.

Kolm aastat tagasi aitas kolmeteistkümnenda hingamispäeva annetus rajada kogukonnakeskuse Kambodžasse. Kuid see kogukonnakeskus, „linlik mõjukeskus“, puudutas esimest inimest juba enne, kui uksed avas.

Koy Sopaon kuulis, et alustati „Sisuka elu keskuse“ ehitamist ning palk oli hea, seepärast küsis ta projektijuhilt Gary Rogersilt, kas ta saaks tööd. USA misjonäril Garyl, kes töötab Adventmisjoni raames, ei olnud Kambodža suuruselt teises linnas Battambangis otsekohe kohta anda, kuid ta pani Sopaoni telefoninumbri kirja.

Sopaon saabus mõni kuu hiljem ning Gary, kes sai teada, et mees oskas keevitada ja müüri laduda, palus tal järgmisel päeval tööle asuda.

„Miks homseni oodata?“ küsis Sopaon. „Võin juba täna alustada.“

Sopaon, kes oli oma kristlikus kirikus kogudusejuhiks, üllatus, kui sai teada, et Gary alustas iga tööpäeva 30minutilise jumalateenistusega. Sopaon polnud iial töö juures jumalateenistusel olnud ja talle meeldis see. Kui ehitusrühm Piiblit uuris, taipas mees, et tõed, mida ta Piiblist teada sai, erinesid tema kirikus õpetatavatest. Ühel hommikul oli jumalateenistusel teemaks seitsmenda päeva hingamispäev. Sopaon luges Luuka 23. peatükist, et Jeesus suri ettevalmistuspäeval ehk kuuendal nädalapäeval ning maeti enne, kui päike loojus ja algas hingamispäev ehk nädala seitsmes päev. Ta nägi, et jüngrid ei töötanud hingamispäeval ning Jeesus puhkas hauas. Alles esimesel nädalapäeval läksid Jeesuse järelkäijad lõhnarohtudega Tema keha võidma. Üllatunud Sopaon ütles endamisi: „Siis on seitsmes päev tõesti hingamispäev!“

Sopaoni usku nähes küsis Gary: „Kas tahad olla nagu Jeesus?“

Sopaon ei kõhelnud. „Jah, tahan,“ vastas ta.

„Kui see on su soov, siis tule meie juurde, kui me järgmisel reede õhtul hingamispäeva alustame,“ ütles Gary ja kutsus ta adventistide koosolekule.

Sopaon oli reedel kohal ja tuli ka järgmisel päeval hingamispäevasele jumalateenistusele. Teda hämmastas, kuidas inimesed tervitasid üksteist sõnadega „Ilusat hingamispäeva! Ilusat hingamispäeva!“. Nii tundis temagi, et Jumal teeb ta pühaks.

Sedamööda, kuidas Sopaon sai Jumalast rohkem teada, hakkas ta maksma kümnist. Hingamispäeva pärastlõunati läks ta koos koguduseliikmetega abivajajate juurde. Ta ristiti 18 kuud pärast seda päeva, mil ta „Sisuka elu keskuse“ ehitusel tööd alustas.

Täname teid kolmeteistkümnenda hingamispäeva annetuse eest, mis aitas avada „Sisuka elu keskuse“ ja „linliku mõjukeskuse“ Battambangis Kambodžas.

Vankumatu riigi kättesaamine

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Hb 12:18–29; 2Ms 32:32; Tn 7:9, 10, 13–22; Hg 2:6–9, 20–22; Ps 15:5; Ps 16:8; Hb 13:15, 16.

Juhtsalm: „*Olgem siis tänulikud, et me saame kuningriigi, mis ei kõigu, ja teenigem seepärast Jumalat talle meelepäraselt allaheitlikkuse ja aukartusega*“ (Hb 12:28).

Hb 12:18–29, selle nädala piiblitekst, on heebrea kirja kõrgpunkt, mis koon-
dab endasse kirja põhilise mõtte, korrates ideed, millega see algas: Jumal on
rääkinud meile oma Poja isikus ja meil on vaja Teda hoolega kuulata (Hb 1:1,
2; Hb 12:25). Jeesuse kirjeldamine Hb 12:22–24 võtab kokku kirja väite, et Jee-
sus on uue lepingu Vahemees ja Tema veri võimaldab usklikel pääseda. Tema
preesterlik ja kuninglik teenistus meie heaks on taevaste hulkade röömustamise
põhjus. Ning lõpuks esitab Hb 12:25–29 viimse ja suurima manitsuse: Jumala
kohus on tulekul. See tähendab hävingut vaenlastele, kuid lunastust ja kuning-
riiki Tema rahvale (Hb 12:28, 29).

Kirja lõpp kinnitab veel kord, kui olulise tähtsusega oli Jeesuse ristisurm,
ning suunab usklikud Jeesuse teisel tulemisel täituva võiduni. Paulus kasu-
tab Tn 7. peatüki kujundlikku keelt, tuletamaks lugejatele meelde, et Jeesus
oli saanud kuningriigi Jumalalt, Kohtunikult (Tn 7:9–14), ning hakkab oma riiki
jagama usklikega, „Kõigekõrgema pühadega“, kellele see jääb igavesest ajast
igavesti (Tn 7:18).

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 19. märtsiks.

Loe Hb 12:22–24. Millest Paulus siin räägib?

Kiri heebrealastele kinnitab, et oleme tulnud Siioni mäe juurde ja võtame osa suurest rõõmupeost. „Vaid teie olete tulnud Siioni mäe juurde ja elava Jumala linna, taevase Jeruusalemma juurde ja kümnete tuhandete inglite juurde“ (Hb 12:22). Usu abil oleme tulnud meid esindava isiku, Jeesuse juurde. Sellelt rõõmupeolt leiame lugematul hulgal ingleid ning Jumala ja Jeesuse, kes on ülistamise keskmes. Tuleme sinna „esikpoegade koguduse“ osana, „kes on kirja pandud taevas“ (Hb 12:23). Meie nimed on kirjutatud taevaaraamatusse, kus on loetletud Jumalat tunnistavad inimesed (2Ms 32:32; Ps 56:9; Tn 12:1; MI 3:16; Lk 10:20; Ilm 13:8; Ilm 17:8).

Oleme „esikpojad“, sest jagame sõna otseses mõttes Esmasündinu, Jeesuse (Hb 1:6) pärandit. Niisiis ei ole me tulnud külalistena, vaid kodanikena (võrdle Fl 3:20). Meid nimetatakse ka „täiuslikuks saanud õigete vaimudeks“ (Hb 12:23). Selle väljendi näol on tegemist kõnekujundiga, mis tähistab meie inimloomuse tervikut. Sarnane on Hb 12:9 esinev väljend „vaimude Isa“, mis osutab Jumalale kui meie kõigi, loomult vaimsete olendite Isale.

Selle piduliku kokkutulekuga tähistatakse Jeesuse kuningliku valitsemise, preesterliku teenistuse ja uue lepingu kehtima hakkamist. Kirjas heebrealastele on Siioni mägi koht, kus kõik sellised sündmused aset leiavad. Hb 1:5–14 tsiteeritud kolm psalmi kirjeldavad Poja troonile asumist ja toimumiskohaks on märgitud Siioni mägi (Ps 2:6, 7. Ps 110:1, 2; Ps 102:22–28).

Siioni mägi on ka see koht, kus Poeg määrati „igavesti preestriks“ (Hb 5:6); tsitaat Ps 110:4st. Ps 110 põhjal toimub Poja määramine Ülempreestriks samuti Siioni mäel (Ps 110:2). Lõpuks väidab kiri heebrealastele, et Jeesuse preestrisuse algus tähistab ühtlasi uue lepingu algust (Hb 7:11–22). Seega on Siioni mägi ka koht, kus uus leping kinnitati. Niisiis kirjeldab Hb 12:22–24 pidulikku kokkutulekut, mis toimus taevas, kui Jeesus sinna läks.

Kuidas saame praktiliselt tähistada Jeesuse, Tema preesterliku teenistuse ja uue lepingu olemasolu meie elus ja jumalateenimises? Miks kinnitab selle suure töö üle rõõmustamine meie usku?

Loe Hb 12:23. Kui tegemist on rõõmupeoga, siis miks nimetatakse Jumalat kohtunikuks? Kuidas kuulub rõõmupeo juurde kohtunik ehk kuidas on kohtuniku kohalolek rõõmustamise põhjus? Vaata ka Tn 7:9, 10, 13–22.

Rõõmupidu, mida Hb 12:22–24 kirjeldatakse, viitab tulevasele kohtule. Kohtunik Jumal on eesistujaks, raamatud avatakse ning nende põhjal tehtud tulevase kohtuotsuse tulemusena saab Jumala rahvas kuningriigi (Hb 12:28).

Selline kirjeldus toob silme ette pildi Kristuse tulekule eelnevast kohtust, millest räägib Tn 7. peatükk, kui kujutab kohtusteeni, mil Jumal, „Vana Päevist“ (Tn 7:9), istub leegitsevale troonile ja Tema ümber on „tuhat korda tuhat“ (Tn 7:10) inglit. Raamatud avatakse (Tn 7:10) ja kohus otsustab „Kõigekõrgema pühade“ kasuks, kes saavad „kuningriigi endile“ (Tn 7:22).

Samamoodi kirjeldab Hb 12:22–29 vaatepilti kohtupidamisest Siioni mäel, taevases Jeruusalemmas, kus Jumal, „kõikide kohtumõistja“ on ümbritsetud „kümnete tuhandete inglitega“. Seegi vaatepilt on leegitsev (Hb 12:29). Siingi on tegu raamatutega, sest pühad on neisse „kirja pandud“ (Hb 12:23), mis tähendab pühade jaoks soodsat otsust.

Selle pildi esinumbriks on Jeesus (Hb 12:24). Hb 2. ptk nimetas Teda Inimese Pojaks, kes „pärajati kirkuse ja auga“ pärast seda, kui Ta maitses „surma“ meie eest (Hb 2:9). Hb 2:10 kohaselt kannatas „Inimese Poeg“ (vaata Hb 2:6) selleks, et Ta saaks tuua „kirkusse palju lapsi“; see tähendab, et usklikegi jaoks oleks võimalus saada „pärajatud kirkuse ja auga“. Poeg on nüüd toonud usklikud Siionisse, taevasesse Jeruusalemma, uue lepingu eeliste kaudu (Hb 12:22–24), kus neile lubatakse kuningriik (Hb 12:28).

Selline kohus on usklike jaoks ju tõeliselt hea sõnum, sest see on kohus, mis peab silmas nende kasu. See vabastab nad süüdistusest. Tegemist on kohtuga, mis võidab usklike vastase, lohe; nende kohutavate metsaliste juhi, kes on minevikus usklike taga kiusanud (Tn 7. ptk) ja teevad sedasama tulevikus (Ilm 13. ptk).

Kuidas aitab täna õpitu meil aru saada, et kolme ingli kuulutuses sisalduv sõnum Jumala kohtust on sedapuhku „hea uudis“ (Ilm 14:6, 7; võrdle 5Ms 32:36; 1Aj 16:33–35)?

Olles kirjeldanud pidulikku kokkutulekut taevas, hoiatab Paulus lugejaid, et neil tuleb pöörata tähelepanu Jumala häälele, sest Jumal paneb „veel kord... värisema mitte üksnes maa, vaid ka taeva“ (Hb 12:26). Paulus ütleb, et kuigi Jeesus on taevas troonile istunud, ei ole meie päästmine veel kinnitatud. Meil on vaja olla tähelepanelik, sest tähtis sündmus on alles teoksil.

Võrdle omavahel Hg 2:6–9, 20–22; Ps 96:9, 10; Ps 99:1 ja Hb 12:26, 27. Mis eesmärgil paneb Jumal värisema taevad ja maa? Mida see tähendab?

Vanas Testamendis oli maa värisemine tuntud kujund Jumala kohalolust, kes asus oma rahvast päästma. Kui Deboora ja Baarak võitlesid Siisera vastu, võitles Jumal taevast nende eest (Km 5:20). Kirjeldatakse võimast maavärinat, maa ja mägede vappumist, kuna Jumal oli kohal (Km 5:4, 5). Leiame sama kujundi korduvalt Vanast Testamendist, kui Jumal tõuseb vabastama rõhutuid (Ps 68:8, 9; Ps 60:4; Ps 77:18, 19). Niisiis andis värisemine märku Jumala kohtust, kui Ta paneb oma autoriteedi maksma maakera rahvaste üle. Prohvetid kuulutasid ette, et nõnda toimub Issanda päeval (Js 13:13; Js 24:18–23).

Kirjas heebrealastele viitab taeva ja maa „värisemine“ Jumala vaenlaste hävitamisele. Just seda töötas Jumal teha Jeesuse troonile asumisel. Jumal ütles Talle: „Istu mu paremale käele, kuni ma panen su vaenlased su jalajäriks“ (Hb 1:13). Niisiis on Jeesus vaenlase võitnud (Hb 2:14–16) ja troonile istunud (Hb 1:5–14), kuid vaenlasi ei ole veel hävitatud (Hb 10:11–14; 1Kr 15:23–25).

Aga Jumal hävitab vaenlased tulevikus, kui Ta paneb värisema taevad ja maa. Seega tähendab taevaste ja maa värisemine hävingut nii maapealsetele võimudele, kes Jumala rahvast taga kiusavad, kui ka – veel tähtsam – kurjuse vägedele (Saatanale ja tema inglitele), kes seisavad maiste võimude selja taga ja juhivad neid.

Miks pakub meie kõigi jaoks – eriti nende jaoks, kes on otseselt kurjuse küüsis kannatanud – võrratut lootust töötus, et ühel päeval seatakse õiglus jalule ning meie maailmas võimutsenud kurjus hävitatakse?

Jumal on andnud teada, et Ta „paneab värisema“ taevad ja maa, mis tähendab, et Ta hävitab vaenulikud rahvad. Kuid on midagi, mis ei värise ja mida ei hävitata.

Võrdle omavahel Ps 15:5; Ps 16:8; Ps 21:8; Ps 62:3; Ps 112:6 ja Hb 12:27. Mis on see, mis ei kõigu?

Mitu Hb 12:27 tänapäevast tõlget annavad mõista, et taevaste ja maa kõikumine tähendab nende eemaldamist ja igaveseks kaotamist.

Kuid Piibel ütleb selgelt, et Jumal loob uued taevad ja uue maa (Js 65:17; Ilm 21:1–4) ning meid äratatakse ellu ja meil on sellel maal uus ihu (1Ts 4:13–17; Fl 3:20). Järelkult tähendab „kõigutamine“ Jumala kätetöö puhastamist ja uuendamist, mitte aga selle täielikku kõrvaldamist. Siin olev taasluuakse ja siin hakavad elama lunastatud.

On aga miski, mis ei vangu. Sinna hulka kuuluvad ka õiged. Nad ei vangu, sest nad usaldavad Jumalat. Looja annab neile jõudu ja tagab nende püsijäämise.

Märkad, et kirjas heebrealastele on jäävus ja püsikindlus ühenduses Jeesusega. Hb 1:10–12 ütleb Jeesuse kohta: „Sina, Issand, oled alguses rajanud maa ja taevad on su kätetöö. Need hävivad, aga sina jääd seisma, kõik nad kuluvad nagu kuub ja sa keerad nad kokku just nagu rõiva, nagu kuue, ja nad muudetakse. Aga sina oled ikka seesama ja sinu aastad ei lõpe.“ Kiri heebrealastele ütleb sedagi, et Jeesuse preestriamet jääb igaveseks (Hb 7:3, 24), samuti ka lunastatute pärand (Hb 10:34). Lõpukohtus ei kõigutata neid, kes on kõvasti Jeesusest kinni hoidnud (Ps 46:6).

Hb 12:28 ütleb, et me saame „kuningriigi, mis ei kõigu“. See on viide Tn 7:18-le, kus öeldakse, et pühad „saavad kuningriigi ja kuningriik jääb neile igaveseks“. Siin räägitakse Tn 2:44 nimetatud kuningriigist, „mis jääb igavesti hävitamatuks“. See kuningriik kuulub Pojale, aga Tema jagab seda meiega. Ilm 20:4 ütleb, et me mõistame koos Temaga kohut kurjuse jõudude üle, mis meid taga kiusasid (1Kr 6:3).

Kui hästi sul praegu raputamise mõttes läheb? Kui mitte väga hästi, siis milline valik langetada, et selles tähtsas valdkonnas abi saada? (Vaata Ef 4:14.)

Kiri heebrealastele võtab eelneva osa kokku, juhtides tähelepanu tõsiasjale, et meie õige vastus Jumalale kõige imelise eest, mida Ta on meie heaks teinud, on tänulikkus, mida väljendame Teda õigesti teenides.

Võrdle omavahel Hb 12:28 ja Hb 13:15, 16. Kuidas teenime Jumalat Talle meelepäraselt?

Vana lepingu süsteemis väljendasid inimesed loomohvrite toomisega patukahetsust ja tänulikkust, kuid need ohvrid said olla vaid jumalateenija südamest lähtuva tänulikkuse ja patukahetsuse märgiks. Niisiis ütles Jumal Psalmide ja prohvetite kaudu selgesõnaliselt, et tegelikult olid talle meelepärased tänulikkus, head teod ja jumalakummardajate õiglane olek, mitte aga loomade veri (Ps 50: 7–23; Js 1:11–17).

Järelikult kutsub Paulus meid üles kummardama Jumalat taevases pühamus selliste ohvritega nagu kiituslaulud, patutunnistamine, tänusõnad ja head teod, mis on õige jumalakummardamine ja Temale meelepärane. Meie toome need ohvrid maa peal, aga Jumal võtab need meelepärastena vastu taevas. See manitsus hõlmab kõiki üleskutseid, mida autor on kogu kirja jooksul esitanud Jeesuse nimesse uskumiseks (Hb 3:1, Hb 4:14; Hb 10:23), ning samuti julgustust teha jätkuvalt head (Hb 6:10–12; Hb 13:1, 2, 16).

Pauluse üleskutse kuulajaskonnale „teenida Jumalat talle meelepäraselt“ (Hb 12:28) tähendab, et usklikud on nüüd päriselt preesterlik rahvas, keda Jeesuse ohver on teinud täielikuks ja pühitsenud (Hb 10:10–14, 19–23). Siis täitub Jumala algne eesmärk Iisraeliga, et nad oleksid preesterlik rahvas, kelle abil Tema saab maailmale edastada häid sõnumeid päästest (2Ms 19:4–6, 1Pt 2:9, 10; Ilm 1:6; Ilm 5:10).

Hb 13:1–6 räägib, mida tähendab tegelikult teha head ja jagada seda, mis meil on. See tähendab ilmutada vennalikku armastust just nii, nagu Jeesus on meie suhtes ilmutanud (Hb 2:11, 12). See tähendab olla külalislahke, külastada vangis oliijaid ja kannatajaid (Hb 13:3) ning keelduda abielurikkumisest ja ahnusest.

Miks on tähtis pidada häid tegusid ja selle jagamist, mis meil on, Jumala teenimise osaks? Samas aga, mil viisil võivad meie vaimulikud ohvrid Jumalale osutada kõlvatuks (Js 1:11–17)?

Reede, 18. märts

Toetav mõte: „Esimese ja teise ülestõusmise vahele jääva tuhande aasta jooksul toimub kohus öelate üle. Apostel Paulus osutab sellele kohtule kui sündmusele, mis järgneb Kristuse teisele tulekule. „Nõnda siis ärge mõistke kohut enne õiget aega, enne kui tuleb Issand, kes toob valguse ette pimedusse varjunud asjad ning teeb avalikuks inimsüdamete kavatsused“ (1Kr 4:5). Taaniel kuulutab, et kui Vana Päevist tuli, anti „kohus Kõigekõrgema pühade kätte“ (Tn 7:22). Sel ajal valitsevad õiged kui kuningad ja preestrid Jumala ees. Johannes ütleb Ilmutusraamatus: „Ja ma nägin troone ja neid, kes nende peal istusid; ja kohus anti nende kätte... nad on Jumala ja Kristuse preestrid ning valitsevad koos temaga kuningatena tuhat aastat“ (Ilm 20:4, 6). Just sel ajal mõistavad, nagu Paulus on ette kuulutanud, „pühad kohut kogu maailma üle“ (1Kr 6:2). Koos Kristusega mõistavad nad kohut öelate üle, võrdlevad nende tegusid põhiseadusega – Piibliga – ja otsustavad iga kohtuasja üle vastavalt tehtud tegudele. Sel ajal määratakse karistuse suurus vastavalt igapäevaste tegudele ja see märgitakse nende nime juurde surmaraamatus.

Kristus ja Tema rahvas mõistavad kohut ka Saatana ja kurjade inglite üle. Paulus ütleb: „Kas te ei tea, et ükskord me mõistame kohut inglitegi üle“ (1Kr 6:3). Ja Juuda lisab: „Ingleidki, kes ei hoidnud kinni oma päritolust, vaid hülgasid oma eluaseme, säilitab [ta] pilkase pimeduse all jäädavais ahelais suure päeva kohtuni“ (Jd 6).“ – Ellen G. White, „Suur võitlus“, lk 660, 661.

Arutelüküsimused:

1. Mida räägib tõsiasi, et pühad osalevad kohtumõistmises öelate üle (1Kr 6:3; Jd 6), Jumalast ja sellest, kui läbipaistev Ta meiega on, näidates oma headust ja suuremeelsust selles, kuidas Ta toimib patu ja kurjusega?
2. Loe 2Ms 32:32; Ps 56:9; Ps 69:29; Ps 139:16; Js 4:3; Tn 12:1; Ml 3:16; Lk 10:20; Ilm 13:8 ja Ilm 17:8. Neis salmides viidatakse Jumala raamatutele taevas. Mida neisse raamatuisse kirja pannakse? Miks on oluline, et Jumal paneb kirja näiteks meie pisarad (Ps 56:9)? Mis on selliste raamatute ehk aruannete otstarve, kuna Jumal teab ju kõike?
3. Mida sa arvad, miks on oluline, et eeltoodud arutluskäik kirjas heebrealastele lõpeb viitega Taanieli raamatu 7. peatüki töotustele? Kuidas on sellised seosed tähtsad Jeesuse taevase teenistuse kontekstis? Mida õpime Tn 7. peatükist kõige maapealse ja rikutu lõppemise kohta?

Suurepärane tervis

Selle loo on kirjutanud Andrew McChesney.

Noy oli rikas naine Laoses, kelle alluvuses töötas tema perekonnale kuuluv kohviistanduses rohkem kui 100 töölist. Aga siis haigestus ta oma külas salapärasesse haigusesse.

Tema arst ei suutnud haigust diagnoosida.

Noy käis paljude arstide juures Lõuna-Laoses, kuid keegi ei suutnud aidata.

Naise tervis halvenes järjest, kuni ta ei suutnud enam käia ja oli aheldatud voodisse. Veel hullem, ta hakkas oma mälu kaotama. Mitu korda ei tundnud ta ära isegi omaenda pere liikmeid.

Kõik töölised lahkusid, sest neile ei makstud palka. Külaelanikud ütlesid Noyle ja ta abikaasale, et Noy ei jää ellu.

Noy elu nii viletsal hetkel tuli neile külaline Laose pealinnast Vientianeist. Külla tulnud naine ei olnud kristlane, just nagu Noygi, kuid tema poeg ja minia olid seitsmenda päeva adventistid. Ta rääkis Noyle Jeesusest.

„Võib-olla saab Jeesus su elu päästa,“ ütles ta.

Noy leidis oma mehe abiga lõuna pool elava adventpastori telefoninumbri ja helistas talle abipalvega.

Pastor reisis Noy külla ja palvetas tema pärast.

Palve julgustas Noyd ja ta otsustas kolida mõneks ajaks Vientianeisse. Ta tahtis adventkoguduse liikmetega kokku saada ja nendega tutvuda.

Noy jõudis küll kohale, kuid ei suutnud voodist tõusta ning heitles selge mõistuse pärast. Koguduseliikmed tulid ja palvetasid regulaarselt koos temaga. Tasapisi ta tervis paranes. Ta suutis istuda, siis seista ja kõndida.

Viis kuud pärast haigestumist läks Noy oma kodukülla tervena tagasi.

Külaelanikud imestasid selle üle, mida nägid. Nende arvates pidi naine olema surnud, aga ta oli elus ja täie tervise juures. Jahmunult küsisid nad, mis juhtus.

„Jeesus päästis mu surmast,“ ütles Noy.

Nüüd soovib palju külaelanikke õppida paremini tundma Jeesust, võimsat arsti, kes võib teha terveks kõik, kes Teda paluvad.

Täname sind hingamispäevakooli misjoniannetuste eest, mis aitavad viia evangeeliumi inimesteni Laoses ning Aasia lõunaosa ja Vaikse ookeani divisjoni muudes riikides. Osa selle veerandaasta kolmeteistkümnenda hingamispäeva annetusest aitab avada algkooli Laoses.

See misjonilugu illustreerib Seitsmenda Päeva Adventistide koguduse strateegilist plaani „Mina lähen“ eesmärgi nr 2: „Tõhustada ja mitmekesistada adventmisjonit ... inimeste hulgas, kelleni evangeelium pole jõudnud või on jõudnud vähesel määral, ning samuti mittekristlike religioonide keskel.“ Rohkem saad teada aadressilt IWillGo2020.org.

Vennaarmastus jäägu

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: *Hb 13. ptk; Rm 12:13, Ef 5:3–5; 1Pt 5:1–4, Hb 2:9; Hb 4:16; Gl 2:20.*

Juhtsalm: „*Vennaarmastus jäägu kindlaks!*“ (*Hb 13:1*).

Hb 13. ptk annab edasi apostli kokkuvõtliku manitsuse: „Vennaarmastus jäägu kindlaks“ (Hb 13:1). Kogu kirja jooksul on Paulus toonitanud, et oleme Kuninga ja Ülempreestri, Jeesuse, kodakond, Tema vennad ja õed. Autori silmis on tema kuulajaskond ühine päästetute perekond või kodakond, mitte lihtsalt salk üksikisikuid, kes tegutsevad üks-ühele oma suhtes Jeesusega iseenda päästmise nimel. Paulus on iseloomustanud Jeesuse tegevust meie heaks väljendiga „vennalik armastus“: „Jeesus ei häbenegi neid hüüda vendadeks“ (Hb 2:11). Järelikult tuleb usklikele üksteise heaks teha seda, mida Jeesus tegi nende heaks.

Kogu kirja läbib vennaarmastus, „julgestagem üksteist“, et keegi ei jääks ilma Jumala armust (Hb 3:13, Hb 10:24, 25; Hb 12:15–17). 13. peatükis koondab see enda alla mitu üksikasja: külalislahkuse (Hb 13:2), vangis olijate ja kurja kannatajate külastamise ja toetamise (Hb 13:3), abielu au sees hoidmise (Hb 13:4), ahnusest hoidumise (Hb 13:5, 6), koguduse juhtide meeles pidamise ja neile kuuletumise (Hb 13:7–17) ning kirja kirjutaja enda eest palvetamise (Hb 13:18, 19).

Selle nädala õppetüki õppides valmistud hingamispäevaks, 26. märtsiks.

Loe Hb 13:1, 2; Rm 12:13; 1Tm 3:2; Tt 1:8 ja 1Pt 4:9. Missugune osa oli külalislahkusel varakristlikus koguduses?

Kristlus oli rändav liikumine, mis sõltus tihtilugu nii kristlaste kui ka mittekristlaste külalislahkusest. Juhtnõör „mitte unustada“ külalislahkust ei käi tõenäoliselt mitte ainult suutmatuse kohta mõelda, et keegi tuleb enda juurde võtta, vaid pigem tahtliku hooletussejätmise kohta.

Pauluse meelest ei laiene külalislahkus ainult kaasusklikele. Ta tuletab oma lugejatele meelde, et tundmatuid oma koju lastes on mõni teadmatult vastu võtnud ingleid (Hb 13:2). Ilmselt mõlkus tal meeles kolme mehe külaskäik Aabrahami ja Saara juurde (1Ms 18:2–15). Külalislahkuse pakkumine tähendab endale kuuluva jagamist ja teistega koos kannatamist, just nagu Jeesus meie heaks tegi (Hb 2:10–18).

Vennaarmastus vangisoliijate vastu ei tähendanud usklike jaoks ainult vangide meeles pidamist oma palvetes, vaid ka materiaalse ja emotsionaalse toetuse kaudu neile kergenduse toomist. Vangidel oli oht saada teadlikult hooletusse jäetud. Neid, kes ühiskonnas hukka mõistetuid materiaalselt ja emotsionaalselt toetasid, samastati hukkamõistetutega. Teatud mõttes said abistajad „kaasvangideks“ ja muutsid end sotsiaalse väärkohtlemise suhtes haavatavaks (Hb 10:32–34).

Pauluse manitsus kasutab kujundeid ja keelt, mis julgustavad lugejaid vangide asjus. Esiteks tuletab autor lugejatele meelde, kuidas nad toetasid minevikus oma vangistatud vendi. Kristlastest said nende „kaaslased“ või „partnerid“, kes „tehti rahva avaliku teotamise ja tagakiusamise aluseks“ (Hb 10:33). Teiseks kõlab väljendist „kurja kannatama“ vastu Moosese eeskuju, kes „eelistas pigem näha vaeva koos Jumala rahvaga kui üürikest aega nautida pattu“ (Hb 11:25). Lõpuks esitab Paulus vennaarmastuse ideaali. Ta tuletab lugejatele meelde, et ka nemad on „alles maises ihus“ (Hb 13:3). Nende ümber on samad inimlikud olud ja neil tuleb kaasinimesi kohelda nii, nagu nad tahaksid, et neid koheldaks samas olukorras; see tähendab, kui nad on vangis. Seega tuleb vangidele pakuda materiaalselt ja emotsionaalset toetust ning näidata, et neid pole hüljatud.

Mida saame veel teha nende heaks, kes on vangis, olgu tegemist koguduseliikmega või mitte?

Loe Hb 13:4, 5; Lk 16:10–18; 1Kr 5:1; Ef 5:3–5 ja Kl 3:5. Millised kaks pahet on neis piiblisalmides omavahel seotud?

Paulus hoiatab lugejaid seksuaalse kõlvatuse ja ahnuse eest, sest need kaks ohustasid tõsiselt vennaarmastust. Uue Testamendi kirjutajate ja antiikaja moralistide tähelepanekuis on ju need kaks pahet omavahel seotud.

Pauluse üleskutse abielu au sees hoida tähendab kõigest sellest hoidumist, mis abielu alandaks. Hoidumise sisuks on mitte rikkuda abielutootust ja keelduda alusetutest abielulahutustest (võrdle Mt 19:9). Manitsus hoida abieluvoodi rüvetamata tähendab, et välditakse abieluväliseid seksuaalsuhteid, millega abielu rüvetatakse. Sõnaga „hoorajad“ viidatakse Uues Testamendis kõikvõimalikele seksuaalse kõlvatuse vormidele (1Kr 5:9–11, 1Kr 6:9, 10; Ef 5:5; 1Tm 1:9, 10; Ilm 21:8; Ilm 22:15). Lisaks oli kreeka-rooma ühiskond seksuaaleetika suhtes kombineeritud. Topeltstandard oli üleüldine; see andis meeste seksuaalsuhetes teatava vabaduse, kuni suhted püsisid tagasihoidlikud. Paulus aga hoiatab, et Jumal mõistab abielurikkujad hukka. Usklikud ei peaks lubama ühiskonnas juurdunud kommetel olla endale eetiliseks normiks.

„Rahaahnus“ oli üks peamine pahe kreeka-rooma maailmas. Ühes teises kirjas nimetab Paulus „rahaarmastust“ kõige kurja juureks (1Tm 6:10).

Selle pahe vastu kaitseb hoiak, mida Paulus oma mitmes kirjas ergutab. Esiteks olgu usklikud rahul sellega, mis neil on (vaata ka 2Kr 9:8; Fl 4:11, 12). Pealegi tuleb kristlastel uskuda ja omaks võtta Jumala töötus, et Jumal „ei hülga sind ega jäta sind maha“ (Hb 13:5). Seda töötust kordas Ta oma rahvale mitmes kohas ja mitu korda ning see kehtib ka meie jaoks tänapäeval (1Ms 28:15; 5Ms 31:6, 8; Jos 1:5; 1Aj 28:20). Usklikke kutsutakse vastama Jumala töötusele Ps 118:6 sõnadega: „Issand on minuga, ei ma karda. Mis võib inimene mulle teha?“ See viide 118. psalmile on asjakohane, sest laulja väljendab sellega oma usaldust Jumalasse, vaatamata kannatustele, mida uskmatud on talle põhjustanud.

Mil viisil õonestab tänapäeva ühiskond seksuaalset puhtust ja toidab samas inimese rahaarmastust? Kuidas saame end praktiliselt kindlustada mainitud kahe ohtliku pahe vastu?

Loe Hb 13:7–17. Kuidas peaksime oma juhtidesse suhtuma?

Hb 13:7–17 on manitsus austada koguduse juhte ja neile kuuletuda. Manitsus algab üleskutsega „meeles pidada“ neid mineviku juhte, kes rääkisid inimestele Jumala sõna, ning lõpeb üleskutsega „olla kuulekad“ praegustele juhatajatele (Hb 13:17). Mineviku juhid on üsna ilmselt need, kes kuulutasid esimesena sõna ja asutasid koguduse. Üleskutse neid „meeles pidada“ on enam kui ainult nende mäletamine või neile osutatavad välised austusavaldused. Paulus selgitab, et kristlastel tuleb neid „pidada meeles“, väärtustades nende tegude tulemusi ja jäljendades nende usku. Pauluse jaoks on meelespidamise ja tänulikkuse ülimaks teoks matkimine. Sel moel lisab Paulus koguduse rajanud juhid usukan-gelaste nimistusse, keda usklikud peaksid tähelepanelikult arvesse võtma. See nimistu hõlmab Hb 11. ptk usukangelasi ning Hb 12. ptk täiuslikku usueeskuju Jeesust. Autor mainib järgnevalt, et Jeesus on „seesama eile ja täna ja igavesti“ (Hb 13:8). Tema vastandub teravalt valeõpetajatele, kes muutuvad ajas ning kelle õpetused on „eksitavad“ ja „võõrad“ (Hb 13:9).

Hb 13:7 üleskutset meeles pidada juhte korratakse selle tekstilõigu lõpus veel jõulisemalt. Usklikke ergutatakse olema kuulekad juhatajatele, kes hoolitsevad nende hinge eest. Juhatajaid nimetatakse siin hingekarjasteks, kes on koguduse, oma karja vaimuliku heaolu pärast valvel ja annavad Jumalale aru inimeste usuolukorrast (vaata ka 1Pt 5:1–4; 1Kr 3:10–15). Kindlasti peaks see mõte kehtima ka kõigi meie tänapäeva koguduse juhtide kohta igal tasandil.

Kontekst annab ühtlasi mõista, et sellised juhid on alamkarjased, kes teenivad Jeesuse, „lammaste suure Karjase“ (Hb 13:20) juhtimise all. Juhtidepoolne hoolivus ja ustavus koos liikmete kuulekuse ehk usaldusega toovad kaasa rõõmu. See võib tähendada, et juhatajad saavad koguduse teenimisega hakkama „rõõmuga“ või et nad annavad Jumalale kogudusest aru rõõmuga ja mitte kurbusega.

Mida saad sa teha juhtide ja liikmete suhete tugevdamiseks või paran-damiseks nii oma koguduses kui ka üleilmses ulatuses?

Võrdle omavahel Hb 13:9; Hb 2:9; Hb 4:16 ja Hb 6:19, 20. Kust saadakse armu? Kuidas saab meie süda kinnitatud?

Hb 13:9 põgusalt puudutatud valeõpetused ja toidud ei viita tõenäoliselt puhta ja ebapuhta toidu vahel vahe tegemisele.

Miks?

Esiteks näib, et selles epistlis ei ole Pauluse tähelepanu suunatud puhaste ja ebapuhaste toitude eristamisele. Teame Apostlite tegude raamatu 15. peatüki põhjal, et varakristlik kogudus rõhutas mõlemat – et usklikud päästetakse armust (Ap 15:7–11) ja et neil tuleb jätkuvalt järgida mõningaid toitumiseeskirju (Ap 15:19, 20). Vahetegemine puhaste ja ebapuhaste toitude vahel ning muud piibellikud eeskirjad ei vastandu armule. Paulus väidab ju, et uus leping on pannud seaduse südamesse (Hb 8:10–12). Kirja kirjutaja ütleb aga väga selgelt, et loomohvrid ja leviitide preestriameti vahendustegevus pühamus on asendunud Jeesuse parema ohvriga ja preesterliku vahendustegevusega (Hb 8:4, 5; Hb 10:1–18).

Teiseks annab kontekst mõista, et Paulus kritiseerib kuulajaskonda teatud toitudest hoidumise eest, sest kuidagi loodeti sellega ikka omandada armu või teeneid (Hb 13:9). Tõenäoliselt hoiatab ta juutide rituaalis ehk kultussöömingutel osalemise eest, mida pühitseti templis loomohvrite toomise jätkuna ja millest arvati, et need soetavad vaimulikku kasu ehk armu. Kuid armu ei vahendata selliste söömingute näol; arm tuleb ainult Jeesuse Kristuse ohvri ja preesterliku vahendustöö kaudu. Usklikel „on altar“ (Hb 13:10), Kristuse rist, millest nad toituvad (Jh 6:47–58).

Kirjas heebrealastele öeldakse, et „arm“ lähtub Jumala troonilt (Hb 4:16). Selline Kristuse kaudu vahendatud arm on „ankur, kindel ja kinnitatud“, mis kinnitub Jumala trooni külge (Hb 6:19, 20; võrdle 4:16ga). Seda armu saame Kristuse ohvri kaudu, mis pakub meie südamele kindlust ja kinnitust. Kui süda on sel viisil „kinnitatud“, siis ei „eksita“ uued õpetused teelt (Hb 13:9) ega „uhu meid kõrvale“ Jumalast (Hb 2:1).

Mõtle veel Kristusele kui lõplikule ohvrile. Miks käib kõik, mida teeme „lisaks“ sellele ohvrile, vastu evangeeliumile ja Jeesuses leiduval armule?

**Võrdle omavahel Hb 13:10–14; Mk 8:34; Mt 10:38; Lk 14:27 ja Gl 2:20.
Mida tähendab minna Jeesuse juurde väljapoole leeri?**

Kogu leeri kõige roojasemaks kohaks oli ala väljaspool leeri. Seal põletati loomohvrite luustikke (3Ms 4:12). Samuti olid pidalitõbised saadetud leerist välja (3Ms 13:46) ning seal hukati jumalateotajaid ja muid kurjategijaid (3Ms 24:10–16, 23; 1Kn 21:13; Ap 7:58). Need eeskirjad eeldasid, et Jumal oli kohal leeris. Kõik roojane heideti välja, sest Jumal ei tahtnud leeris näha midagi „roojast“ ehk „sündsusevastast“ (4Ms 5:3; 5Ms 23:14).

Jeesus kannatas ristil väljaspool Jeruusalemma (Jh 19:17–20). See rõhutab häbi, mis Tema peale paisati (Hb 12:2). Ametlikult mõisteti Ta hukka isikuna, kes „teotas Jumala nime“, ning seetõttu lükati Ta Iisraelist välja ja hukati väljaspool linnamüüri (Mk 14:63, 64; vaata 3Ms 24:11, 16). Jeesus lükati leerist välja kui „häbiväärne“, „roojane ehk „sündsusevastane“ (Hb 12:2). Paulus aga innustab usklikke järgnema Jeesusele vāravast välja, taluma Temalegi osaks saanud häbi (Hb 12:2; vaata Hb 13:13). Seda rada pidi läks ka Mooses, kes valis Egiptuse aarete asemel taluda „teotust Kristuse pärast“ (Hb 11:26).

Vastuolulisel kombel annab kiri heebrealastele siiski mõista, et nüüd on Jumala kohalolu väljaspool leeri. Jeesusele väljapoole leeri järgnemine tähendab küll „kanda teotust Tema pärast“, kuid ka „minemist Tema juurde“ (Hb 13:13); just nagu need iisraellased, kes „otsisid Issandat“, läksid kõrbes „väljapoole leeri“, kui Mooses viis kuldvasika pärast peetud võitluse järel Jumala telgi leerist välja (2Ms 33:7). See lugu laseb mõista, et kui uskmatud lükkavad Jeesuse tagasi, lükkavad nad tagasi ka Jumala, just nagu Iisrael taganes ära kuldvasika juures (2Ms 32. ja 33. ptk). Järelikult on kannatuse ja häbistamise rada ühtaegu Jumala rada.

Paulus kutsub kuulajaid järgnema Jeesusele kui nende usu „alustajale ja täidesaatjale“ (Hb 12:2); ta kutsub neid kõhklemata pidama oma praegusi kannatusi lühiaegseks kasvatamiseks, mis annab neile „õiguse rahuvilja“ (Hb 12:11). Nad jätavad seljataha rikutud linna või leeri, et otsida „tulevast“, mille ehitaja on Jumal (Hb 13:14; Hb 11:10, 16).

Mida tähendab sinu jaoks minna Jeesuse järel „väljapoole leeri“? Millised on Jeesuse usuelu need küljed, mis toovad sulle ümberolijate „teotuse“ või „häbistamise“?

Toetav mõte: „Pärast Püha Vaimu langemist... tundsid [usklikud] rõõmu meeldivast osadusest pühadega. Nad olid õrnad, teistega arvestavad, ennast-salgavad, tahtlikud tooma ükskõik millise ohvri tõe eest. Oma igapäevases suhtlemises üksteisega ilmutasid nad sellist armastust, millist oli käskinud neil üles näidata Kristus. Omakasupüüdmatute sõnade ja tegudega püüdsid nad süüdata seda armastust ka teiste südames...”

Ometi leidis pikkamööda aset muutus. Usklikud hakkasid otsima vigu teiste juures. Mõeldes teiste vigadele ja andes maad ebasõbralikule kritiseerimisvaimule, kaotasid nad silmist Õnnistegija ja Tema armastuse. Nad muutusid rangemateks väliste tseremooniatega täitmisel, nad hakkasid rohkem rõhutama teooriat kõigi selle üksikasjadega kui praktilist usku. Oma innukuses teisi hukka mõista kaotasid nad silmist enda vead. Kadus vennalik armastus, mida Kristus oli käskinud neil üles näidata. Mis aga kõige kurvem – nad polnud sellest kaotusest ise teadlikudki. Nad ei mõistnud, et õnn ja rõõm oli nende elust lahkumas ning et Jumala armastuse südamest kadudes kõnnivad nad peagi pimeduses.

Johannes, mõistes, et koguduses on puudu vennalikust armastusest, veenis usklikke selle armastuse püsivas vajaduses. Tema kirjad kogudusele on tulvil selliseid üleskutseid. „Armsad, armastagem üksteist,” kirjutas ta, „sest armastus on Jumalast, ja igaüks, kes armastab, on Jumalast sündinud ja tunneb Jumalat. Kes ei armasta, ei ole Jumalat ära tundnud; sest Jumal on armastus. Selles on Jumala armastus meie vastu avalikuks saanud, et Jumal oma ainusündinud Poja on läkitanud maailma, et me Tema läbi elaksime. Selles on armastus – ei mitte selles, et meie oleme armastanud Jumalat, vaid selles, et Tema meid on armastanud ja on läkitanud oma Poja lepituseks meie pattude eest. Armsad, kui Jumal meid nõnda on armastanud, siis peame ka meie üksteist armastama.” – Ellen G. White, „Apostlite teod”, lk 547, 548.

Arutelüküsimused:

1. Kristlikku elu peetakse tihtilugu isiklikuks, individuaalseks suhteks Jeesuse ja uskliku vahel. See on aga ainult üks kristliku elu tahk. Miks on oluline meeles pidada, et Jumal juhib meid grupina? Millised on minu kohustused ja vastutus gruppis? Mida saan grupilt oodata?
2. Millised on parimad näitajad selle kohta, et vennalik armastus on koguduses tugev? Valmista ette nimekiri hingamispäevakooli klassis esitamiseks.
3. Mis on õige vennaarmastus? Millised on seda iseloomustavad omadused, põhjused ja tulemused? Kuidas eristada seda valest vennaarmastusest?

Napilt pääsenud!

Kirja pannud Saengsurin Phongchan.

Jumal armastab mind väga.

Kui mu sõber kolis ära Austraaliasse, andsin nõusoleku külastada iga natukese aja järel tema Taisse jäänud vanemaid. Vanemate maja polnud kerge leida. Pidin hoolikalt juhiseid järgima ja sain aru, et nende maja oli minu kodust üsna kaugel. Kui ma esimest korda külla läksin, võtsin seljakotiga ja paari teise kotiga kaasa toidukraami. Kuna mul oli palju toitu kaasas, kutsusin enda juurde kolmerattalise tuk-tuk takso, et see mind bussijaama viiks.

Pooltel teel ütles tuk-tuki juht äkki: „Ma ei saa teid edasi viia. Kas kutsun teile teise tuk-tuki?“ Ta ei põhjendanud millegagi oma meelemuutust. Mida teha? Teine tuk-tuk võttis mu peale, aga juht viis mu valesse kohta. Istusin kolmandasse tuk-tukki.

Bussijaama jõudmiseks kulus peaaegu kaks tundi. Olin kohale jõudes väga närviline. Miks kulus mul kaks tundi ja läks vaja kolme tuk-tukki, et jõuda bussijaama, kuhu oli tavaliselt lühike ja lihtne tee?

„Kuhu sõidate?“ küsis piletimüüja mult.

Olin endast nii väljas, et ei suutnud kellegagi rääkida, isegi piletimüüjaga mitte.

„Räägin teiega hiljem,“ ütlesin ja astusin kõrvale.

Pärast maha rahunemist ostsin pileti ja astusin väikebussi.

Teel oma sõbra vanemate juurde möödusime avariisse sattunud väikebussist. Meie juht peatus, et vaadata, kas on abi vaja. Bussi tagasi tulles rääkis juht meile süngelt, et kokkupõrkes oli mitu reisijat surma saanud.

„Seesama väikebuss oli sama marsruudi eelmine buss enne meid,“ ütles ta.

Sel hetkel taipasin, et mina oleksingi sõitnud tolle väikebussiga. Jäin eelmisest bussist maha ainult seetõttu, et minu jõudmine bussijaama võttis nii palju aega.

Mu sõbra isa ja ema ohkasid mind nähes kergendatult. Nad olid avariist kuulnud. „Olime väga mures, sest mõtlesime, et sa olid selles bussis,“ ütles ema.

„Jumal on nii hea,“ ütlesin ma. Siis jutustasin vanematele, kes ei olnud kristlased, oma loo sellest, miks mul läks nii kaua aega.

„Jumal või ingel, kes sind kaitseb, on tõeliselt võimas!“ hüüatas isa.

Jah, Jumal armastab mind väga.

Saengsurin Phongchan oli Nakhon Ratchasimas (Tais) asuva seitsmenda päeva adventistidele kuuluva kooli juht, mis sai kolm aastat tagasi kolmeteistkümnenda hingamispäeva annetuse. Täna sind annetuse eest, mis aitas Adventistide Rahvusvahelisel Misjonikoolil Koratis laiendada keskkooliosa uude kohta.